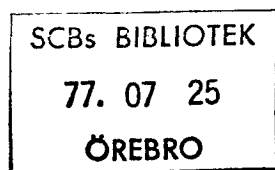

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
JORDBRUK MED BINÄRINGAR

JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL
1953

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1954

INLEDNING

TILL

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1913-1963.

1914-1934 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. – 1935-1949 även med fransk parallelltitel: Agriculture et élevage du bétail en ... – 1951-1963 med innehållsförteckning, sammanfattning samt parallelltitel på engelska: Farming and stockraising in 1951, från 1952 och framåt: Agriculture.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.

Täckningsår: 1865-1911.

Efterföljare:

Jordbruksstatistisk årsbok / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1965-. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1964-. – Publiceras elektroniskt fr.o.m. 2001 på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se, och fr.o.m. 2002 även på Statistiska centralbyråns webbplats www.scb.se.

Översiktspublikationer:

Svensk jordbruksstatistik 200 år / Statistiska centralbyrån. – Stockholm: Statistiska centralbyrån, 1999.

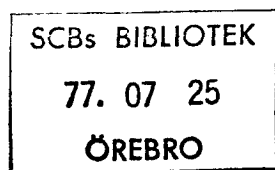
Jordbruket i siffror 1866-2007 / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. – Jönköping ; Stockholm, 2011. – (Sveriges officiella statistik).

Jordbruk och boskapsskötsel. År 1953. – (Sveriges officiella statistik). Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
JORDBRUK MED BINÄRINGAR

JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL
1953

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1954

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
AGRICULTURE AND FISHERIES

AGRICULTURE
1953

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS

STOCKHOLM 1954
KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

TILL KONUNGEN

Statistiska centralbyrån får härmed överlämna sin berättelse angående jordbruk och boskapsskötsel år 1953.

Stockholm den 20 april 1954.

Underdånigst

KARIN KOCK

OTTO ZETTERBERG

Torsten Söderlind

Innehållsförteckning

Text:	Sid.		Sid.
I. Inledning	1	Tab. 6. Skörden, i ton, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953	62
II. Jordbruk	4	Tab. 7. Skördens beskaffenhet inom hushållningssällskapsområden, år 1953	66
Ägoslag	4	Tab. 8. Antal hästar, nötkreatur och får inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953	70
Åkerjordens användning	5	Tab. 9. Antal kor, fördelade på åldersgrupper och antal kalvar, avsedda för pålägg och slakt, vid brukningsenheter med över 2 hektar åker inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953	72
Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper	12	Tab. 10. Antal svin den 20 april och 12 oktober 1953 samt antal höns den 20 april 1953 i Götaland, Svealand och Gästrikland inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden	74
Ängens användning	15	Tab. 11. Beräknat antal nötkreatursenheter inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953	78
Hösten 1953 besådda arealer	16	Tab. 12. Sädesslagens medelvikt, i kilogram per hektoliter, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1953	79
Odlingen av vissa vallfröslag år 1953	17	Tab. 13. Antal hästar, nötkreatur och får i olika storleksgrupper, inom större riksområden, år 1953	80
Utsäde	17		
Skörd per hektar och totalskörd	17		
Skördens beskaffenhet	28		
Allmän skördesiffra	30		
III. Boskapsskötsel	31		
Hästar	33		
Nötkreatur	37		
Får	39		
Getter	39		
Svin	40		
Höns	45		
Nötkreatursenheter	45		
Husdjurens fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen	45		
IV. Arbetskraften i jordbruket	46		
<i>Tabeller:</i>			
Tab. 1. Hela ägoviddens fördelning på särskilda ägoslag, i hektar, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953	50		
Tab. 2. Åkerjordens användning, i hektar, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953	52		
Tab. 3. Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper, i hektar, inom större riksområden, år 1953	56		
Tab. 4. Utsädet inom län och hushållningssällskapsområden, i ton, år 1953	57		
Tab. 5. Skörden per hektar, i kilogram, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953	58		
<i>Diagram:</i>			
Diagram 1. Arealerna för olika slag av stråsäd i procent av hela åkerarealen under tiden 1911—1953	13		
Diagram 2. Skörden per hektar av höstvet, höstråg, vårvete och korn åren 1913—1953	20		
Diagram 3. Antal hästar, kor, nötkreatur samt får och lamm åren 1916—1919, 1927 och 1930—1953	36		
Bilagor: Förteckning över kungörelser	81		
Formulär	82		

Contents

Text:	Page	Page	
I. Introduction	1	and grass seed. Col. 16: Green forage, silage and pasturage from temporary pasture land. Col. 17: Permanent pasturage. Col. 18: Winter rape. Col. 19: Spring rape. Col. 20: Turnip rape. Col. 21: Oil flax. Col. 22: Other oleiferous plants. Col. 23: Fibre plants. Col. 24: Vegetables. Col. 25: Other crops. Col. 26: Fallow and untilled arable land. Col. 27: Total.	
II. Agriculture	4	Table 3. <i>Use of arable land within different size groups, in hectares, in major areas in 1953</i>	56
Types of land	4	Col. 1: Areas and size groups. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Rye. Col. 5: Barley. Col. 6: Oats. Col. 7: Mixed grain. Col. 8: Peas, dry edible. Col. 9: Fodder peas and vetches. Col. 10: Potatoes. Col. 11: Sugar beets. Col. 12: Fodder roots. Col. 13: Green forage from grain and leguminous crops. Col. 14: Hay, tame. Col. 15: Clover and grass seed. Col. 16: Green forage, silage and pasturage from temporary pasture land. Col. 17: Permanent pasturage. Col. 18: Oleiferous plants. Col. 19: Fibre plants. Col. 20: Vegetables. Col. 21: Other crops. Col. 22: Fallow and untilled arable land. Col. 23: Total.	
Use of arable land	5		
Use of arable land within different size groups	12		
Use of meadows	15		
Areas sown in the autumn of 1953	16		
The cultivations of certain kinds of meadow-hay seed in 1953	17		
Sowings	17		
Crop per hectare and total harvest	17		
Quality of the harvest	28		
General harvest figure	30		
III. Stock-raising	31		
Horses	33		
Cattle	37		
Sheep	39		
Goats	39		
Hogs	40		
Poultry	45		
Units of cattle	45		
Distribution of cattle by size groups as measured by arable land	45		
IV. The labour force in agriculture	46		
Tables:			
Table 1. <i>Distribution of the entire compass of land by separate types of land, in hectares, within county agricultural societies and natural farming areas in 1953</i>	50	Table 4. <i>The sowings within county agricultural societies, in tons, in 1953</i>	57
Column 1: Areas. Col. 2: Arable land. Col. 3: Hayfields. Col. 4: Tame pasturage. Col. 5: Other pasture land. Col. 6: Forest. Col. 7: Other types of land. Col. 8: Total land area.		Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Winter rye. Col. 5: Spring rye. Col. 6: Barley. Col. 7: Oats. Col. 8: Mixed grain. Col. 9: Peas, dry edible. Col. 10: Fodder peas and vetches. Col. 11: Potatoes.	
Table 2. <i>Use of arable land, in hectares, within county agricultural societies and natural farming areas in 1953</i>	52	Table 5. <i>Yield per hectare, in kilogrammes, within county agricultural societies and natural farming areas in 1953</i>	58
Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Rye. Col. 5: Barley. Col. 6: Oats. Col. 7: Mixed grain. Col. 8: Peas, dry edible. Col. 9: Fodder peas and vetches. Col. 10: Potatoes. Col. 11: Sugar beets. Col. 12: Fodder roots. Col. 13: Green forage from grain and leguminous crops. Col. 14: Hay, tame. Col. 15: Clover		Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Winter rye. Col. 5: Spring rye. Col. 6: Barley. Col. 7: Oats. Col. 8: Mixed grain. Col. 9: Peas, dry edible. Col. 10: Fodder peas and vetches. Col. 11: Potatoes. Col. 12: Sugar beets. Col. 13: Fodder roots. Col. 14: Winter rape. Col. 15: Spring rape. Col. 16: Turnip rape. Col. 17: Oil flax. Col. 18: Hay from cultivated land. Col. 19:	

Hay from natural meadows. Col. 20:
Field straw of autumn-sown grain. Col.
21: Field straw of spring-sown grain. Col.
22: Field straw of leguminous plants.

Table 6. *The crop, in tons, within county agricultural societies and natural farming areas in 1953* 62

Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col.
3: Spring wheat. Col. 4: Rye. Col. 5:
Barley. Col. 6: Oats. Col. 7: Mixed grain.
Col. 8: Peas, dry edible. Col. 9: Fodder
peas and vetches. Col. 10: Potatoes. Col.
11: Sugar beets. Col. 12: Fodder roots.
Col. 13: Winter rape. Col. 14: Spring rape.
Col. 15: Turnip rape. Col. 16: Oil flax.
Col. 17: Hay from cultivated land. Col. 18:
Hay from natural meadows. Col. 19: Field
straw of autumn-sown grain. Col. 20: Field
straw of spring-sown grain. Col. 21: Field
straw of leguminous plants.

Table 7. *Quality of the harvest within county agricultural societies in 1953* 66

Col. 1: Areas. Col. 2: Winter wheat. Col.
3: Winter rye. Col. 4: Spring-sown grain.
Col. 5: Leguminous plants. Col. 6: Potatoes.
Col. 7: Sugar beets. Col. 8: Fodder roots.
Col. 9: Oleiferous plants. Col. 10: Hay.
Col. 11: Field straw of autumn-sown grain.
Col. 12: Field straw of spring-sown grain.

Table 8. *Number of horses, cattle and sheep within county agricultural societies and natural farming areas in 1953* 70

Col. 1: Areas. Col. 2: Horses, 3 years
old and over. Col. 3: Colts, 1 and 2 years old.
Col. 4: Foals. Col. 5: Total number of
horses. Col. 6: Bulls and oxen, 1 year old
and over. Col. 7: Cows. Col. 8: Heifers,
1 year old and over intended for breed-
ing. Col. 9: Steers and heifers, 1 year
old and over intended for slaughter. Col.
10: Calves under 1 year old. Col. 11: Total
head of cattle. Col. 12: Sheep and lambs.

Table 9. *Number of cows divided into age groups and number of calves intended for breeding and slaughter on farms of more than 2 hectares (5 acres) arable land within county agricultural*

societies and natural farming areas in 1953 72

Col. 1: Areas. Col. 2: Cows that have
calved once. Col. 3: Other cows. Col. 4:
Total number of cows. Col. 5: Calves under
1 year intended for breeding. Col. 6: Calves
under 1 year intended for slaughter. Col. 7:
Total number of calves under 1 year.

Table 10. *Number of hogs on 20th April and 12th October 1953, and number of poultry on 20th April 1953 in Götaland, Svealand and Gästrikland, within county agricultural societies and natural farming areas* 74

Col. 1: Areas. Col. 2—3: Stock of hogs.
Col. 4—5: Breeding hogs. Col. 6—7: Other
hogs of 3 months and over. Col. 8—9: Pigs
under 3 months. Col. 10—11: Total number
of hogs and pigs. Col. 12: Poultry owners.
Col. 13: Poultry hatched in 1951 and
earlier. Col. 14: Poultry hatched in 1952.
Col. 15: Chickens hatched in 1953. Col. 16:
Total number of poultry and chickens.

Table 11. *Estimated number of units of cattle within county agricultural societies and natural farming areas in 1953* 73

Col. 1: Areas. Col. 2: Number of units
of cattle.

Table 12. *Average weight of the different kinds of grain, in kilogrammes per hectolitre, within county agricultural societies in 1953* 79

Col. 1—11: Cf. above Table 4, col. 1—10.

Table 13. *Number of horses, cattle and sheep within different size groups in major areas in 1953* 80

Col. 1: Areas and size groups. Col. 2—12:
Cf. above Table 8, col. 2—12.

Diagram:

Diagram 1. The areas of different kinds of
grain in percentage of the total area of
arable land in 1911—1953 13

Diagram 2. Yield per hectare for winter
wheat, winter rye, spring wheat and barley
in 1913—1953 20

Diagram 3. Number of horses, cows, cattle,
sheep and lambs in 1916—1919, 1927 and
1930—1953 36

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	Repetition
Intet finnes att redovisa	—	Magnitude nil
Mindre än $\frac{0.5}{0.05}$ av enheten	$\frac{0}{0.0}$	Magnitude less than half of unit employed
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	Data not available
Logiskt omöjlig uppgift	.	Category not applicable
Preliminär uppgift	*	Provisional or estimated figure

Summary

In the present publication, an account is given of the final results of the stocktaking by areas and the census of domestic animals as on the 1st June 1953 and also of the estimated harvest of different crops in 1953. Further, figures are given showing the results of the census of hogs and poultry in April and the hog census in October 1953. All these surveys were carried out by the sampling method.

The distribution of the area under cultivation in 1953 as compared with 1952 was chiefly characterized by a strong increase in the cultivation of wheat and barley, while the area under oleiferous plants was considerably reduced. The increase in area comprised: for winter wheat 29 700 hectares (18.5 %), for spring wheat 28 700 hectares (16.7 %), and for barley 36 600 hectares (24.0 %); the reduction in area under oleiferous plants amounted to 62 100 hectares (42.1 %). Further, the area under rye and edible peas was increased, while that under sugar beets, fodder roots, and also meadow hay, seed cultivation and pasture was reduced.

In regard to the weather conditions and the growth of the vegetation during the production year 1952—1953, the following details may be given: The autumn and winter of 1952—1953 were generally colder with a more abundant rainfall than normally. The spring was unusually warm and favoured an early growth of the vegetation. Winter wheat and winter rye overwintered well, but the autumn-sown oleiferous plants fared badly. The growth during the summer was generally favourable in the case of most crops, though in some parts of East Sweden the growth was somewhat hampered by drought and the areas in the western parts of the country recorded too heavy a rainfall. In large parts of the country the potato crop was reduced by early attacks of leaf rust. Oleiferous plants also showed a poor growth. The other crops gave a good yield. Generally speaking, the harvest conditions were satisfactory, and in the main the

harvest was gathered in good condition and was of good quality.

According to definitive calculations, the harvest of bread grain in 1953 was estimated at 1 301 000 tons, or 22 % more than in the immediately preceding year. The fodder grain harvest was estimated to amount to 2 190 000 tons, which was 19 % more than in 1952. The harvest of leguminous plants and the potato crop was calculated to be about the same as in the previous year. The sugar beet and fodder root crop was estimated at respectively 25 % and 18 % more than in 1952, while the oleiferous plant crop was calculated to amount to not quite half of last year's yield. There was a 8 % increase in the hay crop.

The increase in the bread grain and the fodder grain harvest was accounted for as far as winter wheat and rye are concerned entirely by the larger area cultivated, spring wheat and barley by a larger yield per hectare as well, and oats and mixed crops by a higher yield per hectare. This latter factor also explained the bigger sugar beet, fodder root and hay crops. The heavy decline in the oleiferous plant harvest was due mainly to the abovementioned reduction in the area under cultivation.

The number of horses showed a continued decline (6.2 %) in 1953. As to the cattle, the total number was higher than in the preceding year (0.9 %), depending on an increase in the number of steers and heifers intended for slaughter (17.7 %) and calves under one year (9.5 %). The other groups of cattle decreased in numbers, cows by 0.7 %, heifers intended for breeding by 2.9 % and bulls and oxen by 3.5 %. The number of sheep and lambs showed a further reduction (5.6 %).

In regard to hogs and poultry, separate censuses were taken in April and October 1953. According to the April count, the number of hogs had increased by 3.5 % since the same period of 1952. The poultry stock showed a decrease of 1.1 %.

The areas under different kinds of crops on arable land in 1953 (see also Table 2), compared with corresponding data for the years 1951—1952:

	Hectares			Per cent		
	1953	1952	1951	1953	1952	1951
Winter wheat	190 200	160 550	148 130	5,1	4,3	4,0
Spring wheat	200 320	171 630	179 860	5,4	4,6	4,8
Rye	134 870	126 040	97 770	3,6	3,4	2,6
Barley	189 170	152 530	109 880	5,1	4,1	3,0
Oats	506 190	515 740	500 450	13,6	13,8	13,4
Mixed grain	311 720	330 290	325 240	8,3	8,8	8,7
Peas, dry edible	14 030	11 520	12 260	0,4	0,3	0,3
Fodder peas and vetches	8 880	10 540	12 220	0,2	0,3	0,3
Green forage from grain and leguminous crops	83 710	94 420	105 350	2,2	2,5	2,8
Potatoes	136 570	136 290	130 800	3,6	3,7	3,5
Sugar beets	51 170	54 150	54 080	1,4	1,5	1,5
Fodder roots	40 030	42 600	46 470	1,1	1,1	1,2
Hay, tame	1 214 640	1 225 300	1 261 220	32,5	32,8	33,8
Yield of other meadows	345 450	354 310	354 970	9,3	9,5	9,5
Oleiferous plants	85 480	147 620	190 050	2,3	4,0	5,1
Other crops	22 140	23 430	24 140	0,6	0,6	0,7
Fallow and untilled arable land	198 100	174 550	177 500	5,3	4,7	4,8
Total	3 732 670	3 731 510	3 730 390	100,0	100,0	100,0

Yield per hectare and total crop for the entire country in 1953 (see above Tables 5 and 6):

	Yield per hectare in kg			Total crop in tons	
	1953	1952	1951	1953	1952
Winter wheat	2 780	2 850	1 690	529 280	457 250
Spring wheat	2 330	1 890	1 260	466 880	325 040
Winter rye	2 280	2 290	1 810	304 530	284 150
Spring rye	1 370	1 130	1 130		
Barley	2 480	2 150	2 260	469 730	328 600
Oats	1 940	1 580	1 650	982 640	814 420
Mixed grain	2 370	2 110	2 100	737 700	695 730
Peas, dry edible	1 540	1 520	1 480	21 540	17 470
Fodder peas	1 520	1 460	1 500	13 480	15 380
Vetches					
Potatoes	13 590	13 490	13 430	1 855 560	1 838 980
Sugar beets	39 000	29 500	32 030	1 997 000	1 597 100
Fodder roots	35 980	28 750	32 820	1 440 190	1 224 920
Hay, tame	4 150	3 820	3 540	5 034 520	4 676 360
Natural meadow hay	1 460	1 250	1 360	348 580	298 970
Field straw of autumn-sown grain	2 900	2 730	2 310	930 540	772 300
Field straw of spring-sown grain	2 190	1 890	1 930	2 654 230	2 287 950
Field straw from leguminous plants	1 670	1 550	1 560	38 140	34 180

Number of domestic animals in 1953; the data regarding horses, cattle and sheep relate to the 1st June, the number of hogs and poultry as on the 20th April:

Horses	361 920
Cattle	2 554 280
Of which cows	1 539 280
> > bulls and oxen, 1 year old and over	35 960
> > heifers and steers, 1 year old and over	493 950
> > calves under 1 year old	485 090
Sheep and lambs	241 250
Hogs and pigs	1 410 590
Poultry and chickens	11 522 780

I. Inledning

Enligt den för jordbruksstatistiken gällande planen skola i samband med de allmänna fastighetstaxeringarna anordnas allmänna jordbruksräkningar, vid vilka uppgifter angående ägoslagens areal, den odlade jordens användning, antalet kreatur m. m. skola avgivas för varje brukningsenhet. Allmänna fastighetstaxeringar skola som regel äga rum vart femte år. I överensstämmelse härmed verkställdes allmänna jordbruksräkningar åren 1927, 1932 och 1937. På grund av krisförhållandena blevo de två senaste fastighetstaxeringarna uppskjutna två år. De samtidigt verkställda allmänna jordbruksräkningarna ägde sålunda rum åren 1944 och 1951.

För att erhålla kännedom om förändringar i åkerjordens användning och i kreatursbeståndet under åren mellan de allmänna jordbruksräkningarna verkställde statistiska centralbyrån jämlikt Kungl. Maj:ts reglemente den 16 maj 1930 (Sv. förf.saml. nr 125/1930)¹ under åren 1930—1939 s. k. representativa jordbruksräkningar. Enligt nämnda reglemente skulle uppgifter om åkerjordens användning och antalet kreatur senast den 15 juli varje år genom hushållningssällskapen införskaffas från omkring en tiondel av samtliga brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Reglementet medgav vissa begränsningar i uppgiftsinsamlingen, och med stöd därav blevo ur jordbrukssynpunkt mindre betydande områden, såsom städer och köpingar

samt vissa delar av Norrland, Dalarna och Värmland, befriade från skyldigheten att lämna dylika uppgifter. Uttagningen av de brukningsenheter, från vilka uppgifter skulle införskaffas, utfördes av de lokala uppgiftsinsamlarna enligt av centralbyrån givna riktlinjer. Centralbyrån angav sålunda urvalets ungefärliga storlek inom varje kommun samt vissa normer för erhållande av största möjliga representativitet hos urvalet beträffande olika delar av kommunerna och olika storleksgrupper.

Med hänsyn till behovet av noggrannare uppgifter under krisåren verkställdes allmänna arealinventeringar och kreatursräkningar under åren 1940—1949 i stället för de tidigare representativa jordbruksräkningarna. Fr. o. m. år 1950 skedde en återgång till representativa jordbruksräkningar men efter andra mer tillförlitliga metoder än tidigare. Efter överläggningar mellan statistiska centralbyrån, statens livsmedelskommission och 1948 års statistikutredning verkställdes åren 1949—1950 en särskild utredning angående de lämpligaste metoderna för genomförandet av arealinventeringar och kreatursräkningar i form av stickprovundersökningar. På grundval av utredningens resultat fastställde nämnda myndigheter nya grunder för representativa jordbruksräkningar. Arealinventeringarna och kreatursräkningarna under åren 1950—1953 ha utförts i enlighet härmed och med stöd av särskilda kungörelser, utfärdade av Kungl. Maj:t. Den härvid använda stickprovsmetodiken avviker från den under

¹ Som bilaga har i denna publikation medtagits en specificerad förteckning över de kungörelser, som berörts i föreliggande berättelse.

1930-talet tillämpade främst i avseende på utformningen av stickprovet och uttagningen därav. Den använda tekniken är en form av stratifierad sampling i förening med systematiskt urval i strata, där urvalsenheter i viss utsträckning ordnats i understrata efter åkerarealens storlek. Närmare redogörelse för den centrala uttagningen av urvalet har lämnats bl. a. i Årsväxten år 1951 sid. 9—10.¹

Genom kungörelse den 8 maj 1953 fastställde Kungl. Maj:t bestämmelser angående arealinventering och kreatursräkning m. m. den 1 juni 1953. Kungörelsen föreskrev, att innehavare av brukningsenheter med mer än två hektar åker, som av statistiska centralbyrån anmodades lämna uppgift, skulle uppgiva bl. a. åkerjordens användning och antalet kreatur, med undantag för svin och höns, den 1 juni 1953. Den lokala insamlingen och granskningen av uppgifterna under år 1953 åvilade kristidsnämnderna eller motsvarande kommunala organ. Från fjällbygden i Jämtlands län samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län infordrades ej uppgifter. Uppgiftsformuläret har intagits som bilaga till denna berättelse.

Uppgifter infordrades från samma representativa urval, som låg till grund för 1952 års undersökning med undantag för 129 brukningsenheter, som sedan år 1952 hade upphört att vara självständiga. Antalet brukningsenheter, som år 1953 ålades att lämna uppgifter, utgjorde 27 803. Uppgifter inkommo från 27 496 brukningsenheter, eller 98,9 % av samtliga uppgiftsskyldiga. De omfattade en sammanlagd åkerareal av 972 406 hektar, vilket utgjorde 27,6 % av 1944 års areal.

För att belysa *urvalets sammansättning*

¹ En detaljerad redogörelse för urvalsmetoderna har publicerats i Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 2 år 1951.

har i *tab. A* gjorts en sammanställning, som länsvis visar stickprovets absoluta och relativa storlek i förhållande till totala antalet brukningsenheter enligt arealinventeringen år 1949 och hela åkerarealen enligt jordbruksräkningen år 1944. För att belysa bortfallets storlek anges vidare i tabellen åkerarealen för de uttagna brukningsenheter enligt 1953 års uppgifter. Beträffande urvalets regionala fördelning föreligga relativt sett stora skillnader mellan de olika områdena. Sålunda omfattade urvalet år 1953 endast 4,4 % av totala antalet brukningsenheter i Norrbottens län, medan motsvarande siffra för Uppsala län utgjorde 19,8 %. I förhållande till 1944 års åkerareal omfattade stickprovets areal endast 6,7 % i Västerbottens län men 46,1 % i Södermanlands län. Dessa skillnader förklaras av att enligt urvalsprinciperna större relativ andel av brukningsenheter uttagits i de högre storleksgrupperna än i de lägre. De för olika storleksgrupper fastställda urvalsproportionerna ha givits växlande omfattning, för att större precision i undersökningsresultaten skall erhållas; variationerna i arealerna för de flesta växtslag liksom i antalet husdjur äro nämligen större i högre storleksgrupper än i lägre. Urvalsprocenten för olika storleksgrupper har varierat mellan c:a 3 % i de lägsta storleksgrupperna och 100 % i de högsta. I områden med huvudsakligen små brukningsenheter, såsom Norrland, har relativt litet antal brukningsenheter uttagits. Då de högre storleksgrupperna representera större relativ andel av åkerarealen än av antalet brukningsenheter, bli skillnaderna mellan länen större i fråga om åkerarealen än antalet brukningsenheter. De i *tab. A* angivna procenttalen torde emellertid ej ge en fullt riktig bild av urvalets re-

Tab. A. För 1953 års arealinventering uttagna och redovisade brukningsenheter

De senare ha jämförts med antalet brukningsenheter vid 1949 års arealinventering och med åkerarealen vid 1944 års jordbruksräkning.

Här avses endast brukningsenheter över 2 hektar åker.

Områden	Antal brukningsenheter vid 1949 års arealinventering ³	Hela åkerarealen vid 1944 års jordbruksräkning hektar ³	Uttagna brukningsenheter		Redovisade brukningsenheter		Antal redov. bruksenheter i % av antalet vid 1949 års areal. inv.	Redov. åkerareal i % av 1944 års areal
			Antal	Åkerareal hektar	Antal	Åkerareal hektar		
Stockholms län och stad . . .	6 313	148 780	1 114	58 889	1 105	58 731	17,5	39,5
Uppsala län	5 723	150 717	1 139	60 752	1 131	60 634	19,8	40,2
Södermanlands län	6 615	173 333	1 311	79 982	1 302	79 872	19,7	46,1
Östergötlands län	10 882	242 406	1 852	97 059	1 840	96 881	16,9	40,0
Jönköpings län	14 602	129 482	1 004	20 445	989	20 240	6,8	15,6
Kronobergs län	12 041	93 129	701	10 827	697	10 788	5,8	11,6
Kalmar län	11 769	181 924	1 470	50 220	1 455	49 964	12,4	27,5
därav norra delen	4 108	62 715	489	16 869	486	16 351	11,8	26,1
södra delen	7 661	119 209	981	33 851	969	33 613	12,6	28,2
Gotlands län	5 027	81 331	619	20 904	618	20 896	12,3	25,7
Blekinge län	5 189	57 678	460	12 851	451	12 796	8,7	22,2
Kristianstads län	15 891	227 764	1 748	61 426	1 739	61 352	10,9	26,9
Malmöhus län	15 235	327 341	2 537	133 464	2 519	133 066	16,5	40,7
Hallands län	10 546	141 477	1 150	36 051	1 142	35 969	10,8	25,4
Göteborgs o. Bohus län	9 599	86 816	662	11 832	654	11 778	6,8	13,6
Älvsborgs län	20 686	199 088	1 645	32 772	1 629	32 532	7,9	16,3
därav norra delen	11 553	128 170	1 054	22 943	1 044	22 733	9,0	17,7
södra delen	9 133	70 918	591	9 829	585	9 799	6,4	13,8
Skaraborgs län	19 391	311 304	2 414	89 264	2 383	88 748	12,3	28,5
Värmlands län	16 991	174 222	1 456	37 728	1 429	37 330	8,4	21,4
Örebro län	9 121	145 544	1 116	45 832	1 094	45 539	12,0	31,3
Västmanlands län	6 315	160 082	1 240	61 922	1 233	61 862	19,5	38,6
Kopparbergs län	11 359	96 439	902	16 507	884	16 358	7,8	17,0
Gävleborgs län	11 513	105 831	843	14 115	834	14 042	7,2	13,3
Västernorrlands län	15 046	89 474	804	8 308	783	8 169	5,2	9,1
Jämtlands län ¹	7 567	48 875	414	4 305	409	4 279	5,4	8,8
Västerbottens län ²	14 587	96 714	744	6 657	725	6 504	5,0	6,7
Norrbottens län ²	10 172	58 874	458	4 119	451	4 076	4,4	6,9
Hela riket ^{1 2}	272 180	3 528 625	27 803	976 231	27 496	972 406	10,1	27,6

¹ Ej fjällbygden i Jämtlands län. — ² Ej inlandet i Västerbottens och Norrbottens län. — ³ För vissa områden föreligga mindre avvikelser från tidigare uppgifter beroende på kommunflyttningar.

lativa storlek, då totalpopulationen antagligen förändrats med avseende på såväl antalet brukningsenheter som åkerarealen. Sålunda synes särskilt antalet brukningsenheter i de lägre storleksgrupperna ha reducerats under de senaste åren. Den av lantbruksnämnderna sedan år 1947 bedrivna verksamheten för jordbrukets yttre rationalisering har nämli-

gen i främsta rummet varit inriktad på att skapa bärkraftiga jordbruk genom sammanslagning av mindre brukningsenheter. När resultaten från 1951 års jordbruksräkning bli i sin helhet tillgängliga — de beräknas föreligga senare under innevarande år — kunna skattningarna av totalsiffror för storleksgrupper och områden grundas på mer

aktuella uppgifter om totalpopulationens storlek och sammansättning. Ett annat värdefullt material rörande totalpopulationen insamlas för närvarande av Riksförbundet landsbygdens folk (R.L.F.). Där pågår nämligen uppläggning av ett kortregister över samtliga som jordbruk taxerade fastigheter och avsikten är att genom fortlöpande kompletteringar hålla registret aktuellt beträffande bl. a. antalet brukningsenheter och deras storlek. Beträffande förändringar i åkerarealen genom nyodling sedan år 1944 redogöres närmare i kap. II. Jordbruk. Ägoslag.

På grundval av uppgifterna från de i stickprovet ingående brukningsenheter-na om åkerjordens användning och antalet husdjur ha storleksgruppvis inom de olika naturliga jordbruksområdena verkställt skattningar av de totala arealerna för olika växtslag och det totala antalet av olika slag av husdjur. För de områden och storleksgrupper, som voro befriade från uppgiftsskyldighet vid denna representativa jordbruksräkning, ha använts resultat från de senaste undersökningar, som omfattat dessa om-

råden och grupper. Fjällbygden i Jämtlands län samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län blevo senast undersökta vid 1947 års arealinventering och kreatursräkning. För brukningsenheter i storleksgruppen 0,26—2,00 hektar åker i riket i övrigt ha använts resultaten från arealinventeringen år 1949 och i fråga om lägenheter m. m. med högst 0,25 hektar åker resultaten från jordbruksräkningen år 1944. Beträffande arméns hästar, som redovisas i sistnämnda lägenhetsgrupp, ha dock uppgifter inhämtats för år 1953. Uppgifter om sockerbetsarealen år 1953 ha erhållits från Svenska sockerfabriksaktiebolaget.

Med hänsyn till att 1953 års arealinventering och kreatursräkning utförts enligt stickprovsmetod, kunna de därvid erhållna uppgifterna om åkerjordens användning och antalet husdjur ej tillmätas samma grad av tillförlitlighet som resultaten av en allmän undersökning. Detta gäller särskilt växtslag med relativt små arealer och fåtaliga djurslag samt i allmänhet uppgifter för små områden.

II. Jordbruk

Ägoslag

I fråga om den totala landarealens fördelning på olika ägoslag ha uppgifter ej införskaffats för år 1953. Fullständiga uppgifter i detta hänseende erhållas endast vid de allmänna jordbruksräkningarna, och de här använda uppgifterna avse år 1944. De i *tab. 1* för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden angivna arealerna äro i flertalet områden samt för hela riket i fråga om de olika slagen av äng samt

skogsmark oförändrat hämtade från 1944 års jordbruksräkning. För vissa områden föreligga i 1952 och 1953 års publikationer mindre avvikelser från 1944 års uppgifter. I samband med storkommunreformen den 1 januari 1952 företogs vissa justeringar av länsgränserna; redogörelse därför lämnades i 1952 års publikation. Den 1 januari 1953 företogs ytterligare ändringar. Sålunda flyttades Närunga, Ljur, Kvinnestad, Asklanda och Ornunga församlingar från Älvsborgs läns södra till Älvsborgs läns norra hus-

hållningssällskapsområde. De i tab. 1 för berörda områden angivna arealerna för olika ägoslag äro korrigerade med ledning av de i 1944 års jordbruksräkning redovisade arealerna inom de förflyttade församlingarna. Vid de under år 1953 företagna inventeringarna och räkningarna har hänsyn tagits till nämnda områdesändringar. De för åren 1953 och 1952 redovisade arealerna av olika västslag och antalet husdjur äro därför för ifrågakvarande områden ej helt jämförbara med tidigare års uppgifter. För Älvsborgs läns södra resp. norra hushållningssällskapsområde äro vidare 1952 och 1953 års uppgifter sinsemellan ej fullt jämförbara, på grund av ovannämnda förflyttning av församlingar. Med undantag av ett fall (se Jordbruk och boskapsskötsel 1952, sid. 4) ha de överflyttade församlingarna i det nya hushållningssällskapsområdet hänförs till samma naturliga produktionsområde¹ som förut. I samband med 1951 års allmänna jordbruksräkning torde vissa ytterligare justeringar av gränserna för de naturliga jordbruksområdena komma att genomföras.

Uppgifterna om åkerarealen grunda sig även på jordbruksräkningens arealer med tillägg för nyodlingar, varom uppgifter erhållas i samband med de definitiva uppgifterna om skörden m. m., som årligen senast den 15 januari avgivas av hushållningssällskapens underavdelningar. Då uppgifter saknas om de arealer, som upphört att vara åker, har hänsyn icke kunnat tagas därtill. Den sålunda beräknade åkerarealen torde därför vara för stor. Sedan år 1944 torde nämligen i viss utsträckning ha förekommit utläggning till betes- och skogsmark av sämre och olämpligt belägen åkerjord.

¹ Beträffande produktionsområden se sid. 332 i Jordbruksräkningen 1944.

Olika faktorer, såsom ökade krav på lönsamhet, höjda arbetslöner, brist på arbetskraft och behovet av rationalisering inom jordbruket, torde ha bidragit härtill. Vidare torde en del åkerjord ha tagits i anspråk för tomter, upplagsplatser, vägbyggnad m. m. Såsom »övrig mark», kol. 7, har redovisats skillnaden mellan hela landarealen och den sammanlagda arealen av de redovisade ägoslagen.

Sedan åkerarealen enligt 1944 års jordbruksräkning ökats med därefter utförda nyodlingar och arealen övrig mark korrigerats med hänsyn därtill samt för ändringar i landarealen, *beräknas rikets totala landareal år 1953 fördela sig på de särskilda ägoslagen på följande sätt:*

	Hektar	%
Åker	3 732 670	9,1
Slätteräng	239 050	0,6
Kultiverad betesäng	129 650	0,3
Annan betesäng	573 430	1,4
Skogsmark	22 268 990	54,2
Övrig mark	14 120 230	34,4
Summa landareal	41 064 020	100,0

Vid jämförelse med år 1944 konstateras en ökning av landarealen med 29 090 hektar. Enligt ovan angivet beräkningssätt har ökningen fördelats med 18 030 hektar på åker (nyodlingar) och med 11 060 hektar på »övrig mark». För år 1953 har redovisats 1 160 hektar nyodlingar. Uppgifter om förändringar i landarealen ha erhållits från rikets allmänna kartverk. Verkställda nymätningar i samband med uppgörandet av nya ekonomiska kartor ha för hittills undersökta områden givit till resultat en uppräknig av landarealen.

Åkerjordens användning

På grundval av de vid 1953 års representativa jordbruksräkning insamlade uppgifterna om åkerjordens användning

Tab. B. Åkerjordens användning i hela riket år 1953 i jämförelse med åren 1952 och 1944

Växtslag	År 1953 hektar	År 1952 hektar	År 1944 hektar	Ökning (+) el. minskning (—)			
				1952—1953		1944—1953	
				hektar	%	hektar	%
Höstvete	190 200	160 550	190 300	+ 29 650	+ 18,5	— 100	— 0,1
Vårvete	200 320	171 630	83 140	+ 28 690	+ 16,7	+ 117 180	+ 140,9
Råg	134 870	126 040	201 390	+ 8 830	+ 7,0	— 66 520	— 33,0
Summa brödsäd	525 390	458 220	474 830	+ 67 170	+ 14,7	+ 50 560	+ 10,6
Korn	189 170	152 530	95 950	+ 36 640	+ 24,0	+ 93 220	+ 97,2
Havre	506 190	515 740	550 630	— 9 550	— 1,9	— 44 440	— 8,1
Blandsäd	311 720	330 290	277 500	— 18 570	— 5,6	+ 34 220	+ 12,3
Summa fodersäd	1 007 080	998 560	924 080	+ 8 520	+ 0,9	+ 83 000	+ 9,0
Kokärter	14 030	11 520	24 040	+ 2 510	+ 21,8	— 10 010	— 41,6
Foderärter och vicker . . .	8 880	10 540	9 410	— 1 660	— 15,7	— 530	— 5,6
Summa baljväxter	22 910	22 060	33 450	+ 850	+ 3,9	— 10 540	— 31,5
All säd	1 555 380	1 478 840	1 432 360	+ 76 540	+ 5,2	+ 123 020	+ 8,6
Potatis	136 570	136 290	138 170	+ 280	+ 0,2	— 1 600	— 1,2
Sockerbetor	51 170	54 150	54 990	— 2 980	— 5,5	— 3 820	— 6,9
Foderrotfrukter	40 030	42 600	65 970	— 2 570	— 6,0	— 25 940	— 39,3
Summa potatis o. rotfrukter	227 770	233 040	259 130	— 5 270	— 2,3	— 31 360	— 12,1
Grönfoder av säd o. baljväxter	83 710	94 420	127 120	— 10 710	— 11,3	— 43 410	— 34,1
Vall till hö	1 214 640	1 225 300	1 317 670	— 10 660	— 0,9	— 103 030	— 7,8
Vall till fröskörd	35 420	40 780	33 710	— 5 360	— 13,1	+ 1 710	+ 5,1
Vall till bete och grönfoder (ej permanent, även till ensilage)	130 190	131 060	270 880	— 870	— 0,7	+ 39 150	+ 14,5
Permanent betesvall	179 840	182 470		— 2 630	— 1,4		
Summa foderväxter	1 643 800	1 674 030	1 749 380	— 30 230	— 1,8	— 105 580	— 6,0
Höstraps	34 500	64 910	..	— 30 410	— 46,8	..	..
Vårtraps	8 090	18 670	..	— 10 580	— 56,7	..	..
Rybs	15 820	24 820	..	— 9 000	— 36,3	..	..
Oljelin	9 120	20 490	..	— 11 370	— 55,5	..	..
Övriga oljväxter	17 950	18 730	..	— 780	— 4,2	..	..
Summa oljväxter	85 480	147 620	47 690	— 62 140	— 42,1	+ 37 790	+ 79,2
Spånadsväxter	3 760	4 970	6 240	— 1 210	— 24,3	— 2 480	— 39,7
Köksväxter på åkern	9 310	8 870	9 160	+ 440	+ 5,0	+ 150	+ 1,6
Andra växtslag	9 070	9 590	7 010	— 520	— 5,4	+ 2 060	+ 29,4
Helträda o. obrukad åkerjord	198 100	174 550	203 670	+ 23 550	+ 13,5	— 5 570	— 2,7
Summa åker	3 732 670	3 731 510	3 714 640	+ 1 160	± 0,0	+ 18 030	+ 0,5

sommaren 1953 ha arealerna för olika växtslag beräknats. I tab. 2 angivas dessa för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. Vidare

lämnas i tab. 3 ett sammandrag därav för hela riket och de tre riksområdena med fördelning på storleksgrupperna högst 0,25, 0,26—2 och över 2 hektar åker.

För att belysa förändringarna i växtodlingen ha i *tab. B* uppgifter angående *åkerjordens användning år 1953* för riket i dess helhet sammanställts med motsvarande uppgifter för år 1952 enligt den representativa jordbruksräkningen samma år och för år 1944 enligt den allmänna jordbruksräkningen detta år.

Brödsädsarealen år 1953 omfattade 525 400 hektar eller 67 200 hektar (14,7 %) mer än närmast föregående år. Arealen var en av de största sedan år 1913. Det senaste året med större brödsädsodling än år 1953 var år 1942 med 528 000 hektar. Huvuddelen av ökningen år 1953 kom på vetet, men även rågarealen utvidgades. Den med höstvete odlade arealen utgjorde 190 200 hektar och översteg 1952 års areal med 19 %; arealen var den största sedan år 1946. Odlingen av vårvete, som omfattade 200 300 hektar, ökade med 17 % sedan år 1952. Vårveteodlingen år 1953 var den största, som dittills förekommit i landet. Under 1930-talet uppgick vårvetearealen till endast omkring 1/3 av 1953 års areal. Rågarealen utgjorde 134 900 hektar eller 7 % mer än föregående år. Ökningen kom troligen helt på höstråg. Liksom under åren 1950—1952 infordrades ej skilda uppgifter för höstråg och vårråg; odlingen av vårråg förekommer endast i obetydlig omfattning (år 1949 blott 2,9 % av rågarealen). Den ökade brödsädsodlingen torde sammanhänga med dels höjningen av priserna på brödsäd och dels minskningen av oljeväxtodlingen.

Beträffande utvecklingen inom olika län förelågo emellertid stora skillnader. Arealökning för höstvete förekom främst i Svealand, där samtliga län utom Kopparbergs uppvisade stark ökning, i Värmlands, Örebro och Västmanlands län omkring 70 %. I Götaland kom areal-

ökningen för höstvete i första hand på Östergötlands, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Skaraborgs län. Rågodlingen uppvisade en liknande regional utveckling. Ökningen för vårvetet uppträdde däremot huvudsakligen i Götaland; i Kristianstads och Malmöhus län mer än fördubblades arealen. I mellersta och nordvästra Götaland samt västra Svealand minskade vårvetearealen.

I jämförelse med år 1944 var 1953 års odling av brödsäd av ungefär samma storlek beträffande höstvete; för vårvete förelåg en ökning med ej mindre än 117 200 hektar (140,9 %), medan rågarealen visade nedgång med 66 500 hektar (33,0 %).

Arealen *fodersäd* uppgick år 1953 till 1 007 100 hektar, vilket var 8 500 hektar (0,9 %) mer än år 1952. Odlingen av de olika fodersädsslagen uppvisade olika utveckling. Arealen för korn ökade med 36 600 hektar (24,0 %) till 189 200 hektar, medan arealen för havre, 506 200 hektar, respektive arealen för blandsäd, 311 700 hektar, understeg den samma för år 1952 med 9 600 hektar (1,9 %) respektive 18 600 hektar (5,6 %).

Odlingen av korn år 1953 var den största, som förekommit sedan år 1913. Under tiden 1913—1926 förekom dock vissa år kornodling av ungefär samma omfattning. Under större delen av 1930-talet omfattade kornarealen omkring 100 000 hektar, och för flertalet år av 1940-talet understeg odlingen sistnämnda areal. Ökningen under de senaste två åren torde bero dels av att kornet visat sig vara ett tillförlitligt växtslag under de senaste årens varierande växtlighets- och skördeförhållanden, dels av att priserna under senare tid höjts. Havrearealen år 1953 motsvarade ungefär medelarealen för de senaste fem åren. Arealen

för blandsäd var trots tillbakagången betydligt större än före år 1949.

Beträffande fodersädsodlingen inom olika områden år 1953 må framhållas, att korn företedde en ganska likartad utveckling i hela landet, medan havre och blandsäd uppvisade varierande utveckling inom olika län. Sålunda hade samtliga län utom Malmöhus ökat kornodlingen; för halva antalet län uppgick ökningen till c:a 50 % eller mer. I olikhet mot den allmänna utvecklingen för havre förekom arealökning inom vissa län, bl. a. Malmöhus län. Av arealminskningen för havre kom en stor del på de västra och mellersta länen i Svealand. Även för blandsäd förelåg ökad odling inom vissa län. Samtliga län i Svealand hade dock minskad areal för blandsäd.

Den sammanlagda arealen för fodersäd år 1953 översteg motsvarande år 1944 med 83 000 hektar (9,0 %).

Odlingen av *baljväxter* (kokärter, foderärter och vicker) uppgick år 1953 till 22 900 hektar, vilket innebar en ökning med 900 hektar (3,9 %) sedan närmast föregående år. Odlingen av kokärter, som gått tillbaka de senaste åren, ökade sedan närmast föregående år med 2 500 hektar (21,8 %) till 14 000 hektar. Foderärter redovisas sedan år 1950 tillsammans med vicker; den sammanlagda arealen år 1953 omfattade 8 900 hektar eller 1 700 hektar (15,7 %) mindre än år 1952.

Den sammanlagda arealen för odling av säd och baljväxter (till mognad) år 1953 översteg motsvarande areal närmast föregående år med 76 500 hektar (5,2 %) och 1944 års areal med 123 000 hektar (8,6 %).

Potatisarealen år 1953 uppgick till 136 600 hektar och avvek endast obetydligt från närmast föregående års

areal. I jämförelse med år 1944 förelåg en minskning med 1 600 hektar (1,2 %).

Arealen för *sockerbeter*, som under de närmast föregående tre åren var nästan konstant, minskade år 1953 med 3 000 hektar (5,5 %) till 51 200 hektar. Minskning förekom inom flertalet län med denna odling. Det relativt dåliga skörderesultatet närmast föregående år torde ha bidragit därtill.

Odlingen av *foderrotfrukter* år 1953 omfattade 40 000 hektar, vilket var 2 600 hektar (6,0 %) mindre än år 1952. Denna odling, som år 1930 uppgick till nära 104 000 hektar, har särskilt under senare år starkt reducerats. I jämförelse med år 1944 förelåg en minskning med ej mindre än 25 900 hektar (39,3 %).

Arealen för *vall till hö*, som sedan år 1947 undergått en fortgående reduktion, minskade ytterligare år 1953, nämligen med 10 700 hektar (0,9 %) i förhållande till år 1952. Arealen år 1953 utgjorde 1 214 600 hektar. Den var 103 000 hektar (7,8 %) mindre än år 1944.

Arealerna för *vall till grönfoder och bete* samt för *grönfoder av säd* år 1953, respektive 130 200 och 83 700 hektar, företedde även fortsatt reduktion. Minskningen sedan föregående år var emellertid obetydlig för den förstnämnda grödan, nämligen 900 hektar (0,7 %) men uppgick för den senare till 10 700 hektar (11,3 %).

Arealerna för *vall till fröskörd* och *permanent betesvall* omfattade år 1953 35 400 hektar respektive 179 800 hektar, vilket innebar en minskning sedan år 1952 med 5 400 hektar (13,1 %) respektive 2 600 hektar (1,4 %).

Odlingen av *oljeväxter*, som under åren 1946—1951 ökade från 30 000 till 190 000 hektar, omfattade år 1953 85 500

hektar, vilket var 62 100 hektar (42,1 %) mindre än år 1952. Samtliga slag av oljeväxter föredde tillbakagång. Minskningen var störst för vårraps, oljelin och höstraps, nämligen över 50 % för de två förstnämnda och ej fullt 50 % för höstraps. Även för rybsen var nedgången detta år betydande (36,3 %). Tillbakagången av oljeväxtodlingen, som föregående år främst hänförde sig till Götaland, var år 1953 relativt sett störst i Svealand. Den fortsatta reduceringen av oljeväxtodlingen torde bero av flera orsaker. En intensiv oljeväxtodling har visat sig medföra olägenheter för efterföljande grödor. Det har blivit svårare att bekämpa de alltmer resistent skadeinsekterna. Vidare ha prisrelationerna mellan oljeväxter och spannmål ändrats till förmån för de senare växtslagen. De vid arealinventeringen år 1953 redovisade arealerna för oljeväxter voro specificerade på höstraps, vårraps, rybs, oljelin och övriga oljeväxter. Med ledning av uppgifter från Sveriges oljeväxtintressenter har fördelningen på höst- och vårrybs beräknats; arealen för övriga oljeväxter har antagits huvudsakligen avse vitsenap. Den sålunda beräknade fördelningen på olika slag av oljeväxter år 1953 redovisas i nedanstående tablå. För jämförelse lämnas där motsvarande uppgifter för åren 1951 och 1952.

Arealen för *spånadsväxter*, som år 1953 omfattade 3 800 hektar, minskade

starkt i förhållande till närmast föregående år, nämligen med 1 200 hektar (24,3 %).

Odlingen av *köksväxter* på åkern uppgick till 9 300 hektar eller 400 hektar (5,0 %) mer än föregående år. Av 1953 års odling upptogo bruna bönor 650 hektar.

Arealen för *heltråda och obrukad åkerjord* år 1953 omfattade 198 100 hektar eller 23 600 hektar (13,5 %) mer än föregående år. Ökningen torde ha hänfört sig till obrukad åkerjord.

Som *sammanfattning* kan framhållas, att arealdispositionen under år 1953 i förhållande till år 1952 kännetecknades av att odlingen av brödsäd, korn och kokärter utvidgades, medan arealerna för övriga slag av fodersäd och baljväxter samt sockerbeter, foderrotfrukter, vallar och oljeväxter reducerades. I jämförelse med år 1944 förelåg ökning särskilt för vårvete, korn, blandsäd och oljeväxter, medan odlingen av flertalet övriga växtslag hade gått tillbaka.

Den relativa omfattningen av odlingen av olika växtslag år 1953 framgår av tab. C, där uppgifter lämnas om de olika växtslagens procentuella andel av åkerarealen för län, hushållningssällskapsområden, naturliga jordbruksområden och hela riket. De olika växtslagens relativa omfattning varierar betydligt mellan olika områden. Veteodlingen hade år 1953 i flertalet län i Svealand samt i

Växtslag	Areal			Procent		
	1953	1952	1951	1953	1952	1951
Höstraps	34 500	64 910	88 750	40,3	44,0	46,7
Vårraps	8 090	18 670	36 770	9,5	12,6	19,3
Höstrybs	12 490	20 810	15 200	14,6	14,1	8,0
Vårrybs	3 330	4 010	12 160	3,9	2,7	6,4
Vitsenap	17 950	18 730	12 480	21,0	12,7	6,6
Oljelin	9 120	20 490	23 490	10,7	13,9	12,4
Oljedådra	—	—	1 200	—	—	0,6
Summa	85 480	147 620	190 050	100,0	100,0	100,0

Tab. C. Åkerjordens användning, i procent, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953

Områden	Höstvete	Vårvete	Råg	Korn	Harv	Blandad	Kokarter	Foderarter och vickor	All säd till mogen skörd	Potatis	Sockerbetor	Foder- rotfrukter	Grönfröer av säd	Vall till hö	Permanent betesvall	Annan vall	Ojjeväxter	Andra växslag	Åkerjord	Helträda och övriga skog	Summa
Stockholms län och stad	9,6	6,3	1,2	2,9	8,3	15,6	0,9	0,2	45,0	2,9	—	0,3	1,2	27,9	5,6	3,9	1,8	0,5	10,9	100	
Uppsala län	10,3	11,0	1,0	3,7	5,1	19,2	1,7	0,1	52,1	1,6	0,0	0,3	1,3	23,3	5,1	3,6	1,9	0,3	10,5	100	
Södermanlands län	11,4	6,8	2,1	2,9	18,0	7,0	1,4	0,3	49,9	1,7	0,0	0,3	1,4	24,5	5,8	4,2	2,5	0,2	9,5	100	
Östergötlands län	11,6	10,3	3,8	4,9	10,2	11,4	1,2	0,2	53,6	1,8	0,5	0,6	1,1	21,1	2,4	4,4	5,3	0,2	9,0	100	
a) Norra skogsbygden	7,6	6,4	5,5	4,2	18,1	8,0	0,6	0,1	50,5	2,2	0,1	0,4	1,5	26,5	2,8	4,0	2,6	0,1	9,3	100	
b) Östgötaslätten	14,4	12,7	3,3	6,0	6,8	11,1	1,4	0,2	55,9	1,3	0,7	0,6	0,8	16,5	2,3	4,8	7,1	0,3	9,7	100	
c) Södra skogsbygden	5,1	4,9	4,6	2,6	14,0	16,7	0,8	0,1	48,8	3,1	0,3	1,1	2,2	31,0	2,3	3,2	1,5	0,0	6,2	100	
d) Södra kustlandet	10,6	9,1	2,0	1,0	16,7	9,0	1,6	0,2	50,2	1,8	0,0	0,3	0,7	28,2	2,8	5,4	2,2	0,1	8,3	100	
Jönköpings län	1,3	4,2	3,7	2,1	25,0	5,2	0,0	0,2	41,7	4,4	0,0	1,8	2,7	39,6	3,2	3,7	0,6	0,3	2,0	100	
Kronobergs län	0,7	3,6	3,7	1,6	25,0	6,2	0,0	0,1	40,9	6,0	0,0	2,4	2,5	35,9	4,8	4,8	0,2	0,4	2,1	100	
Kalmar län	4,9	5,8	6,9	4,1	13,1	9,1	0,1	0,1	44,1	4,1	1,5	1,6	1,0	27,2	4,3	5,5	3,7	1,1	5,9	100	
länets norra del	5,8	7,5	4,5	1,5	21,6	5,2	0,3	0,1	46,3	3,0	0,0	1,4	1,0	31,1	3,6	4,9	1,8	0,1	6,8	100	
a) Norra kustlandet	7,2	7,9	4,1	1,8	19,5	5,4	0,4	0,1	46,4	2,6	0,0	1,0	1,0	29,9	3,8	4,9	2,1	0,1	8,2	100	
b) Skogsbygden	1,1	5,3	5,9	0,6	28,5	4,3	0,0	0,0	45,7	4,3	0,0	2,8	0,9	35,2	3,2	5,0	0,7	0,0	2,2	100	
länets södra del	4,4	5,0	8,2	5,5	8,8	11,1	0,0	0,1	43,1	4,6	2,2	1,6	1,0	25,2	4,7	5,7	4,8	1,6	5,5	100	
a) Kalmaraslätten	5,3	6,2	8,6	4,8	8,0	12,2	—	0,0	45,1	5,3	0,3	2,0	1,2	23,5	7,0	6,4	5,0	0,6	3,6	100	
b) Norra kustlandet	1,7	6,3	4,7	1,3	18,0	5,0	—	0,1	37,1	5,0	—	1,3	1,8	34,0	4,8	8,2	0,2	0,1	7,5	100	
c) Skogsbygden	1,6	5,1	6,0	1,8	17,6	9,9	—	0,2	42,2	5,8	—	1,3	1,5	34,0	4,3	4,7	0,9	0,2	5,1	100	
d) Öland	6,0	3,4	9,7	9,9	1,4	11,5	0,0	0,1	42,0	2,8	6,4	1,6	0,4	19,1	2,2	5,5	8,2	4,0	7,8	100	
Gotlands län	6,0	2,8	6,9	14,8	0,7	7,7	0,1	0,1	39,1	2,1	3,1	2,9	0,4	23,2	4,6	5,6	9,7	2,0	7,3	100	
Blekinge län	3,2	5,6	8,6	3,6	11,4	8,1	0,0	0,1	40,6	15,9	1,8	2,1	1,5	23,6	6,9	4,3	0,8	0,6	1,9	100	
a) Skogsbygden	1,3	4,5	6,4	1,3	18,1	6,4	—	0,0	38,0	13,1	0,2	2,3	1,6	30,4	6,6	4,7	0,1	0,3	2,7	100	
b) Slättbygden	4,6	6,3	10,1	5,2	6,7	9,2	0,1	0,2	42,4	17,9	2,9	1,9	1,4	18,9	7,1	4,1	1,3	0,8	1,3	100	
Kristianstads län	2,9	4,2	8,7	3,4	5,0	17,3	0,0	0,2	41,7	9,7	4,5	2,7	2,6	21,7	7,0	4,9	1,7	1,7	1,8	100	
a) Skogsbygden	0,3	2,6	3,8	1,0	10,9	17,2	0,0	0,1	35,9	10,5	0,9	3,0	1,9	30,1	9,1	6,3	0,2	0,4	1,7	100	
b) Mellanbygden	1,6	3,0	13,7	3,7	2,2	17,0	0,0	0,1	41,3	13,4	4,2	2,7	2,2	20,6	7,0	4,3	0,8	1,8	1,7	100	
c) Slättbygden	6,3	6,7	7,5	5,0	2,9	17,7	0,0	0,3	46,4	5,3	7,5	2,5	3,4	16,1	5,3	4,5	3,8	2,7	2,1	100	
Malmöhus län	5,5	7,6	7,0	8,4	2,3	15,8	0,0	0,3	46,9	3,1	9,5	2,5	3,4	15,1	5,5	3,3	6,9	2,1	1,7	100	
a) Skogsbygden	1,4	3,7	3,4	3,3	3,5	25,8	—	0,2	41,3	5,9	1,7	4,7	2,8	28,5	7,7	5,2	1,0	0,6	0,6	100	
b) Mellanbygden	2,2	4,4	8,4	4,8	2,0	22,2	—	0,2	44,2	4,8	4,7	4,4	4,2	21,0	6,8	4,0	3,1	0,6	2,2	100	
c) Slättbygden	7,2	9,3	6,9	10,4	2,2	12,2	0,0	0,3	48,5	2,2	12,3	1,5	3,3	11,2	4,8	2,9	8,9	2,8	1,6	100	
Hallands län	1,4	7,4	5,9	3,9	18,2	8,0	—	0,3	45,1	6,1	0,7	3,0	3,7	24,7	6,5	6,5	0,8	1,3	1,6	100	
a) Slättbygden	1,8	7,9	7,6	5,2	14,5	8,6	—	0,4	46,0	6,5	1,0	3,1	4,1	20,7	7,3	6,7	1,2	1,7	1,7	100	
b) Skogsbygden	0,1	5,0	3,6	2,1	24,9	6,2	—	0,1	42,0	6,4	0,1	3,4	3,4	31,6	5,0	6,4	0,2	0,3	1,2	100	
c) Norra Halland	1,4	9,0	2,9	1,8	22,7	8,4	—	0,2	46,4	4,5	—	2,1	2,4	30,1	5,6	5,5	0,3	1,3	1,8	100	
Göteborgs och Bohus län	3,8	6,3	2,1	1,5	20,3	6,6	0,1	1,0	41,7	4,5	—	0,8	2,0	32,7	6,7	5,4	0,4	0,4	5,4	100	

Älvsborgs län	2,3	4,8	2,5	2,9	24,9	2,6	0,0	0,4	40,4	3,3	0,0	0,8	1,9	38,2	4,4	5,8	0,7	0,1	4,4	100
länets norra del	3,2	5,3	2,5	3,3	24,6	2,0	0,0	0,5	41,4	2,3	0,0	0,4	1,9	35,7	4,3	6,5	1,0	0,1	6,4	100
a) Slättbygden	3,6	4,6	2,8	3,9	25,6	2,3	0,0	0,7	43,5	1,8	0,0	0,4	2,0	32,8	4,4	7,3	1,3	0,1	6,4	100
b) Dalbygden	2,4	6,5	2,1	2,9	24,8	2,1	—	0,4	41,2	3,0	—	0,5	1,9	35,2	4,7	5,9	1,0	0,1	6,5	100
c) Dalslands bergsbygd	3,2	6,0	1,9	1,3	18,6	0,7	—	0,3	32,0	2,6	—	0,1	1,4	49,0	3,4	4,4	0,1	0,1	6,9	100
d) Södra höglandet	1,5	5,0	2,0	2,0	29,6	1,1	—	0,1	41,3	5,9	—	0,3	2,1	44,4	2,6	2,4	0,3	0,0	0,7	100
länets södra del	0,7	4,1	2,4	2,1	25,3	3,7	0,0	0,1	38,4	5,1	—	1,4	1,9	42,6	4,6	4,7	0,2	0,1	1,0	100
a) Dalbygden	1,4	6,5	1,7	3,0	20,1	6,7	—	0,1	39,5	4,2	—	1,9	2,7	33,5	8,6	7,1	0,6	0,1	1,8	100
b) Södra höglandet	0,6	3,7	2,5	1,9	26,2	3,2	0,0	0,1	38,2	5,2	—	1,3	1,8	44,1	4,0	4,3	0,2	0,1	0,8	100
Skaraborgs län	6,9	2,1	4,9	4,4	23,8	4,1	0,3	0,8	47,3	1,9	0,1	0,8	2,6	28,5	5,0	4,7	2,2	0,1	6,8	100
a) Slättbygden	8,5	2,1	4,6	4,5	23,6	4,1	0,4	1,0	48,8	1,4	0,1	0,7	2,5	26,9	4,7	4,9	2,3	0,1	7,6	100
b) Falbygden	3,5	1,8	5,0	4,8	23,6	4,9	0,0	0,5	44,1	2,7	0,0	1,0	2,9	32,0	5,9	4,6	2,1	0,1	4,6	100
c) Nordöstra höglandet	3,7	2,1	6,6	2,2	24,0	2,0	0,1	0,5	41,2	2,9	—	0,5	3,1	31,6	5,1	4,7	0,8	0,4	9,7	100
d) Sydöstra höglandet	2,4	2,5	5,9	4,5	25,1	4,4	—	0,3	45,1	3,7	0,0	1,3	2,4	33,6	5,2	3,6	1,9	0,1	3,1	100
Värmlands län	4,9	4,1	1,8	2,4	20,1	1,8	0,0	0,1	35,2	2,6	—	0,1	1,4	40,4	5,9	5,2	0,8	0,2	8,2	100
a) Slättbygden	6,3	5,4	2,3	3,7	20,4	2,2	0,1	0,1	40,5	1,7	—	0,1	1,1	32,0	6,8	6,4	1,5	0,4	9,5	100
b) Centr. o. östra Värmland	4,2	3,1	1,3	0,8	19,9	1,2	0,0	0,1	30,6	3,1	—	0,1	1,4	47,8	5,0	4,4	0,1	0,1	7,4	100
c) Bergslagen	1,4	2,5	0,7	3,0	17,5	3,3	0,0	0,1	28,5	3,3	—	0,3	3,6	45,3	9,1	5,6	—	0,5	3,8	100
d) Norra Värmland	1,1	2,3	1,7	1,3	20,1	1,4	—	0,2	28,1	6,1	—	0,3	2,6	52,7	2,6	1,6	—	0,0	6,0	100
Örebro län	5,3	8,2	3,0	6,0	23,2	2,2	0,3	0,1	48,3	2,4	—	0,3	1,7	28,5	5,2	4,7	2,2	0,2	6,5	100
a) Södra skogsbygden	4,2	4,4	4,5	5,1	26,0	1,7	0,0	0,1	46,0	3,6	—	0,4	2,6	30,9	5,3	3,0	1,8	0,1	6,3	100
b) Slättbygden	6,7	11,2	3,3	7,0	22,9	2,1	0,4	0,1	53,7	1,7	—	0,2	0,8	23,0	4,4	5,2	3,1	0,2	7,7	100
c) Bergslagen	2,5	3,0	1,4	3,9	22,5	2,9	0,1	0,2	36,5	3,3	—	0,3	3,5	40,8	6,9	4,5	0,3	0,2	3,7	100
Västmanlands län	8,4	11,4	0,8	4,0	17,3	8,1	1,6	0,1	51,7	1,4	—	0,1	0,8	24,9	4,5	4,5	2,4	0,1	9,6	100
a) Bergslagen	4,2	3,5	0,5	1,6	24,2	4,6	0,5	0,2	39,3	2,1	—	0,1	1,8	38,0	7,8	4,6	0,8	0,1	5,4	100
b) Slättbygden	8,9	12,2	0,8	4,2	16,6	8,5	1,8	0,1	53,1	1,3	—	0,1	0,7	23,5	4,1	4,5	2,6	0,1	10,0	100
Kopparbergs län	3,3	0,9	1,5	6,8	17,7	4,0	0,1	0,0	34,3	2,9	—	0,3	3,1	48,7	3,2	2,6	0,1	0,1	4,7	100
a) Bergslagen	2,0	1,3	0,7	5,9	18,1	3,2	0,0	0,1	31,3	4,1	—	0,2	3,5	49,1	4,5	3,6	—	0,0	3,7	100
b) Östra Dalarna	5,3	1,0	1,8	6,3	21,8	4,9	0,2	0,0	41,3	2,0	—	0,3	2,9	39,4	4,4	3,4	0,1	0,1	6,1	100
c) Mellanbygden	0,9	0,6	1,4	8,3	12,5	3,1	—	0,0	26,8	4,0	—	0,4	2,7	60,4	1,2	1,2	0,0	0,1	3,2	100
d) Fjällbygden	—	0,1	—	1,6	4,3	0,3	—	—	6,3	4,3	—	0,2	9,2	77,3	0,7	1,5	—	0,1	0,4	100
Gävleborgs län	0,6	2,1	0,2	6,0	16,2	7,1	0,1	0,1	32,4	3,5	—	0,2	1,4	52,6	3,7	4,2	0,1	0,2	1,7	100
a) Gästrikland	1,2	2,8	0,4	3,0	20,2	5,1	0,1	0,1	32,9	3,6	—	0,1	2,4	49,1	4,5	4,5	0,2	0,1	2,6	100
b) Hälsinglands kustland	0,4	2,1	0,2	7,1	15,0	8,2	0,0	0,0	33,0	3,4	—	0,2	1,0	53,3	3,5	4,1	0,0	0,2	1,3	100
c) Inlandet	0,0	0,1	—	8,6	11,2	7,2	—	0,1	27,2	3,8	—	0,2	1,1	59,0	2,9	4,5	—	0,3	1,0	100
Västernorrlands län	0,0	0,3	0,1	9,4	4,4	5,1	0,0	0,1	19,4	4,9	—	0,2	3,7	62,5	4,0	3,0	0,1	0,2	2,0	100
a) Kustlandet	0,0	0,4	0,1	10,1	4,7	5,7	0,0	0,1	21,1	5,0	—	0,2	3,0	61,3	4,0	3,8	0,1	0,2	1,3	100
b) Inlandet	0,0	0,4	0,0	8,4	4,0	4,1	0,0	0,0	16,9	4,6	—	0,2	5,0	64,2	4,1	1,7	0,0	0,1	3,2	100
c) Silurorådet	0,1	0,0	—	5,3	1,3	1,9	—	0,1	8,6	5,6	—	—	6,3	71,0	2,8	1,2	—	0,3	4,2	100
Jämtlands län	0,0	0,0	0,0	9,6	2,2	2,9	0,0	0,1	14,8	3,2	—	0,1	4,9	70,8	2,7	2,3	—	0,2	1,0	100
a) Silurorådet	0,0	0,0	0,1	11,3	2,3	3,5	0,0	0,1	17,3	3,0	—	0,1	3,1	68,7	3,5	2,9	—	0,2	1,2	100
b) Mellanbygden	—	0,0	0,1	7,2	3,2	2,9	—	0,0	13,4	3,9	—	0,2	8,7	69,5	2,0	1,3	—	0,9	1,0	100
c) Fjällbygden	—	0,0	0,0	6,1	1,4	1,3	0,0	0,0	8,8	3,3	—	0,1	7,4	77,8	0,9	0,9	—	0,0	0,8	100
Västerbottens län	—	0,0	0,0	11,9	0,9	3,9	—	0,0	16,7	3,4	—	0,1	4,9	66,8	2,8	4,1	—	0,1	1,1	100
a) Kustlandet	—	0,0	0,0	13,7	0,6	4,6	—	0,0	18,9	2,9	—	0,1	2,9	66,7	2,9	4,6	—	0,1	0,9	100
b) Inlandet	—	0,0	0,0	4,2	2,0	0,7	—	—	6,9	5,3	—	0,2	14,2	66,9	2,3	2,2	—	0,2	1,8	100
Norrbottnens län	—	0,0	0,0	7,1	1,5	3,0	—	0,0	11,6	3,5	—	0,1	4,2	69,5	4,9	3,2	—	0,0	3,9	100
a) Kustlandet	—	0,0	0,0	8,4	1,5	3,5	—	0,0	13,4	3,4	—	0,2	2,6	68,3	4,5	3,5	—	0,0	4,1	100
b) Inlandet	—	—	—	0,8	1,2	0,1	—	—	2,1	4,0	—	0,1	11,8	75,5	1,7	1,5	—	0,1	3,2	100
Hela riket	5,1	5,4	3,6	5,1	13,6	8,3	0,4	0,2	41,7	3,6	1,4	1,1	2,2	32,5	4,8	4,5	2,3	0,6	5,3	100

Östergötlands län större relativ omfattning än i övriga delar av landet (13—22 %). Odlingen av råg var relativt störst i Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län (omkr. 7—9 %). Den relativt största odlingen av korn år 1953 förekom i Gotlands och Malmöhus län (15 respektive 8 %) samt i Norrland (6—12 %), där kornet fortfarande i stor utsträckning användes som brödsäd. Havreodlingen omfattade en relativt stor del av åkerarealen, särskilt i västra Götaland, i större delen av Svealand, i Jönköpings och Kronobergs län samt i norra delen av Kalmar län (17—25 %). I de områden, där havreodlingen hade mindre omfattning, förekom i regel i stället större odling av blandsäd, såsom i Stockholms, Uppsala och Östergötlands län, södra delen av Kalmar län, Kristianstads och Malmöhus län. I Norrland utom Gävleborgs län var odlingen av både havre och blandsäd relativt liten. Potatis odlades relativt mest i Blekinge och Kristianstads län (16 respektive 10 %). Endast på Gotland och Öland samt i Kristianstads och Malmöhus län användes en betydande del av åkerarealen för odling av sockerbetor och foderrotfrukter (sammanlagt 6—12 %). Vall till hö omfattade i samtliga län med undantag av Malmöhus större andel av åkern än något annat växtslag. Skillnaderna mellan olika områden voro emellertid betydande. I Norrland utgjorde nämnda slag av vall omkring två tredjedelar av åkerarealen, men i Malmöhus län endast 15 %. Odlingen av oljeväxter hade den relativt största omfattningen i Östergötlands län, södra delen av Kalmar län, Gotlands och Malmöhus län (5—10 %). Under rubriken »andra växtslag», som inrymmer specialodlingar av olika slag, fröodlingar, fruktodlingar

m. m. redovisades endast en ringa del av åkerarealen. Den största relativa odlingen därav förekom på Öland (4 %).

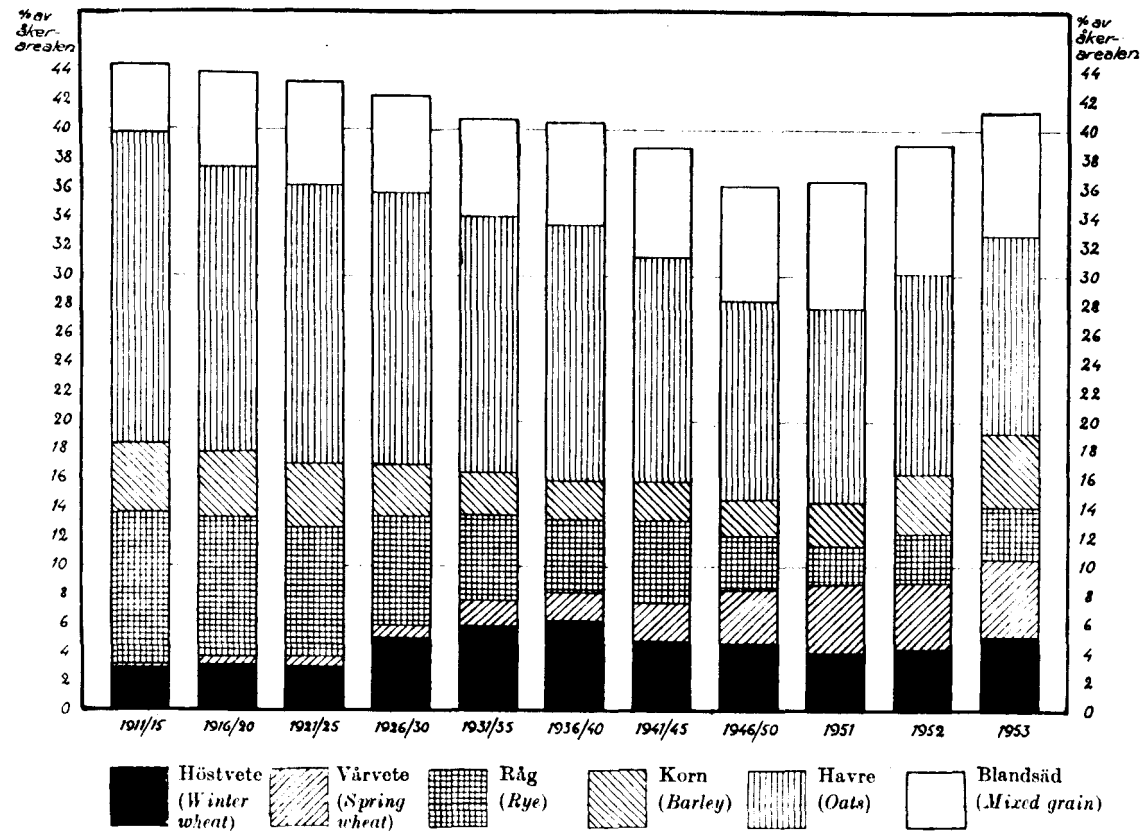
En belysning av *spannmålsodlingens utveckling sedan år 1911* erhålles av *diagram 1* (sid. 13), som visar den procentuella andel av hela åkerarealen, som använts för odling av respektive höstvete, vårvete, råg, korn, havre och blandsäd under tiden 1911—1953 (för perioden 1911—1950 femårsmedeltal). Vårvete och råg uppvisa de största förändringarna. För vårvete konstateras en avsevärd ökning under ifrågavarande period, medan odlingen av råg gått starkt tillbaka; för de senaste två åren konstateras dock en tendens till utökning av rågarealen. Även kornodlingen har under en lång period undergått minskning men visar för de senaste åren en motsatt utveckling. Höstvetesodlingen var störst under 1930-talet; efter därpå följande nedgång har under de senaste åren en utvidgning av arealen skett. Havreodlingens relativa omfattning har gått tillbaka något under ifrågavarande period, medan odlingen av blandsäd undergått en mindre ökning.

Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper år 1953

I enlighet med beslut av 1953 års riksdag har statistiska centralbyrån företagit en särskild bearbetning av uppgiftsmaterialet till 1953 års arealinventering i syfte att belysa växtodlingen inom olika storleksgrupper efter åkerarealen. I *tab. D* redovisas för hela riket *åkerarealen inom olika storleksgrupper, fördelad i absoluta och relativa tal på olika växtslag*. För de områden och storleksgrupper, som voro uteslutna vid areal-

Diagram 1. Arealerna för olika slag av stråsäd i procent av hela åkerarealen under tiden 1911—1953 (för perioden 1911—1950 femårsmedeltal)

The areas of different kinds of grain in percentage of the total area of arable land for the period 1911—1953 (the period 1911—1950 five years average)

Tab. D. Åkerjordens användning år 1953 inom olika storleksgrupper, hela riket

Växtslag	Absoluta tal									Relativa tal								
	0—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	Över 100 ha	Samtliga	0—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50—100 ha	Över 100 ha	Samt- liga
Höstvete	636	3 625	15 277	38 307	27 995	32 991	32 889	38 484	190 204	0,4	0,9	2,1	4,5	6,5	7,8	9,4	9,7	5,1
Vårvete	3 272	9 804	20 509	33 450	25 560	34 156	33 187	40 387	200 325	2,2	2,4	2,8	3,9	6,0	8,1	9,4	10,1	5,4
Råg	1 727	7 620	18 696	32 360	18 856	20 912	15 724	18 973	134 868	1,2	1,9	2,6	3,8	4,4	5,0	4,5	4,8	3,6
Summa brödsäd	5 635	21 049	54 482	104 117	72 411	88 059	81 800	97 844	525 397	3,6	5,2	7,5	12,2	16,9	20,9	23,3	24,6	14,1
Korn	2 849	14 341	29 426	32 083	21 654	27 594	27 987	33 233	189 167	1,9	3,5	4,0	3,8	5,1	6,6	8,0	8,4	5,1
Havre	17 717	60 274	118 396	134 469	55 727	46 651	36 651	36 301	506 186	12,0	14,9	16,3	15,7	13,0	11,1	10,4	9,1	13,6
Blandsäd	7 380	20 524	56 258	87 601	47 137	41 305	27 042	24 472	311 720	5,0	5,1	7,7	10,3	11,0	9,8	7,7	6,2	8,3
Summa fodersäd	27 946	95 138	204 080	254 153	124 518	115 550	91 680	94 007	1 007 073	18,9	23,5	28,0	29,8	29,1	27,5	26,1	23,7	27,0
Kökärter	82	266	908	2 868	2 373	2 872	2 559	2 194	14 032	0,0	0,1	0,1	0,3	0,6	0,7	0,7	0,5	0,4
Foderärter och vicker	262	428	1 143	2 422	1 307	1 237	932	1 146	8 877	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
Summa baljväxter	344	694	2 051	5 290	3 680	4 109	3 491	3 250	22 909	0,2	0,2	0,3	0,6	0,9	1,0	1,0	0,8	0,6
All säd	33 925	116 882	260 613	363 560	200 609	207 718	176 971	195 101	1 555 379	22,9	28,9	35,8	42,6	46,9	49,4	50,4	49,1	41,7
Potatis	16 503	21 474	31 432	30 838	12 535	10 744	6 717	6 325	136 568	11,1	5,3	4,3	3,6	2,9	2,5	1,9	1,6	3,6
Sockerbeter	870	1 491	4 775	11 783	8 861	9 972	6 274	7 142	51 168	0,6	0,3	0,7	1,4	2,1	2,4	1,8	1,8	1,4
Foderrotfrukter	1 874	4 798	10 125	11 547	4 486	3 296	1 767	2 136	40 030	1,3	1,2	1,4	1,4	1,0	0,8	0,5	0,5	1,1
Summapotatis o. rotfrukter	19 247	27 764	46 332	54 168	25 882	24 012	14 758	15 603	227 766	13,0	6,8	6,4	6,4	6,0	5,7	4,2	3,9	6,1
Grönfoder	7 270	14 557	19 908	20 687	7 791	6 042	3 816	3 644	83 715	4,9	3,6	2,7	2,4	1,8	1,4	1,1	0,9	2,2
Vall till hö	76 755	209 517	317 936	282 207	110 525	91 016	64 578	62 105	1 214 639	51,8	51,8	43,6	33,1	25,8	21,7	18,4	15,6	32,5
Vall till fröskörd	278	987	3 365	6 071	4 444	6 170	6 354	7 752	35 421	0,2	0,3	0,5	0,7	1,1	1,5	1,8	2,0	1,0
Vall till grönfoder och bete	3 484	9 867	26 934	36 812	17 690	13 493	10 705	11 209	130 194	2,4	2,4	3,7	4,6	4,1	3,2	3,0	2,8	3,5

inventeringen år 1953, har komplettering och storleksgruppfördelning förtagits med ledning av uppgifter från tidigare räkningar. Fördelningen av landets totala åkerareal på de olika storleksgrupperna har måst grundas på resultaten från jordbruksräkningen år 1944, det sista år, för vilket riksuppgifter föreligga. Såsom tidigare framhållits, synas förändringar i denna fördelning ha inträffat sedan år 1944, varför tabellen ej torde fullt exakt återge den faktiska storleksgruppfördelningen år 1953. Den relativa fördelningen på olika växtslag inom storleksgrupperna, som är grundad på 1953 års uppgifter, beröres ej av nämnda osäkerhet i de absoluta talen.

Av tabellen framgå vissa karakteristiska skillnader mellan de olika storleksgrupperna i fråga om åkerjordens relativa användning. Odlingen av brödsäd, baljväxter och oljeväxter samt förekomsten av helträda och obrukad åkerjord synas öka med åkerarealen. Ett motsatt förhållande kännetecknar odlingen av potatis och rotfrukter samt foderväxter. Fodersädsarealens relativa andel av åkerarealen varierar endast obetydligt mellan storleksgrupperna. I fråga om de enskilda växtslagen konstateras mindre samvariation med åkerarealen för råg än för vete. De tre slagen av fodersäd visa olika förhållande till åkerarealens storlek. Den relativa omfattningen av kornodlingen ökar med åkerarealen, medan havreodlingen minskar något i de större grupperna. Blandsäd odlas relativt mest på de medelstora brukningsenheterna. Potatisodlingen sjunker starkt, när åkerarealen ökar. Detsamma gäller även för vall till hö. Den för vall till frö och permanent betesvall använda andelen av åkerarealen ökar däremot från lägre till högre storleksgrupper.

Ängens användning

Vid de allmänna jordbruksräkningarna inhämtas uppgifter om ängsarealen, hittills fördelad på slätteräng, kultiverad betesäng och annan betesäng. Den vid 1944 års jordbruksräkning erhållna arealen slätteräng har använts för beräkning av höskörden från naturlig äng för år 1953; arealerna för de olika slagen av naturlig äng ha legat till grund för beräkning av betesavkastningen. Följande tabell anger för varje hushållningssällskapsområde arealen år 1944 för de tre nämnda ängskategorierna, uttryckt i procent av hela den naturliga ängen inom respektive områden. På grund av de tidigare nämnda kommunförflyttningarna mellan

Län	Slätter- äng %	Kultiverad betes- äng %	Annan betes- äng %
Stockholms län och stad .	13,2	23,4	63,4
Uppsala län	16,9	16,1	67,0
Södermanlands län	5,2	21,2	73,6
Östergötlands län	6,6	26,8	66,6
Jönköpings län	17,9	20,9	61,2
Kronobergs län	19,6	19,1	61,3
Kalmar läns norra del	6,3	25,3	68,4
Kalmar läns södra del	13,1	4,8	82,1
Gotlands län	8,9	7,9	83,2
Blekinge län	9,9	13,2	76,9
Kristianstads län	6,7	20,9	72,4
Malmöhus län	11,8	29,0	59,2
Hallands län	13,9	25,1	61,0
Göteborgs och Bohus län	11,9	13,7	74,4
Älvsborgs läns norra del	20,3	9,5	70,2
Älvsborgs läns södra del	17,0	21,8	61,2
Skaraborgs län	5,7	18,0	76,3
Värmlands län	26,9	7,0	66,1
Örebro län	14,5	18,0	67,5
Västmanlands län	16,0	19,7	64,3
Kopparbergs län	53,2	2,7	44,1
Gävleborgs län	36,2	3,3	60,5
Västernorrlands län	44,7	4,0	51,3
Jämtlands län	32,5	7,4	60,1
Västerbottens län	43,5	4,0	52,5
Norrbottnens län	74,4	1,8	23,8
Hela riket år 1944	25,4	13,7	60,9
„ „ „ 1937	33,0	9,6	57,4

vissa län åren 1952 och 1953 är den här angivna fördelningen på olika slag av äng för ifrågavarande län ej helt överensstämmande med densamma för år 1944, som angivits i Jordbruk och boskapsskötsel åren 1945—1951. Avvikelserna äro dock obetydliga.

I flertalet län utgör »annan betesäng» huvuddelen av ängsarealen. Endast i Kopparbergs och Norrbottens län omfattar denna kategori mindre än hälften. I Kopparbergs län och i Norrland har slåtterängen relativt stor omfattning, medan den kultiverade betesängen utgör en obetydlig del.

Hösten 1953 besådda arealer

Liksom tidigare under en följd av år verkställdes även år 1953 inom Götaland, Svealand och Gävleborgs län en särskild inventering i oktober av de arealer, som besåts med höstvet, höstråg, höstraps och höstrybs.¹ Denna undersökning utfördes enligt samma metod och grundades på samma representativa urval av brukningsenheter som arealinventeringen den 1 juni 1953. Resultaten av inventeringen för hela det undersökta området redovisas i följande tablå, där jämförelse göres med motsvarande uppgifter för år 1952.

Höstsådden 1953 utfördes i allmänhet i normal tid och under gynnsamma förhållanden. I de västra delarna av Götaland och Svealand, särskilt Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Värmlands län, försenades och försvårades dock sådden delvis av regnig väderlek, och i vissa delar av södra Sverige rådde torka under den normala såningstiden.

Inom de 20 län, som inventeringen omfattade, besåddes hösten 1953 samman-

lagt 390 900 hektar med höstsäd, vilket innebar en ökning med 41 200 hektar (11,8 %) i jämförelse med den hösten 1952 besådda arealen. Arealen ökade för höstvet med 30 000 hektar (14,5 %) och för höstråg med 11 200 hektar (7,9 %). Den hösten 1953 besådda arealen höstvet var den största, som förekommit sedan 1930-talet; höstrågsarealen var den största sedan år 1947.

	Besådd areal, hektar, hösten		För- ändring i %
	1953	1952	
Höstvet	237 060	207 050	+ 14,5
Höstråg	153 820	142 620	+ 7,9
Summa höstsäd .	390 880	349 670	+ 11,8
Höstraps	61 570	56 080	+ 9,9
Höstrybs	20 230	27 660	— 26,9
Summa höstsådda oljeväxter . .	81 800	83 690	— 2,3

Odlingen av höstsådda oljeväxter kännetecknades åren 1951 och 1952 av att arealen för raps reducerades och för rybs utökades. Hösten 1953 var förhållandet omvänt. Den med höstraps besådda arealen ökade nämligen med 5 500 hektar (9,9 %), under det att höstrybsarealen minskade med 7 400 hektar (26,9 %). Den sammanlagda arealen, 81 800 hektar, minskade med 1 900 hektar (2,3 %).

Det bör observeras, att uppgifterna om de höstsådda arealerna kunna vara behäftade med viss mindre osäkerhet, beroende av att höstsådden stundom ej är helt avslutad vid tidpunkten för inventeringen. Uppgifterna för år 1952 visade sig sålunda vara något för höga inom ett par mindre områden, vilket orsakades av att den uppgivna planerade sådden ej kunde helt verkställas på grund av ogynnsamma väderleksförhållanden. Den risk torde dock knappast föreligga för år 1953.

¹ Enligt kungl. kungörelse den 25 september 1953.

Odlingen av vissa vallfröslag år 1953

I samband med inventeringen av de hösten 1953 besådda arealerna infordrades särskilda uppgifter om de arealer, som under sommaren 1953 hade använts för odling av frö av timotej, rödklöver och alsikeklöver inom Götaland och Svealand. I följande tablå redovisas resultaten av denna inventering jämte motsvarande arealer, erhållna vid liknande undersökningar åren 1939 och 1951. Nedanstående uppgifter avse hela Götaland och Svealand.

År	Timotej- frö, hektar	Rödklö- verfrö, hektar	Alsike- klöverfrö, ma hektar	Sum-
1953 . . .	15 970	20 280	3 500	39 750
1951 . . .	18 580	22 470	2 710	43 760
1939 . . .	16 300	18 910	3 720	38 930
Förändring i % i förh. till				
1951 . . .	- 14,0	- 9,7	+ 29,2	- 9,2
1939 . . .	- 2,0	+ 7,2	- 5,9	+ 2,1

Odlingen av timotej- och rödklöverfrö år 1953 var sålunda något mindre än år 1951; arealen för alsikeklöverfrö var däremot betydligt större. Vallfröodlingen år 1953 hade ungefär samma omfattning som år 1939; för rödklöver förelåg någon ökning, men för timotej och alsikeklöver en obetydlig minskning av arealerna.

Utsäde

År 1946 inhämtades genom hushållningssällskapens sockenombud uppgifter angående utsädesmängden per hektar. De sålunda erhållna uppgifterna ha legat till grund för beräkningen av utsädesmängderna även år 1953. I följande sammanställning angivas medeltalen för *utsädet per hektar för hela riket*.

I tab. 4 meddelas de för län och hushållningssällskapsområden beräknade totala utsädesmängderna för 1953 års

Växtslag	Utsäde per hektar, kg
Höstvete	218
Vårvete	226
Höstråg	199
Vårråg	201
Korn	197
Havre	223
Blandsäd	214
Säd till bete och grönfoder	250
Ärter	238
Vicker	208
Potatis	2 151

skörd. I samma tabell ingå även uppgifter för hela riket om motsvarande utsädesmängder under några föregående

Växtslag	År 1953 Ton	År 1952 Ton	År 1951 Ton
Höstvete	41 350	34 990	35 650
Vårvete	45 980	39 480	41 260
Höstråg	26 060	24 400	21 500
Vårråg	780	760	560
Korn	37 950	30 500	21 790
Havre	113 150	115 260	111 880
Blandsäd	66 920	71 010	69 850
Säd till bete och grön- foder	20 830	23 500	26 230
Kökärter	3 320	2 750	2 920
Foderärter och vicker	1 980	2 380	2 760
Potatis	294 410	293 580	281 770

år. I ovanstående tablå ha sammanställts *de tre senaste årens totala utsädeskvantiteter för hela riket*.

Skörd per hektar och totalskörd

För insamlande av uppgifter om 1953 års skörd ha gällt särskilda föreskrifter enligt kungl. kungörelsen den 24 april 1953 (svensk förf.-saml. nr 167). Liksom tidigare ha uppgifterna insamlats av hushållningssällskapens underavdelningar i samarbete med vederbörande kristidsnämnd eller motsvarande kommunala organ.

I de definitiva uppgifterna om skörden m. m. under närmast föregående år, vilka årligen senast den 15 januari avgivs av hushållningssällskapens lokalombud, meddelas uppgifter om skörden per hektar för alla sädesslag, för potatis, sockerbetor, foderrotfrukter, hö

från odlad jord och från naturlig äng samt för halm av höstsäd, vårstråsäd och baljväxter. Liksom år 1952 har dessutom lämnats uppgifter om hektarskörden för vissa slag av oljeväxter, nämligen höstraps, vårraps, rybs och oljelin. Tidigare lämnades vidare uppgifter sockenvis om den totala skörden av klöverfrö, gräsfrö, spånadslin, oljelin, hampa, raps, rybs och senap samt av andra möjligen förekommande växtslag, såsom oljedådra, vallmo och solrosor. Då tillförlitligare uppgifter kunna erhållas på annat sätt för spånadslin och hampa samt särskilda uppgifter för år 1953 ha infördrats om hektarskörden för ovannämnda slag av oljeväxter, ha för år 1953 dylika uppgifter om totalskörden inhämtats endast för klöverfrö och gräsfrö. Slutligen lämnas i de definitiva skörderapporterna även uppgifter i foderenheter om beräknad avkastning av betet å slätter- och betesvallar, naturlig äng och kultiverad betesmark.

Med användande av ovannämnda uppgifter om skörden per hektar samt den vid sommarens representativa arealinventering erhållna arealen för de särskilda växtslagen med tillägg för nyodlingar har totalskörden beräknats. I fråga om sädesslagen har vid beräkningen av skörden av såväl halm som kärna hänsyn tagits endast till den areal, från vilken mogen säd skördats.

Preliminära uppgifter om skörden av spånadslin och hampa för år 1953 samt definitiva uppgifter för år 1952 ha erhållits från Riksförbundet lin och hampa. Från Sveriges oljeväxtintressenter ha erhållits preliminär uppgift om hektarskörden av vitsenap år 1953 samt definitiva uppgifter för år 1952 om totala skörden av samtliga slag av oljeväxter.

Beträffande klöver- och gräsfrö saknas för många socknar uppgift om skörden.

I dessa fall har skörden beräknats med ledning av arealen vall till frö under antagande, att proportionen mellan den för dylik fröskörd använda åkerarealen och skörden av klöver- och gräsfrö i genomsnitt bör vara ungefär densamma i socknar med fullständiga och ofullständiga uppgifter. Det är emellertid sannolikt, att fröskörd ej förekommit i vissa fall, då uppgift härom saknats. Den beräknade skörden av klöver- och gräsfrö får därför endast betraktas som ungefärlig.

I följande tablå redovisas *för hela riket skörden per hektar* av de särskilda växtslagen år 1953 i jämförelse med de två närmast föregående åren samt medeltalen för tioårsperioden 1943—1952 och femårsperioden 1948—1952.

I jämförelse med år 1952 var medelhektarskörden för hela riket år 1953 obetydligt lägre för höstsäden men avsevärt högre för vårvete och fodersäd. Det starkt ökade skördeutbytet för sistnämnda växtslag bör ses mot bakgrunden av de ogynnsamma bärgningsförhållandena för vårsäden år 1952. För baljväxter var hektaravkastningen något större än närmast föregående år. För sockerbetor och foderrotfrukter var hektarskörden betydligt större. Väderleksförhållandena under hösten 1953 voro gynnsamma för rotfrukternas utveckling, medan den kalla och regniga väderleken hösten 1952 starkt nedsatte skörderesultatet. Hektarskörden för sockerbetor var år 1953 den största, som förekommit dittills. Även potatis och hö lämnade högre hektarskörd år 1953, men avvikelserna voro mindre för dessa växtslag.

I jämförelse med medelhektarskördarna för tioårsperioden 1943—1952 voro hektarskördarna år 1953 högre för samtliga sädesslag samt potatis, rotfrukter och hö. För sädesslagen var ökningen

Växtslag	År 1953	År 1952	År 1951	I medeltal åren 1943/52	1948/52	År 1953, om medeltalet 1943/52 = 100	1948/52 = 100
	kg	kg	kg	kg	kg		
Höstvete	2 780	2 850	1 690	2 250	2 400	124	116
Vårvete	2 330	1 890	1 260	1 660	1 780	140	131
Höstråg	2 280	2 290	1 810	1 860	2 030	123	112
Vårråg	1 370	1 130	1 130	1 120	1 160	122	118
Korn	2 480	2 150	2 260	2 040	2 180	122	114
Havre	1 940	1 580	1 650	1 510	1 630	128	119
Blandsäd	2 370	2 110	2 100	1 890	2 080	125	114
Kokärter	1 540	1 520	1 480	..	..	..	..
Foderärter och vicker . .	1 520	1 460	1 500	..	..	..	..
All säd	2 280	1 990	1 770	1 770	1 910	128	119
Potatis	13 590	13 490	13 430	13 080	13 680	104	99
Sockerbeter	39 000	29 500	32 030	33 830	34 360	115	114
Foderrotfrukter	35 980	28 750	32 820	32 360	33 260	111	108
Hö från odlad jord . . .	4 150	3 820	3 540	3 500	3 580	119	116
" " naturlig äng . . .	1 460	1 250	1 360	1 280	1 280	114	114
Halm av höstsäd	2 900	2 730	2 310	2 570	2 640	113	110
" " vårstråsäd . . .	2 190	1 890	1 930	1 910	1 980	115	111
" " baljväxter . . .	1 670	1 550	1 560	1 490	1 600	112	104

betydande (över 20 %), men även rotfrukter och hö uppvisade en framträdande ökning (över 10 %). I förhållande till medelhektarskörden under femårsperioden 1948—1952 voro avvikelserna något mindre; med undantag för potatis voro dock 1953 års hektarskördar större för samtliga ovannämnda växtslag.

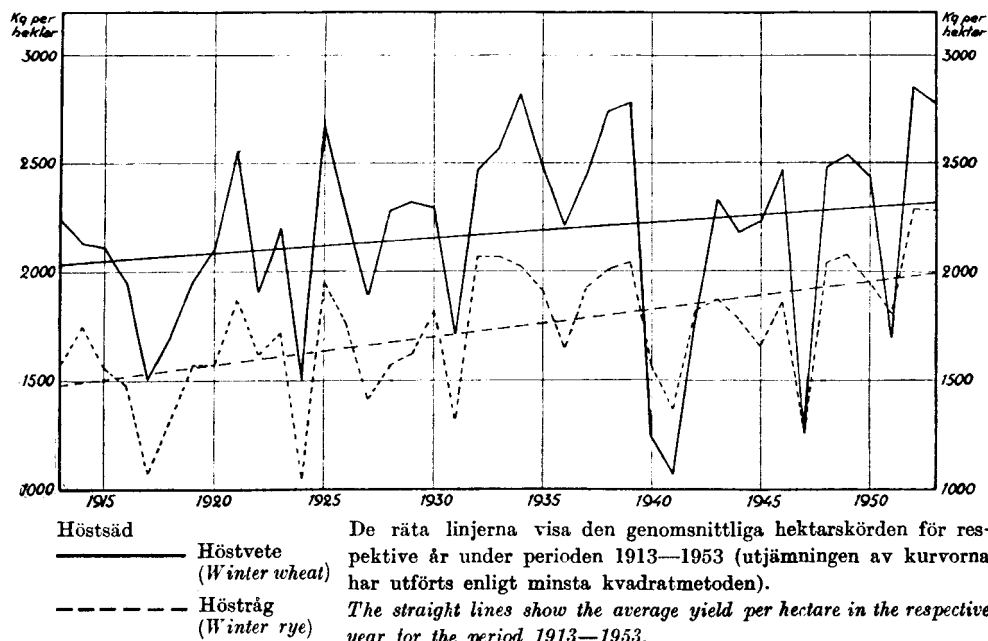
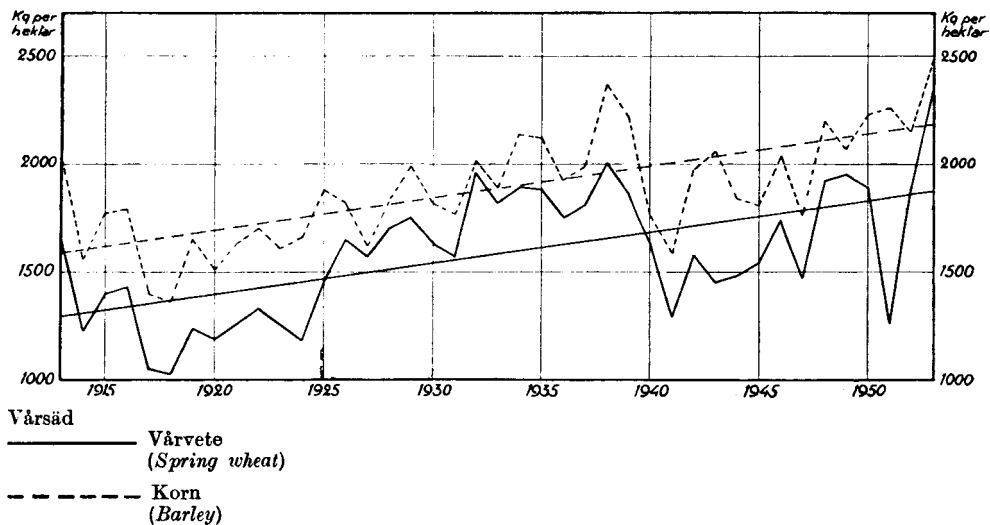
Vid sidan av de årliga variationerna i avkastningen per hektar har en fortgående ökning av hektarskördarna ägt rum. För höstvet och höstråg samt vårvete och korn belyses denna utveckling för tiden 1913—1953 i *diagram 2*. Detta visar dels de årliga växlingarna i hektaravkastningen och dels den genomsnittliga förändringen under hela perioden. Utjämningskurvorna har utförts enligt minsta kvadratmetoden. Den sålunda beräknade genomsnittliga årliga ökningen av hektarskörden för ifrågasvarande period utgjorde för höstvet 7,1 kg, för höstråg 12,7 kg, för vårvete 14,5 kg och för korn 14,6 kg. En framträdande skillnad konstateras mellan höstsäd och vårsäd i fråga om de årliga variationerna; dessa äro betydligt större för höstsäden. Särskilt höstvet uppvisar stor

känslighet för de årliga skördebetingelserna, medan särskilt kornet men även vårvetet synes vara mera stabilt i detta hänseende.

Hektarskördarnas storlek år 1953 inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden redovisas i *tab. 5* (tidigare *tab. D*). Betydande skillnader föreligga mellan dels olika län och dels olika delar inom länen. I Götaland och Svealand uppvisa slättbygdsområdena för flertalet växtslag högre avkastning per hektar än övriga områden. I Norrland, där odlingen domineras av korn, havre, blandsäd, potatis och vallhö, konstateras i allmänhet högre skördeutbyte i kustlands- och siluområdena än i övriga områden. Beträffande potatis och vallhö äro i allmänhet de regionala skillnaderna i hektaravkastningen mindre framträdande.

Såsom framgår av *tab. 5* erhöles de nordligaste länen goda hektarskördar år 1953 av korn, havre, blandsäd samt potatis och foderrotfrukter. Skördeutfallet för potatis var i Jämtlands och Västerbottens län avsevärt bättre än i övriga delar av landet. I nordvästra Götaland

Diagram 2. Skörden per hektar av höstvet, höstråg, vårvete och korn åren 1913—1953
Yield per hectare in 1913—1953

samt i västra och mellersta Svealand voro 1953 års hektarskördar av potatis däremot låga, vilket orsakades av alltför stor nederbörd och tidigt uppträdande bladmögel. I Värmlands län var skördeavkastningen per hektar även för flertalet övriga grödor förhållandevis låg.

För att lämna en mera överskådlig bild av skördeutfallet i olika delar av landet ha i *tab. E* de naturliga områdena sammanförts till *ett mindre antal produktionsområden*; skörden per hektar för de viktigare växtslagen utom sockerbetor och oljeväxter har där angivits dels i absoluta tal, dels i relativa tal, varvid medelhektarskörden för hela riket satts lika med 100. Såsom framgår av tabellen var hektarskörden för de flesta växtslagen år 1953 större än riksmedeltalet i områdena Skåne—Hallands slättbygder, Östgötaslätten och Sydsvenska mellanbygden. Särskilt i det förstnämnda området var skördeutbytet för alla i tabellen angivna grödor större än i genomsnitt för hela riket, för vårsäd över 30 %. Även inom det jämtländska siluområdet var hektarskörden år 1953 för många växtslag högre än medelhektarskörden för hela riket. För övriga områden redovisades större hektaravkastning än riksmedeltalet endast för något enstaka växtslag. De stora variationerna mellan olika områden i hektaravkastningen torde främst sammanhånga med skiljaktigheter i jordmån och klimat. År 1953 voro dessa variationer betydligt mindre än år 1952, då de förstörades av de onormala väderleksförhållandena.

Totalskörden år 1953 av olika växtslag redovisas i *tab. F*, där en jämförelse även göres med den preliminärt beräknade skörden för samma år samt de definitiva uppgifterna om skörden år 1952 och medelskörden för tioårsperioden

1943—1952 och femårsperioden 1948—1952.

Beträffande skörden av sockerbetor ha uppgifter erhållits från Svenska sockerfabriksaktiebolaget, avseende de till fabriken levererade kvantiteterna. Vidare ha, såsom förut nämnts, uppgifter om totalskörden av spånadsväxter samt vissa uppgifter om skörden av oljeväxter erhållits från vederbörande centrala organisationer.

De definitiva skördeuppgifterna bruka under normala år visa relativt små avvikelser från de preliminära uppgifterna. Detta var förhållandet även år 1953 för sädesslagen. För potatis och sockerbetor förelåg någon ökning, medan foderrotfruktskörden minskade något i jämförelse med de preliminära uppgifterna. Även höskörden uppvisade mindre avvikelser. Sålunda blev skörden av hö från odlad jord något större och från naturlig äng något mindre än den preliminära uppskattningen.

Såsom framgår av *tab. F* var den totala skörden år 1953 större än närmast föregående år för samtliga slag av brödsäd och fodersäd samt för kokärter, potatis, sockerbetor, foderrotfrukter och hö. För vårvete och korn var ökningen stor (över 40 %), vilket förklarades av dels större areal och dels högre hektarskörd. Ökningen för höstvete och råg sammanhänge med arealutvidgning. För havre, blandsäd, sockerbetor, foderrotfrukter och hö orsakades skördeökningen enbart av högre avkastning per hektar. Totalskörden av foderärter och vicker var något lägre än år 1952, vilket berodde av arealminskning. Skörden av oljeväxter år 1953 var endast omkring hälften av föregående års skörd. Denna nedgång orsakades främst av den starkt minskade arealen.

Tab. F. Totalskörden i hela riket åren 1952 och 1953 samt medelskörden 1943/52 och 1948/52

Växtslag	År 1953		År 1952	I medeltal åren		År 1953, om		
	Definitiva uppgifter	Preliminära uppgifter		1943/52	1948/52	1952 = 100	1943/ 52 = 100	1948/ 52 = 100
	Ton	Ton		Ton	Ton			
Höstvete	529 280	528 050	457 250	392 720	399 460	116	135	132
Vårvete	466 880	467 600	325 040	220 710	280 380	144	212	167
Råg	304 530	305 420	284 150	277 130	260 340	107	110	117
Summa brödsäd	1 300 690	1 301 070	1 066 440	890 560	940 180	122	146	138
Korn	469 730	472 840	328 600	209 270	231 470	143	224	203
Havre	982 640	991 360	814 420	787 830	816 430	121	125	120
Blandsäd	737 700	744 200	695 730	562 720	650 450	106	131	113
Summa fodersäd	2 190 070	2 208 400	1 838 750	1 559 820	1 698 350	119	140	129
Kokärter	21 540	20 430	17 470	23 090	19 700	123	93	109
Foderärter och vicker .	13 480	13 040	15 380	15 170	17 440	88	89	77
Summa baljväxter	35 020	33 470	32 850	38 260	37 140	107	92	94
All säd	3 525 780	3 542 940	2 938 040	2 488 640	2 675 670	120	142	132
Potatis	1 855 560	1 790 170	1 838 980	1 828 960	1 865 150	101	101	99
Sockerbeter	1 997 000	1 883 250	1 597 100	1 764 080	1 777 200	125	113	112
Foderrotfrukter	1 440 190	1 475 590	1 224 920	1 864 360	1 697 050	118	77	85
Summa potatis och rotfrukter	5 292 750	5 149 010	4 661 000	5 457 400	5 339 400	114	97	99
Hö från odlad jord . .	5 034 520	4 961 500	4 676 360	4 572 880	4 565 150	108	110	110
„ „ naturlig äng . . .	348 580	364 700	298 970	328 560	306 850	117	106	114
Summa hö	5 383 100	5 326 200	4 975 330	4 901 440	4 872 000	108	110	110
Halm av höstsäd . . .	930 540	..	772 300	830 690	772 610	120	112	120
„ „ vårsträsäd . . .	2 654 230	..	2 287 950	2 028 830	2 154 220	116	131	123
„ „ baljväxter . . .	38 140	..	34 180	41 530	39 310	112	92	97
Summa halm	3 622 910	..	3 094 430	2 901 050	2 966 140	117	125	122
Oljelin (frö)	..	1 9 660	2 18 430	..	..	..	..	..
Raps „	..	1 57 750	2 153 690	..	..	..	..	..
Rybs „	..	1 18 130	2 35 620	..	..	..	..	..
Senap „	..	2 23 160	2 21 120	..	..	..	..	..
Oljedrädra „	..	..	2 2 000	..	..	..	..	..
Summa oljeväxter	..	2 108 700	2 230 860	..	..	..	..	..
Spånadslin:								
frö ³	..	2 920	2 010	..	..	..	..	..
tåga	..	960	1 070	..	..	..	..	..
blånor	..	1 990	1 830	..	..	..	..	..
Hampa:								
frö ⁴	..	..	240	..	..	..	..	..
tåga	..	30	110	..	..	..	..	..
blånor	..	580	880	..	..	..	..	..
Tobak	320	..	280	450	360	114	71	89
Klöver- och gräsfrö . .	12 900	..	13 010	14 180	14 540	99	91	89

¹ Tröskad, ej vattenhaltsbestämd vara. — ² Avser frö med 18 % vattenhalt. — ³ Frö av spånadslin användes till närmare hälften för utsäde. Utsädesfröet beräknas hålla en vattenhalt av 12—

14 %, det övriga 9 %. — ⁴ Hampfrö, varav större delen användes till utsäde, beräknas hålla en vattenhalt av 12—14 %.

Vid jämförelse med medelskördarna för tioårsperioden 1943—1952 var 1953 års skörd större av brödsäd, fodersäd, potatis, sockerbetor och hö men mindre av baljväxter och foderrotfrukter. För vårvete och korn förelåg en mycket stor ökning (över 100 %). Höstvete samt de övriga slagen av fodersäd uppvisade en ökning på över 20 %. Skörden år 1953 av foderrotfrukter var betydligt lägre än ifrågavarande tioårsmedeltal. I förhållande till medelskördarna för åren 1948—1952 avveko 1953 års skördar på i huvudsak samma sätt. För flertalet grödor voro avvikelserna från femårsmedeltalen dock något mindre.

Den totala veteskörden år 1953 beräknades till 996 000, rågskörden till 305 000 och hela brödsädsskörden till 1 301 000 ton. I jämförelse med år 1952 och medelskördarna för åren 1943—1952 och 1948—1952 förelåg en ökning med respektive 27, 62 och 47 % för vete och med respektive 7, 10 och 17 % för råg. Den totala brödsädsskörden år 1953 var respektive 22, 46 och 38 % större än nämnda jämförelseskördar. Brödsäds-skörden år 1953 fördelade sig med 77 % på vete och 23 % på råg mot 73 % respektive 27 % år 1952. Motsvarande tal i genomsnitt för perioden 1943—1952 och 1948—1952 voro 69 och 31 %, respektive 72 och 28 %.

Den totala skörden av fodersäd år 1953 beräknades till 2 190 000 ton. Den översteg närmast föregående års skörd samt medelsköörden för åren 1943—1952 och 1948—1952 med 43, 124 och 103 % för korn, 21, 25 och 20 % för havre och 6, 31 och 13 % för blandsäd samt 19, 40 och 29 % för den totala fodersädsskörden.

Skörden av ärter och vicker år 1953, beräknad till 35 000 ton, var 7 % större än närmast föregående år men 8 respek-

tive 6 % mindre än medelsköörden för den senaste tio- respektive femårsperioden.

Hela skörden av säd beräknades till 3 526 000 ton, vilket var respektive 20, 42 och 32 % mer än ifrågavarande jämförelseskördar.

Den för år 1953 beräknade skörden av potatis och rotfrukter, sammanlagt 5 293 000 ton, var 14 % större än år 1952 men 3 respektive 1 % mindre än medelsköörden åren 1943—1952 och 1948—1952.

Totalsköörden av hö, 5 383 000 ton, översteg motsvarande jämförelseskördar med respektive 8, 10 och 10 %.

Halmiskörden år 1953, sammanlagt 3 623 000 ton, var 17 % större än år 1952 och 25 respektive 22 % större än ifrågavarande medelskördar.

Med ledning av de av hushållningssällskapens underavdelningar i regel församlingsvis verkställda uppskattningar av hektarsköörden — för vitsenap uppgift från Sveriges oljeväxtintressenter — beräknades skörden av oljeväxter år 1953 preliminärt till 109 000 ton, vilket var mindre än hälften av den för år 1952 redovisade definitiva skörden. Minskningen var störst för raps, men även oljelin och rybs uppvisade stark nedgång. De i tab. F för år 1953 angivna skördeuppgifterna, som för raps, rybs och oljelin avse tröskad, ej vattenhaltsbestämd skörd, äro emellertid ej direkt jämförbara med uppgifterna för år 1952, som avse skörd med 18 % vattenhalt.

Skörden av spanadsväxter år 1953 var beträffande lin ungefär lika stor som år 1952 men av hampa mycket mindre. På grund av de ogynnsamma skördeförhållandena hösten 1952 hade det för 1953 års odling av hampa blivit nödvändigt att i stor utsträckning använda utländskt frö (främst franskt och turkiskt), som ej

Växtslag	Tusental skörde- enheter	%
Vete	996 160	9,6
Råg	304 530	3,0
Korn	469 730	4,5
Havre	818 867	7,9
Blandsäd	670 636	6,5
Kökärter	21 540	0,2
Foderärter och vicker	13 480	0,1
Summa spannmål	3 294 943	31,8
Potatis	463 890	4,5
Sockerbetor	499 250	4,8
Foderrotfrukter	144 019	1,4
Summa potatis och rotfrukter	1 107 159	10,7
Hö från odlad jord	2 288 420	22,1
Halm av höstsäd	186 108	1,8
» » vårsträsäd	663 558	6,4
» » haljväxter	10 897	0,1
Summa hö o. halm	3 148 983	30,4
Blast av sockerbetor	83 208	0,8
» » foderrotfrukter	19 203	0,2
Summa blast	102 411	1,0
Gräs o. d. till bete o. grönfoder	1 725 763	16,6
Säd	144 499	1,4
Summa bete o. grönfoder	1 870 262	18,0
Summa avkastning av åkern ¹	9 523 758	91,9
Hö från naturlig äng	139 432	1,3
Bete	704 881	6,8
S:a avkastning av naturlig äng	844 313	8,1
Totalavkastning ¹	10 368 071	100,0

ger moget frö i Sverige. På grund därav väntades skörden av hampfrö år 1953 bli obetydlig. Skörden av klöver- och gräsfrö år 1953 var ungefär lika stor som närmast föregående år men 9 respektive 11 % mindre än medelskörden åren 1943—1952 och 1948—1952. Tobaksskörden år 1953 uppgick enligt uppgift från Svenska tobaksmonopolet till 320 ton mot 280 ton år 1952.

I tab. 6 redovisas den totala skörden år 1953 inom län, hushållningssälls-

områden och naturliga jordbruksområden.

För erhållande av ett sammanfattande mått på skördens storlek ha de olika växtslagen med hänsyn till deras fodervärde omräknats till *skördeenheter*. Därvid har följande skala använts: en skördeenhets = 1 kg råg, vete, korn, ärtor och vicker, 1,2 kg havre, 1,1 kg blandsäd, 4 kg potatis och sockerbetor, 10 kg foderrotfrukter, 2,2 kg hö från odlad jord, 2,5 kg hö från naturlig äng, 5 kg halm av höstsäd, 4 kg halm av vårsträsäd, 3,5 kg halm av haljväxter, 12 kg blast av sockerbetor samt 15 kg blast av foderrotfrukter. Blasten har för sockerbetor beräknats till 50 % av den uppgivna skörden av betor och för foderrotfrukter till 20 % av foderrotfruktskörden. Potatisblasten har icke medräknats. Beträffande avkastningen av betet på valar och ängar erhållas numera direkta uppgifter från de definitiva skörderapporterna i januari.

Efter sålunda gjord omräkning av skörden av varje växtslag, erhållas i vidstående tablå angivna antal skördeenheter för år 1953.

Vid dessa beräkningar har emellertid hänsyn icke tagits till olje-, spånads- och köksväxter på åkern och ej heller under rubriken »andra växtslag» redovisade grödor. I fråga om olje- och spånadsväxter är det något oegentligt att tala om fodervärde. Då emellertid en relativt stor del av åkerarealen numera användes för odling av oljeväxter, har liksom

Växtslag	År 1949	År 1950	År 1951	År 1952	År 1953
Spannmål	2 482 000	2 495 000	2 248 000	2 739 000	3 295 000
Potatis och rotfrukter	1 062 000	1 104 000	1 025 000	981 000	1 107 000
Hö och halm	2 880 000	2 808 000	2 692 000	2 862 000	3 149 000
Blast	99 000	106 000	93 000	83 000	103 000
Bete och grönfoder	1 936 000	1 876 000	1 875 000	1 850 000	1 870 000
S:a avkastning av åkern ¹	8 459 000	8 389 000	7 933 000	8 515 000	9 524 000
Avkastning av naturlig äng	718 000	707 000	739 000	767 000	844 000
Totalavkastning ¹	9 177 000	9 096 000	8 672 000	9 282 000	10 368 000

¹ Utom avkastningen av olje-, spånads- och köksväxter samt »andra växtslag».

Tab. G. Åkerns och den naturliga ängens avkastning, i skördeenheter per hektar, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1953

26

Områden	Åkerjordens avkastning												Naturliga ängens avkastning		
	Areal för säd till mogen skörd			Areal för potatis och rotfrukter			Areal för foderväxter			Hela åkerarealen ¹					
	1953	Medel-tal 1943/52	Medel-tal 1948/52	1953	Medel-tal 1943/52	Medel-tal 1948/52	1953	Medel-tal 1943/52	Medel-tal 1948/52	1953	Medel-tal 1943/52	Medel-tal 1948/52	1953	Medel-tal 1943/52	Medel-tal 1948/52
Stockholms län o. stad . . .	2 523	2 104	2 307	3 482	3 048	3 290	2 432	2 309	2 377	2 236	2 034	2 158	1 046	1 027	1 009
Uppsala län . . .	2 934	2 281	2 497	3 352	2 987	3 174	2 264	2 207	2 385	2 398	2 035	2 221	939	940	939
Södermanlands » . . .	2 914	2 141	2 403	2 667	2 579	2 761	2 934	2 529	2 590	2 631	2 111	2 284	1 007	1 057	934
Östergötlands » . . .	3 200	2 460	2 766	4 667	3 849	4 055	2 910	2 301	2 462	2 853	2 252	2 492	1 132	897	986
Jönköpings » . . .	2 254	1 755	1 791	3 552	3 260	3 415	2 676	2 283	2 288	2 499	2 089	2 120	891	733	742
Kronobergs » . . .	2 216	1 845	1 907	4 006	3 637	3 722	2 922	2 552	2 799	2 662	2 315	2 473	919	834	923
Kalmar » . . .	2 366	1 825	2 002	4 785	4 282	4 518	2 760	2 201	2 306	2 556	2 086	2 240	768	696	701
därav norra delen . . .	2 320	1 747	1 968	3 891	2 882	3 015	3 163	2 252	2 284	2 579	1 898	2 029	932	777	760
södra delen . . .	2 393	1 868	2 023	5 028	4 680	4 938	2 527	2 195	2 319	2 544	2 201	2 362	710	668	680
Gotlands län . . .	2 721	1 979	2 224	6 256	4 629	4 757	2 994	2 115	2 203	2 925	2 154	2 338	979	601	638
Blekinge » . . .	2 711	2 106	2 320	4 820	4 224	4 390	2 594	2 498	2 693	3 039	2 676	2 871	833	718	774
Kristianstads » . . .	3 068	2 459	2 589	6 027	5 298	5 524	2 786	2 568	2 642	3 422	2 979	3 110	1 137	853	892
Malmöhus » . . .	3 732	3 208	3 420	8 879	7 590	7 829	2 889	2 744	2 974	4 264	3 812	4 047	1 469	1 274	1 409
Hallands » . . .	2 693	2 230	2 419	3 984	4 130	4 384	2 969	2 385	2 434	2 895	2 387	2 597	1 113	843	896
Göteborgs och Bohus län . . .	2 229	1 800	1 859	2 407	3 022	3 225	2 784	2 247	2 407	2 379	1 981	2 101	1 025	808	897
Älvsborgs län . . .	2 005	1 662	1 654	2 417	3 155	3 166	2 424	1 842	1 980	2 146	1 835	1 814	933	738	721
därav norra delen . . .	2 151	1 688	1 700	2 023	3 286	3 259	2 492	1 892	1 859	2 176	1 719	1 714	1 062	642	625
södra delen . . .	1 723	1 615	1 574	2 708	3 061	3 099	2 318	2 232	2 147	2 094	2 042	1 980	835	809	791
Skaraborgs län . . .	2 544	1 915	2 059	2 995	3 406	3 610	2 876	2 224	2 196	2 518	1 980	2 039	982	780	764
Värmlands » . . .	1 605	1 522	1 577	1 871	2 689	2 818	2 115	1 686	1 773	1 753	1 521	1 603	564	504	508
Örebro » . . .	2 402	1 996	2 150	2 298	2 807	2 908	2 591	2 556	2 517	2 316	2 152	2 212	1 163	886	920
Västmanlands » . . .	2 605	2 022	2 183	2 495	2 484	2 676	2 470	2 075	2 094	2 299	1 847	1 940	1 075	848	813
Kopparbergs » . . .	1 966	1 590	1 641	2 950	2 837	3 005	2 168	1 868	1 944	2 021	1 730	1 804	655	520	549
Gävleborgs » . . .	2 169	1 513	1 677	3 473	2 924	3 040	2 539	2 026	2 143	2 410	1 903	2 016	683	522	522
Västernorrlands » . . .	2 166	1 853	1 812	3 404	3 075	3 081	2 100	1 869	1 911	2 137	1 909	1 927	796	664	678
Jämtlands » . . .	2 872	2 268	2 199	4 908	3 502	3 320	2 296	2 261	2 473	2 445	2 291	2 447	745	758	813
Västerbottens » . . .	2 691	2 161	2 122	4 703	4 236	4 167	1 877	1 675	1 742	2 091	1 825	1 871	576	458	450
Norrbottnens » . . .	2 416	2 054	1 881	4 128	3 745	3 459	1 908	1 917	1 865	1 973	1 945	1 866	737	664	606
Hela riket	2 672	2 126	2 276	5 311	4 745	4 927	2 530	2 195	2 265	2 627	2 230	2 341	896	740	768

¹ Utom arealen av olje-, spånads- och köksväxter samt andra växtslag.

de närmast föregående åren gjorts en liknande beräkning för dessa som för ovan angivna grödor. Därvid har en skördeenhets sats satts lika med 0,5 kg oljeväxtfrö; då hela skörden av oljeväxtfrö år 1953 uppgick till 108 700 ton, motsvarade denna 217 milj. skördeenheter mot 423 milj. år 1952.

Den totala avkastningen från åkern och den naturliga ängen, med ovan angivna inskränkningar, redovisas i tablå (sid. 25) för åren 1949—1953 i 1 000-tal skördeenheter.

Den totala avkastningen av åkern och den naturliga ängen (uppgifterna för åkern avse ej olje-, spånads- och köksväxter samt »andra växtslag») uppgick för år 1953 till 10 368 milj. skördeenheter, vilket var 1 086 milj. enheter (11,7 %) mer än år 1952. Ökningen fördelade sig med 1 009 milj. enheter på avkastningen av åkern och 77 milj. enheter på avkastningen från naturlig äng. Av ökningen i avkastningen från åkern hänförde sig drygt hälften till spannmål, som ökade med 556 milj. enheter (20,3 %). Därav kom 214 milj. enheter på vete, 141 milj. på korn och 140 milj. på havre. Avkastningen av potatis och rotfrukter ökade med 126 milj. enheter (12,8 %), varav 100 milj. enheter kom på sockerbeter. Den starkt ökade avkastningen av vårsäd och sockerbeter bör, såsom tidigare framhållits, ses mot bakgrunden av de ogynnsamma väderleksförhållandena hösten 1952, som försämrade skörderesultatet för särskilt dessa grödor. Även för hö från odlad jord ökade avkastningen år 1953 betydligt, nämligen med 163 milj. enheter (7,7 %).

Totalavkastningen år 1953 översteg medeltalet för tioårsperioden 1943—1952 med 1 630 milj. enheter (18,7 %) och för femårsperioden 1948—1952 med 1 338 milj. enheter (14,8 %). Vid den

na jämförelse har hänsyn ej tagits till avkastningen av oljeväxterna. Medräknas oljeväxterna, omräknade till skördeenheter enligt vad ovan angivits, uppgick totalavkastningen år 1953 till 10 585 milj. enheter, mot 9 705 milj. enheter för år 1952.

Enligt de definitiva uppgifterna om skörden lämnade höskörden och betet år 1953 i milj. skördeenheter räknat: första skörd och efterslätter på slättervall 2 288 och på slätteräng 139, bete på slättervall 1 109, på betesvall 617, på slätteräng och annan betesäng 507 samt på kultiverad betesäng 198. Den beräknade avkastningen av betet per hektar utgjorde i medeltal för hela riket: för bete på slättervall 913, på betesvall 1 786, på slätteräng och annan betesäng 624 samt på kultiverad betesäng 1 526 skördeenheter mot respektive 900, 1 681, 568 och 1 434 skördeenheter år 1952.

I tab. G meddelas för riket, län och hushållningssällskapsområden uppgifter om den beräknade avkastningen, uttryckt i skördeenheter på hektar, år 1953 och under tioårsperioden 1943—1952 och femårsperioden 1948—1952. Vid beräkningen av hektaravkastningen för hela åkern ha emellertid arealerna för olje-, spånads- och köksväxter samt »andra växtslag» frändragits åkerarealen, på grund av att hänsyn här ej kunnat tagas till skörden av nämnda växtslag. För hela riket uppgick den sålunda beräknade avkastningen per hektar åker år 1953 till 2 627 och per hektar äng till 896 skördeenheter mot 2 392 och 814 år 1952 respektive 2 230 och 740 samt 2 341 och 768 i medeltal under tioårsperioden 1943—1952 och femårsperioden 1948—1952. Avkastningen på den areal, som användes för sädesodling år 1953 (halmen även medräknad), uppgick till 2 672 skördeenheter per hektar.

ar. Rotfruktsarealens avkastning, inklusive blast, utgjorde 5 311 skördeenheter, och den för foderväxter (hö, bete och grönfoder) använda åkerarealen lämnade 2 530 skördeenheter per hektar. Liksom föregående år var avkastningen per hektar åker högst i Malmöhus län, nämligen 4 264 skördeenheter, medan den lägsta avkastningen år 1953, 1 753 skördeenheter per hektar, redovisades för Värmlands län.

Med användande av uppgifterna i tab. G har avkastningen per hektar åker beräknats i procent av den genomsnittliga avkastningen för tioårsperioden 1943—1952 och femårsperioden 1948—1952 för varje hushållningssällskapsområde. Resultaten därav angivas i nedanstående tablå.

	Avkastningen i % av medeltalet	
	1943/52	1948/52
Stockholms län och stad	109,9	103,6
Uppsala län	117,8	108,0
Södermanlands län	124,6	115,2
Östergötlands län	126,7	114,5
Jönköpings län	119,6	117,9
Kronobergs län	115,0	107,6
Kalmar läns norra del	135,9	127,1
Kalmar läns södra del	115,6	107,7
Gotlands län	135,8	125,1
Blekinge län	113,6	105,9
Kristianstads län	114,9	110,0
Malmöhus län	111,9	105,4
Hallands län	121,3	111,5
Göteborgs och Bohus län	120,1	113,2
Älvsborgs läns norra del	126,6	127,0
Älvsborgs läns södra del	102,5	105,8
Skaraborgs län	127,2	123,5
Värmlands län	115,3	109,4
Örebro län	107,6	104,7
Västmanlands län	124,5	118,5
Kopparbergs län	116,8	112,0
Gävleborgs län	126,6	119,5
Västernorrlands län	111,9	110,9
Jämtlands län	106,7	99,9
Västerbottens län	114,6	111,8
Norrbottens län	101,4	105,7
Hela riket	117,8	112,2

Hektaravkastningen för hela riket år 1953 låg 17,8 respektive 12,2 % över nämnda medeltal. Inom samtliga områden var avkastningen år 1953 större än

medeltalet för perioden 1943—1952; i södra delen av Älvsborgs län samt Norrbottens län var skillnaden dock obetydlig. Den största ökningen förekom i norra delen av Kalmar län samt på Gotland, där den uppgick till 36 %. Med undantag av Jämtlands län låg hektaravkastningen år 1953 inom samtliga områden även högre än medeltalet för femårsperioden 1948—1952, men avvikelserna voro i allmänhet mindre.

Skördens beskaffenhet

Uppgifter om skördens beskaffenhet och sädesslagens medelvikt lämnas av hushållningssällskapens lokalombud i samband med de definitiva uppgifterna om skörden. På grundval härav ha i tab. 7 för de olika hushållningssällskapsområdena sammanställts uppgifter rörande skördens bärgning och beskaffenhet. Vidare ha medeltal uträknats för spannmålsens vikt per hektoliter inom olika områden. Dessa framläggas i tab. 12, där beträffande riks-siffrorna även jämförelsetal från föregående år meddelas. I följande tablå angivas riksmedeltal för hektolitervikten åren 1953 och 1952 samt för tioårsperioden 1943—1952 ävensom maximi- och minimisiffror för hushållningssällskapsområdena under de båda senaste åren.

Hektolitervikterna år 1953 voro högre än närmast föregående år för samtliga sädesslag. För vårve och havre förelåg en betydande ökning, men även för övriga slag av vårsäd var ökningen av hektolitervikten framträdande. Denna utveckling sammanhängde främst med att hektolitervikterna för vårsäd voro förhållandevis låga år 1952, då de ogynnsamma skördeförhållandena orsakade skador på vårsäden.

För att man skall erhålla en uppfattning om kvaliteten hos årets brödsäds-

	Medelvikt		Åren	Maximum		Minimum	År
	kg	År		kg	År	kg	
	1953	1952	1943-52	1953	1952	1953	1952
Höstvete	76,5	76,2	76,8	78,5	78,6	62,5	68,5
Vårvete	77,4	72,3	76,8	80,5	77,4	62,0	61,1
Höstråg	71,8	70,7	72,0	73,3	74,6	66,0	54,0
Vårråg	66,6	65,0	69,6	75,0	73,0	65,0	59,5
Korn	65,4	63,2	64,5	68,9	67,3	56,0	37,8
Havre	50,0	46,7	48,8	53,1	52,0	46,4	27,5
Blandsäd	57,6	55,6	56,6	61,6	59,7	49,3	33,3
Kokärter	79,0	76,4	79,2	85,0	80,6	65,7	67,7
Foderärter	76,4	73,1	77,2	81,0	79,8	69,7	55,0
Vicker							

skörd inom olika områden av landet ha liksom under flera föregående år kvalitetsundersökningar verkställt av Sveriges utsädesförenings cereallaboratorium i Svalöv. En kort redogörelse för resultaten av dessa undersökningar har ställts till centralbyråns förfogande och publicerats i den preliminära redogörelsen Årsväxten 1953, vartill hänvisas.

Beträffande *väderleksförhållandena och växtlighetens utveckling* under produktionsåret 1952/53 har en detaljerad redogörelse lämnats i Årsväxten 1953. Här må endast återgivas en kortfattad översikt; i övrigt hänvisas till nämnda publikation.

Höstsådden år 1952 verkställdes under delvis ogynnsamma väderleksförhållanden. Under senare delen av sådden rådde mycket regnig väderlek i vissa områden, särskilt i östra och mellersta Götaland. Övervintringen 1952—53 var för höstsåden i allmänhet tillfredsställande. Oljeväxterna övervintrade sämre, särskilt i Svealand förekom stor utvintring. För vallarna var övervintringen i huvudsak bra utom för förstaårsvallarna, på vilka klövern starkt utfunnades. Vårsådden verkställdes tidigt och växtligheten gynnades av varm väderlek under våren och försommaren. I vissa områden, särskilt i östra Svealand, hämmades emellertid utvecklingen något av torka. Vid mitten av juli rapporterades gynnsam-

ma skördeutsikter för samtliga växtslag med undantag för oljeväxterna. För baljväxterna förelågo något sämre utsikter än för övrig vårsäd. I södra och sydöstra Götaland rådde vid nämnda tidpunkt torr väderlek och på vissa platser befarades brådmognad för säden och försämrade utveckling för potatis och rotfrukter. De höstsådda oljeväxterna voro i stor utsträckning ogräsbemängda och de vårsådda voro ojämnt utvecklade. Höet var i mitten av juli bärgat under mycket goda väderleksförhållanden i Götaland och större delen av Svealand. I övriga områden var höskörden ej avslutad.

Utvecklingen efter den 15 juli motsvarade för höstsäd, vårsträsäd, rotfrukter, höstsådda oljeväxter och hö i huvudsak utsikterna i juli men innebar för baljväxter, potatis och vårsådda oljeväxter en försämring. Särskilt potatisen, som i juli väntades giva medelgod skörd, försämrades, beroende på tidigt uppträdande bladmögel. Vissa lokala avvikelser från den allmänna tendensen förekommo dock. I mellersta Svealand, främst Örebro län, samt vissa platser i nordöstra Götaland och östra Svealand gav höstsåden sämre skörderesultat än väntat på grund av dålig kärnbildning. Från vissa platser i södra och sydöstra Götaland rapporterades liknande utveckling för vårsåden. I Örebro län uppgåvos

svampsjukdomar vara orsaken därtill; från övriga områden angåvos även andra orsaker, såsom försommartorka, ligg-säd och brådmognad. I Värmlands län hämmades utvecklingen för all vårsäd av regnig väderlek redan under våren och försommaren. Utvecklingen för baljväxter och potatis var sämst i de västra delarna av Götaland och Svealand; i de södra och sydöstra delarna av Götaland samt Jämtlands och Norrbottens län rapporterades i oktober en förbättring för potatis, som i de sistnämnda områdena var betydande. Oljeväxternas utveckling var mycket varierande. På vissa platser blev skörderesultatet tillfredsställande, på andra mycket dåligt. Bärningen av grödorna var med undantag för rotfrukter i regel avslutad vid mitten av oktober. Den kunde i allmänhet utföras under gynnsamma förhållanden. I västra Götaland och Svealand samt i Norrland bärgades höet och vårsåden under delvis besvärliga väderleksförhållanden, men skördeskadorna förekommo endast i mindre omfattning.

Allmän skördesiffra

I den preliminära redogörelsen Årsväxten 1953 avgav statistiska centralbyrån ett allmänt omdöme om skördefutfallet år 1953 på grundval av en allmän skördesiffra, som beräknades med ledning av skördesiffrorna enligt årsväxt- och skörderapporterna vid mitten av oktober. Nämnda skördesiffror utgjorde medeltal för hela riket av de av hushållningssällskapens lokalombud avgivna, i siffror uttryckta omdömena om skörden och skördeutsikterna enligt följande skala: 5 = mycket god skörd, 4 = god skörd, 3 = medelmåttig skörd (medelskörd), 2 = betydligt under medelskörd, 1 = nära missväxt och 0 = fullständig missväxt.

Enär årsväxtrapporterna för den 15 oktober icke kunde grundas på en slutgiltig kännedom om skördens storlek och beskaffenhet, ha de däri meddelade skördesiffrorna omräknats med hänsyn till de i denna berättelse föreliggande definitiva hektarskördarna; omräkningen har utförts med ledning av förhållandet mellan de preliminära och definitiva hektarskördarna för hela riket.

För bete och grönfoder från odlad jord, avkastning från naturlig äng och halm saknas skördesiffror. Beträffande de förstnämnda två grödorna ha använts på ovan angivet sätt korrigerade skördesiffror för hö från odlad jord respektive naturlig äng. För halm av höstsäd, vårsäd och baljväxter ha skördesiffror beräknats med ledning av dels medelhektarskördarna för nämnda slag av halm under åren 1943—1952, dels medeltalen av skördesiffrorna under samma period för höstsäd, vårsäd och baljväxter samt dels halmskörden per hektar år 1953.

I nedanstående tablå redovisas sålunda beräknade skördesiffror för den definitiva skörden. Vidare anges i tablå

Växtslag	Beräknad skördesiffra (för den definitiva skörden)	Andel i totalskörden i medeltal under tiden 1943—1952, %
Höstvete	3,3	4,5
Vårvete	3,2	2,5
Höstråg	3,1	3,1
Värråg	2,8	0,1
Korn	3,3	2,4
Havre	3,1	7,5
Blandsäd	3,2	5,9
Kökärter	3,0	0,2
Foderärter och vicker	2,8	0,2
Potatis	2,8	5,2
Sockerbetor	3,5	5,9
Foderrotfrukter	3,1	2,4
Hö från odlad jord	3,4	23,8
Bete o. grönfoder från odlad jord	3,4	20,4
Avkastning från naturlig äng	2,8	8,1
Halm av höstsäd	3,2	1,9
" " vårsäd	3,1	5,8
" " baljväxter	2,9	0,1

de olika växtslagens relativa andel av totalskörden, uttryckt i skördeenheter i medeltal under åren 1943—1952.

För att erhålla en allmän skördesiffra för hela skörden har ett vägt medeltal av ovan angivna skördesiffror beräknats med användning av de olika växtslagens

genomsnittliga andel i totalskörden under perioden 1943—1952 som vikter. Den sålunda erhållna allmänna skördesiffran för år 1953 utgjorde 3,2 eller *något mer än medelmåttig skörd*. Vid dessa beräkningar har hänsyn tagits endast till kvantiteten och icke till kvaliteten.

III. Boskapsskötsel

De vid 1953 års representantiva kreatursräkning inhämtade uppgifterna om antalet husdjur omfattade hästar, nötkreatur samt får och lamm. Specificeringen av husdjuren på olika kategorier och åldersgrupper framgår av formuläret (se sid. 82). I likhet med åren 1950—1952 uppdelades antalet hästar, 3 år och däröver, ej på åldersgrupper. Nötkreaturen redovisades på samma sätt som år 1952. Sålunda fördelades kor på kor, som kalvat endast en gång, och övriga kor samt kalvar under 1 år på kalvar, avsedda för pålägg och kalvar, avsedda för slakt. Övriga slag av nötkreatur voro liksom år 1952 specificerade på följande sätt: tjurar och oxar, 1 år och däröver — kvigor och kvigkalvar, 1 år och däröver, avsedda för pålägg — stutar, kvigor och kalvar, 1 år och däröver, avsedda för slakt. Före år 1952 användes en annan gruppering, varför jämförelser med tidigare år endast kan göras för summan av sistnämnda grupper. För får och lamm lämnades liksom tidigare en gemensam uppgift.

Bearbetningen av ifrågakarande uppgifter utfördes i huvudsak på samma sätt som beträffande arealuppgifterna. Med ledning av de i urvalet erhållna uppgifterna om åkerareal och antal husdjur verkställdes skattningar av totala antalet husdjur inom olika områden och i hela riket.

Resultaten av 1953 års representativa kreatursräkning framläggas i *tabellerna 8, 9 och 13*. I förstnämnda tabell redovisas antalet husdjur den 1 juni 1953 inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. I denna tabell är antalet kor respektive kalvar ej fördelat på de i 1953 års uppgiftsformulär angivna grupperna, beroende på att uppgifterna för fjällbygden i Jämtlands län samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län, som hämtats från tidigare räkningar (se sid. 4), ej äro specificerade i ifrågakarande avseende. Särskild redovisning av antalet kor och kalvar med dylik specificering lämnas i tab. 9; i denna tabell saknas dock uppgifter för de tre nämnda norrlandsområdena samt för brukningsenheter med högst 2 hektar åker. Tab. 13 lämnar uppgifter om antalet husdjur för hela riket och de tre huvudområdena med fördelning på lägenheter samt brukningsenheter med 0,26—2 och över 2 hektar åker. *Förändringarna i antalet husdjur i hela riket sedan åren 1952 och 1944 framgå av tab. H*, där antalet husdjur år 1953 sammanställts med motsvarande antal nämnda år.

Beträffande svin och höns ha särskilda räkningar anordnats. Centralbyrån verkställde separata räkningar av dels antalet svin och höns den 20 april 1953 och dels antalet svin den 12 oktober

Tab. H. Antal husdjur år 1953 i jämförelse med åren 1952 och 1944

Djurslag	1/6 1953 (Svin och höns den 20/4)	3/6 1952 (Svin och höns den 21/4)	1/6 1944 (Svin och höns den 21/4)	Ökning (+) el. minskning (—)			
				1952—1953		1944—1953	
				Antal	%	Antal	%
<i>Hästar:</i>							
Hästar, 3 år och däröver	336 280	355 130	500 540	— 18 850	— 5,3	— 164 260	— 32,8
Unghästar, 1 och 2 år . .	18 710	22 030	68 560	— 3 320	— 15,1	— 49 850	— 72,7
Föl	6 930	8 510	34 760	— 1 580	— 18,6	— 27 830	— 80,1
Summa	361 920	385 670	603 860	— 23 750	— 6,2	— 241 940	— 40,1
<i>Nötkreatur:</i>							
Kor	1 539 280	1 549 430	1 746 540	— 10 150	— 0,7	— 207 260	— 11,9
Tjurar och oxar, 1 år och däröver	35 960	37 260	1 650 080	— 1 300	— 3,5	— 120 170	— 18,5
Kvigor, 1 år och däröver avsedda för pålägg . .	456 790	470 490		— 13 700	— 2,9		
Stutar och kvigor, 1 år och däröver avsedda för slakt	37 160	31 580		+ 5 580	+ 17,7		
Kalvar under 1 år . . .	485 090	443 070	462 330	+ 42 020	+ 9,5	+ 22 760	+ 4,9
Summa	2 554 280	2 531 830	2 858 950	+ 22 450	+ 0,9	— 304 670	— 10,7
Får och lamm	241 250	255 640	558 290	— 14 390	— 5,6	— 317 040	— 56,8
Getter och killingar . .	..	..	34 500	..	..	..	..
<i>Svin:</i>							
Fargaltar	4 730	4 260	3 290	+ 470	+ 11,0	+ 1 440	+ 43,8
Modersuggor	165 430	157 610	114 740	+ 7 820	+ 5,0	+ 50 690	+ 44,2
Övriga svin, 3 mån. o. där- över	572 760	580 180	469 430	— 7 420	— 1,3	+ 103 330	+ 22,0
Grisar under 3 mån. . .	667 670	621 030	545 250	+ 46 640	+ 7,5	+ 122 420	+ 22,5
Summa svin och grisar	1 410 590	1 363 080	1 132 710	+ 47 510	+ 3,5	+ 277 880	+ 24,5
Kaniner över 7 mån. . .	..	..	125 590	..	..	..	..
<i>Fjäderfän:</i>							
Höns	8 159 500	8 589 360	6 956 970	—429 860	— 5,0	+ 1 202 530	+ 17,3
Kycklingar	3 363 280	3 064 760	1 522 590	+298 520	+ 9,7	+ 1 840 690	+ 120,9
Summa höns och kyck- lingar	11 522 780	11 654 120	8 479 560	—131 340	— 1,1	+3 043 220	+ 35,9
Andra fjäderfän	..	..	120 360	..	..	..	..
Bisamhällen	..	..	352 860	..	..	..	..

¹ Fördelade på 71 970 oxar, stutar o. tjurar, 1 år och däröver samt 578 110 kvigor.

1953.¹ Nämda räkningar omfattade i motsats till kreatursräkningen i juni även brukningsenheter med högst 2,0 hektar åker och andra innehavare av svin och höns än jordbrukare samt gällde Götaland, Svealand och Gästrikland. De utfördes, liksom de senaste årens kreatursräkningar, enligt representativ metod. I fråga om brukningsenheter med över 2 hektar åker användes därvid samma urval som vid den representativa kreatursräkningen i juni månad; för lägenheter m. m. samt brukningsenheter med 0,26—2 hektar åker uttogs särskilda urval.² Uppgifterna om antalet svin specificerades i formuläret på följande sätt: fargaltar — modersuggor, dräktiga första gången — övriga modersuggor — hushållssvin, fördelade på över och under 3 månader — övriga gödsvin, fördelade på över och under 3 månader. Resultaten av svinräkningarna i april och oktober samt hönsräkningen i april redovisas i *tab. 10*.

För att erhålla ett säkrare underlag för bedömningen av fläskproduktionen och marknadstillförseln under första kvartalet 1954 — nödvändigt för bl. a. fastställande av exportkvantiteter vid handelsavtalsförhandlingar — ansågs en extra svinräkning vara erforderlig omkring årsskiftet 1953—1954. Efter framställning från statens jordbruksnämnd utfärdade Kungl. Maj:t den 11 december 1953 kungörelse (nr 711) angående uppgifter för svinräkning den 11 januari 1954. Enligt nämnda kungörelse skulle räkningen begränsas till vissa för svinskötseln viktiga län, nämligen Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Skaraborgs och Örebro län (det sistnämnda

länets uttogs för att de mellansvenska länen skulle bli representerade) och avse brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. Centralbyrån, som erhöll i uppdrag att verkställa räkningen, utförde denna enligt representativ metod i likhet med de övriga svinräkningarna.

Då resultaten av denna extra svinräkning nu äro tillgängliga, redovisas de i föreliggande publikation (sid. 42), trots att räkningen hänför sig till år 1954.

För galt- och betäckningsstatistiken redogöres på sid. 42—44.

För att belysa *husdjurens relativa antal i olika delar av landet* har antalet djur per 100 hektar reducerad jordbruksareal (åkerareal + till åkerareal omräknad ängsareal³) beräknats för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. I *tab. 1* lämnas uppgifter härom för de olika slagen av husdjur.

För belysning av förändringarna i husdjursstammen under en längre tidsperiod redovisas i *diagram 3* (sid. 36) antalet hästar, kor, nötkreatur samt får och lamm under tiden 1916—1953 med undantag för åren 1920—1926 och 1928—1929, då inga husdjursräkningar företogs. Diagrammet utvisar för senare tid en fortgående reducering av antalet av ifrågavarande slag av husdjur. För hästar samt får och lamm började denna tillbakagång omkring mitten av 1940-talet, medan nötkreaturen visade tendens till reducering redan i slutet av 1930-talet.

Hästar

Den under senare år — i samband med den ökade mekaniseringen inom jordbruket och skogsbruket — konstaterade minskningen i antalet hästar fortsatte

¹ Enligt kungl. kungörelser den 6 mars och 25 september 1953.

² Redogörelse för uttagningen av urvalet i nämnda grupper samt bearbetningen i övrigt vid ifrågavarande svin- och hönsräkningar har lämnats i Jordbruksekonomiska Meddelanden nr 7 1951.

³ Ängen reducerad efter sitt värde i förhållande till åkern (jfr Jordbruksräkningen år 1944 sid. 20*).

Tab. I. Antal husdjur på 100 hektar reducerad jordbruksareal¹

Områden	Hästar	Nöt- kreatur	Därav kor	Får	Getter	Svin	Nöt- kreaturs- enheter
Stockholms län och stad	7,5	47,6	29,2	6,5	0,0	13,9	53,8
Uppsala län	5,2	44,5	27,2	3,3	0,0	21,3	49,5
Södermanlands län	5,9	52,1	31,3	3,4	0,0	17,2	55,3
Östergötlands län	6,9	54,1	30,5	2,6	0,0	20,2	58,1
a) Norra skogsbygden	7,6	59,9	35,4	1,9	0,0	10,7	62,1
b) Östgötaslätten	5,5	43,0	23,5	1,7	0,0	21,4	47,0
c) Södra skogsbygden	10,8	83,5	48,0	5,0	0,0	25,5	89,2
d) Södra kustlandet	8,1	66,0	38,0	6,8	0,0	15,4	69,0
Jönköpings län	12,2	97,9	57,4	3,4	0,0	34,6	105,4
Kronobergs län	13,1	85,3	50,7	5,0	0,0	50,3	100,7
Kalmar län	10,4	68,8	37,5	5,6	0,0	26,8	75,6
länets norra del	10,4	70,2	40,2	6,5	0,0	22,4	76,9
a) Norra kustlandet	9,7	66,2	37,4	6,1	0,0	18,3	71,5
b) Skogsbygden	12,5	83,4	49,5	7,5	0,0	36,1	95,1
länets södra del	10,4	68,0	36,2	5,1	0,0	29,2	75,0
a) Kalmarslätten	8,4	63,5	33,7	2,0	0,0	33,5	69,5
b) Norra kustlandet	10,1	63,5	35,1	7,3	—	28,5	72,5
c) Skogsbygden	11,1	80,4	46,3	5,0	0,0	25,9	87,1
d) Öland	12,1	62,7	30,2	8,5	0,0	27,1	70,8
Gotlands län	7,4	43,6	23,1	38,8	0,0	33,9	56,7
Blekinge län	9,7	67,5	39,7	5,5	0,1	35,0	77,8
a) Skogsbygden	11,1	77,2	47,6	4,3	0,1	28,2	87,0
b) Slättbygden	8,7	60,7	34,2	6,2	0,2	39,8	71,4
Kristianstads län	10,4	67,3	34,2	2,7	0,1	99,3	91,2
a) Skogsbygden	13,5	74,5	41,3	4,3	0,1	91,1	101,0
b) Mellanbygden	9,6	66,4	32,0	1,4	0,0	100,6	88,7
c) Slättbygden	8,6	62,3	30,5	2,6	0,0	104,8	85,6
Malmöhus län	8,2	57,7	28,3	2,4	0,0	79,5	75,0
a) Skogsbygden	12,2	77,6	42,0	4,7	0,1	93,9	101,2
b) Mellanbygden	9,8	69,1	35,0	2,3	0,0	94,4	90,0
c) Slättbygden	7,0	50,8	24,0	2,2	0,0	72,0	65,9
Hallands län	10,5	72,8	40,4	4,1	0,0	101,1	97,9
a) Slättbygden	8,9	67,4	34,7	2,2	0,0	105,9	90,9
b) Skogsbygden	13,9	83,9	49,5	8,4	0,0	85,7	109,9
c) Norra Halland	11,5	77,0	48,3	5,1	0,0	104,6	106,4
Göteborgs och Bohus län	13,8	82,2	49,0	7,9	0,0	33,2	95,1
Älvsborgs län	11,7	77,4	50,5	3,7	0,0	35,6	90,5
länets norra del	10,2	65,7	43,6	3,4	0,0	25,1	76,3
a) Slättbygden	9,0	62,1	41,1	2,8	0,0	31,1	73,0
b) Dalbygden	11,3	69,7	46,0	3,0	0,0	21,0	80,2
c) Dalslands bergsbygd	13,0	68,6	44,9	7,1	0,0	5,5	77,5
d) Södra höglandet	13,4	102,9	76,8	2,8	—	30,5	117,9
länets södra del	14,3	97,0	62,1	4,1	0,0	53,2	114,2
a) Dalbygden	10,9	89,4	54,5	3,8	0,0	68,8	105,7
b) Södra höglandet	14,8	98,2	63,3	4,2	0,0	50,7	115,6

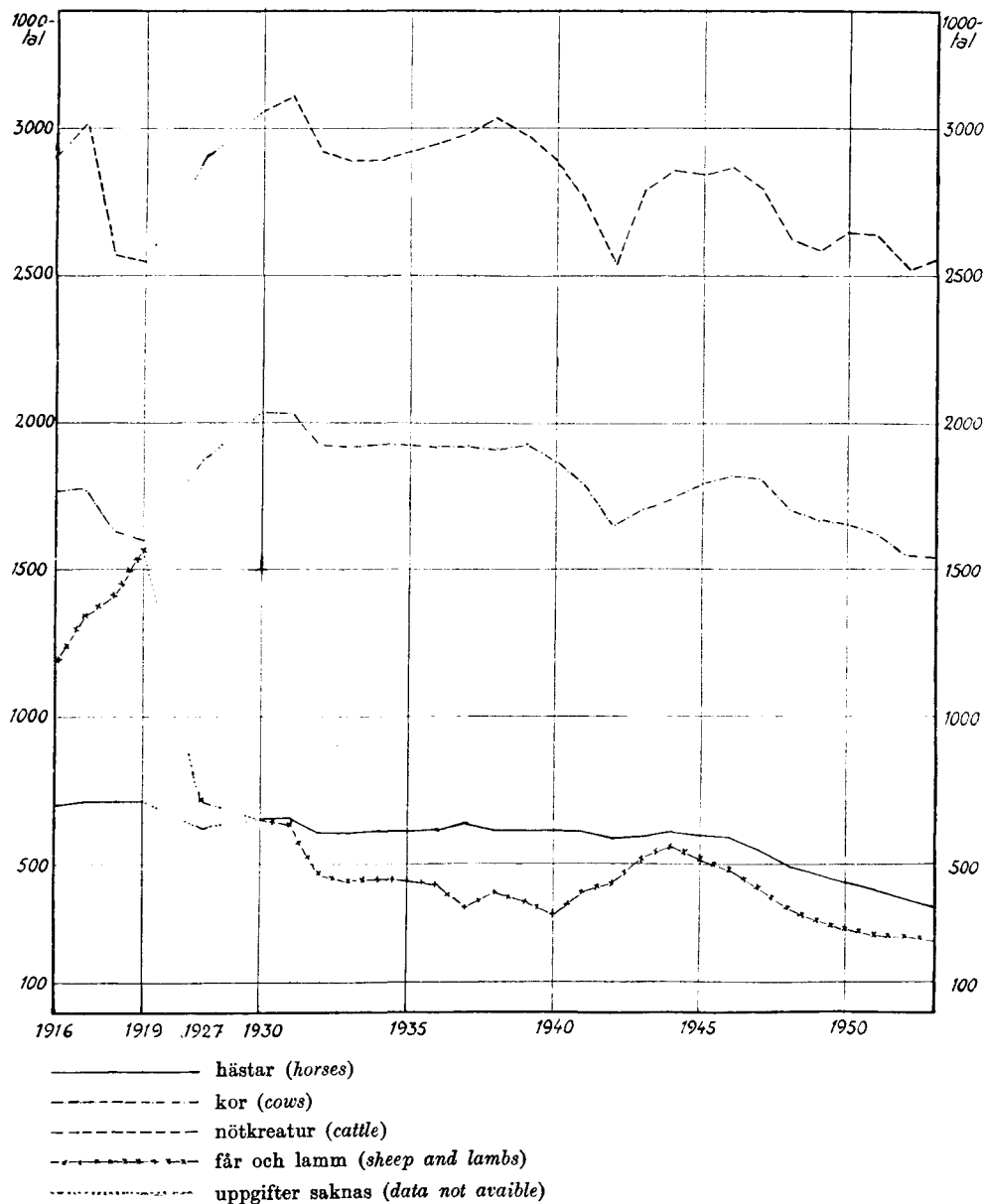
¹ Ängen reducerad efter sitt värde i förhållande till åkern (jfr Jordbruksräkningen år 1944 sid. 20*).

Tab. I (forts.). Antal husdjur på 100 hektar reducerad jordbruksareal

Områden	Hästar	Nöt- kreatur	Därv kor	Fär	Getter	Svin	Nöt- kreaturs- enheter
Skaraborgs län	8,5	60,4	36,4	2,1	0,0	41,7	71,7
a) Slättbygden	7,5	56,2	34,3	1,5	0,0	40,4	66,7
b) Falbygden	11,7	69,4	39,7	2,1	0,0	59,3	87,1
c) Nordöstra höglandet	8,7	63,2	39,8	1,5	—	17,1	69,0
d) Sydöstra höglandet	10,1	74,5	44,2	7,2	0,0	36,3	84,1
Värmlands län	7,9	56,5	36,6	5,8	0,3	10,3	61,7
a) Slättbygden	6,2	43,9	27,2	3,2	0,0	15,5	49,1
b) Centrala och västra Värmland	9,1	64,2	42,3	5,0	0,0	5,0	68,8
c) Bergslagen	7,8	66,0	45,1	7,3	—	9,7	70,9
d) Norra Värmland	12,0	89,3	59,7	27,7	3,4	7,5	97,8
Örebro län	6,8	52,2	33,1	1,8	0,0	15,4	57,0
a) Södra skogsbygden	9,1	63,3	42,0	5,4	0,0	14,8	70,7
b) Slättbygden	5,4	45,5	27,8	1,0	0,0	17,5	49,3
c) Bergslagen	8,9	62,1	40,7	1,9	0,1	10,8	67,7
Västmanlands län	5,0	43,5	27,1	1,4	0,0	16,0	47,0
a) Bergslagen	7,8	52,8	35,3	1,1	0,0	7,1	58,2
b) Slättbygden	4,7	42,5	26,2	1,4	0,0	17,0	45,8
Kopparbergs län	10,2	61,6	44,0	6,9	1,2	10,8	71,7
a) Bergslagen	10,5	62,3	43,6	7,1	0,3	5,8	71,3
b) Östra Dalarna	7,9	52,8	36,8	4,9	0,6	15,9	61,2
c) Mellanbygden	12,7	67,6	50,1	7,6	1,1	5,4	80,0
d) Fjällbygden	19,8	142,3	100,3	34,0	14,1	0,3	156,0
Gävleborgs län	10,1	59,4	41,2	9,4	1,2	14,0	70,2
a) Gästrikland	9,4	55,6	37,6	3,8	0,2	7,4	63,2
b) Hälsinglands kustland	10,3	61,1	42,6	11,6	1,9	16,6	72,9
c) Inlandet	11,2	61,3	44,5	13,5	0,4	19,0	75,9
Västernorrlands län	11,8	92,3	64,8	9,1	2,8	19,9	100,4
a) Kustlandet	11,3	91,4	64,8	5,1	0,8	10,7	98,5
b) Inlandet	12,4	93,5	64,8	16,0	6,0	10,9	103,4
c) Silurområdet	15,7	100,6	65,9	15,6	8,1	15,3	112,5
Jämtlands län	17,7	104,5	71,7	17,6	8,4	9,2	119,4
a) Silurområdet	17,2	92,7	62,5	7,1	4,1	9,4	106,5
b) Mellanbygden	15,1	112,4	78,6	5,7	3,1	8,8	121,5
c) Fjällbygden	21,0	132,4	93,1	55,6	24,2	8,7	154,4
Västerbottens län	12,2	103,7	62,1	18,0	1,1	15,4	110,1
a) Kustlandet	10,7	99,6	64,5	7,2	0,0	16,3	102,9
b) Inlandet	18,6	121,9	84,0	65,2	5,8	11,6	141,2
Norrbottnens län	12,5	85,2	59,7	30,2	0,4	5,0	95,9
a) Kustlandet	11,0	80,4	55,9	14,9	0,0	5,6	87,7
b) Inlandet	19,6	107,6	77,4	101,9	2,0	2,6	133,7
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	7,2	52,8	29,7	4,3	0,0	42,6	63,1
skogs- o. dalbygder	11,3	76,9	46,8	4,8	0,1	35,6	88,3
Norra Sverige	12,7	89,4	61,5	16,9	2,5	11,1	99,4
Hela riket år 1953	9,3	65,4	39,4	6,2	0,4	36,1	75,9
„ „ „ 1952	9,9	64,8	39,7	6,5	0,4	34,9	76,3

Diagram 3. Antal hästar, kor, nötkreatur samt får och lamm åren 1916—1919, 1927 och 1930—1953 (åren 1920—1926 och 1928—1929 företogs inga husdjursräkningar)

Number of horses, cows, cattle, sheep and lambs in 1916—1919, 1927 and 1930—1953 (in 1920—1926 and 1928—1929 no censuses were taken)

även under år 1953. Hela antalet hästar den 1 juni 1953 uppgick till 361 900, vilket innebar en nedgång med 23 800 (6,2 %) i jämförelse med antalet vid motsvarande tidpunkt år 1952. Samtliga tre åldersgrupper av hästar minskade i antal, nämligen hästar, 3 år och däröver, med 18 900 (5,3 %), unghästar, 1 och 2 år, med 3 300 (15,1 %) och föl med 1 600 (18,6 %). Den försämrade rekryteringen tyder på en ytterligare reducering av häststammen. Antalet hästar år 1953 understeg antalet år 1944 med ej mindre än 241 900 (40,1 %).

Det relativa antalet hästar, som för år 1953 framgår av tab. I, varierar betydligt mellan olika områden. Sålunda förete länen i Svealand i regel lägre relativt antal hästar än övriga län; Jönköpings, Kronobergs, Göteborgs och Bohus och Älvsborgs län samt de fyra nordligaste länen uppvisa de högsta talen. I vissa områden, där betingelserna äro gynnsamma, förekommer uppfödning av hästar, såsom i Falbygden i Skaraborgs län, på Öland samt i Silurområdet i Jämtlands län. Det relativt stora antalet hästar i skogs- och dalbygderna och i Norrland sammanhänger med att i dessa områden åkerjorden i större utsträckning är uppdelad på mindre brukningsenheter med mindre omfattande mekanisering. Vidare har skogsbruket i nämnda områden större behov av hästar.

Nötkreatur

Hela antalet nötkreatur i riket år 1953 utgjorde 2 554 300 eller 22 500 (0,9 %) mer än närmast föregående år. De olika kategorierna därav företedde olika utveckling. I jämförelse med år 1952 minskade antalet kor med 10 200 (0,7 %), kvigor, 1 år och däröver, avsedda för pålägg, med 13 700 (2,9 %) samt tjurar

och oxar med 1 300 (3,5 %). Antalet stutar och kvigor, 1 år och däröver, avsedda för slakt samt kalvar under 1 år ökade däremot betydligt, nämligen med 5 600 (17,7 %) respektive 42 000 (9,5 %). I jämförelse med år 1944 förelåg nedgång av hela antalet nötkreatur med 304 700 (10,7 %) och av antalet kor med 207 300 (11,9 %).

Den uppdelning av kor och kalvar på skilda grupper, som ägt rum vid de senaste kreatursräkningarna, har avsett att belysa rekryteringen av nötkreaturstammen. I tab. J lämnas *specificerade uppgifter om antalet kor och kalvar* i absoluta och relativa tal för de tre huvudområdena och hela riket år 1953 i jämförelse med motsvarande uppgifter för år 1952. I tab. 9 lämnas dylika uppgifter för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden. Uppgifterna avse endast brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.

Såsom framgår av tab. J hänförde sig nedgången i antalet kor främst till gruppen »övriga kor», d. v. s. kor, som kalvat mer än en gång, vilka för hela riket (utom de tre fjällbygdsmrådena) år 1953 minskade i antal med 9 800 (0,8 %); för kor, som kalvat endast en gång, var minskningen obetydlig (0,1 %).

Utvecklingen var olika inom de tre huvudområdena. Minskningen i hela antalet kor kom huvudsakligen på södra och mellersta Sveriges slättbygder; för norra Sverige förelåg en mindre ökning. Nämnda utveckling för det sammanlagda antalet kor kännetecknade i huvudsak även gruppen »övriga kor». Nedgången i antalet kor, som kalvat endast en gång, kom helt på södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder; för slättbygderna konstaterades i det närmaste oförändrat och för norra Sverige något ökat antal. Det relativa antalet kor, som

Tab. J. Antal kor, fördelade på åldersgrupper och antal kalvar, avsedda för pålägg och slakt, åren 1953 och 1952

Här avses endast brukningsenheter med över 2 hektar åker.

Områden m. m.		Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
					avsedda för pålägg	avsedda för slakt	Summa
<i>Södra o. mellersta Sveriges slättbygder</i>	1953 { ant.	128 480	496 760	625 240	164 060	46 930	210 990
	%	20,5	79,5	100	77,8	22,2	100
	1952 { ant.	128 400	505 610	634 010	159 110	35 370	194 480
	%	20,3	79,7	100	81,8	18,2	100
<i>Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder</i>	1953 { ant.	94 250	440 040	534 290	108 450	65 870	174 320
	%	17,6	82,4	100	62,2	37,8	100
	1952 { ant.	95 530	441 480	537 010	100 430	51 800	152 230
	%	17,8	82,2	100	66,0	34,0	100
<i>Norra Sverige¹</i>	1953 { ant.	40 020	207 260	247 280	36 830	34 340	71 170
	%	16,2	83,8	100	51,7	48,3	100
	1952 { ant.	39 190	206 750	245 940	36 560	31 190	67 750
	%	15,9	84,1	100	54,0	46,0	100
<i>Hela riket¹</i>	1953 { ant.	262 750	1 144 060	1 406 810	309 340	147 140	456 480
	%	18,7	81,3	100	67,8	32,2	100
	1952 { ant.	263 120	1 153 840	1 416 960	296 100	118 360	414 460
	%	18,6	81,4	100	71,4	28,6	100

¹ Utom fjällbygden i Jämtlands samt inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

kalvat endast en gång, var betydligt större i slättbygderna (i juni 1953 20,5 %) än i skogs- och dalbygderna samt norra Sverige, där motsvarande procenttal var 17,6 respektive 16,2. För hela riket uppgick antalet dylika kor vid samma tidpunkt till 18,7 % av hela antalet kor mot 18,6 % närmast föregående år.

Beträffande antalet kalvar under 1 år konstaterades ökning sedan år 1952 för båda kategorierna. Ökningen var emellertid betydligt större för kalvar, avsedda för slakt, nämligen för de brukningsenheter, som avses i tabell J, 28 800 (24,3 %) mot 13 200 (4,5 %) för kalvar, avsedda för pålägg.

Den starka ökningen i antalet slaktkalvar liksom i antalet stutar och kvigor, avsedda för slakt, torde delvis förklaras av ökad uppfödning av göddjur. Den vid tidpunkten för räkningen rådande arbetskonflikten inom livsmedelsbranschen

torde dock även ha bidragit till ökningen.

Samtliga tre huvudområden företedde ökning av antalet kalvar. Ökningen var störst i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder, nämligen 14,5 % mot 8,5 % respektive 5,0 % för slättbygderna och norra Sverige. Beträffande utvecklingen inom olika områden för de två skilda slagen av kalvar konstaterades för slaktkalvar den största ökningen i slättbygderna och den minsta i norra Sverige. Ökningen i antalet påläggskalvar var störst i skogs- och dalbygderna; i norra Sverige var ökningen obetydlig. På grund av uppgången i antalet slaktkalvar förelåg i jämförelse med år 1952 en förskjutning i den relativa fördelningen på påläggskalvar och slaktkalvar, som i södra och mellersta Sverige uppgick till omkring 4 %.

Med hänsyn till ovan nämnda förhål-

landen vid räkningstillfället var denna utveckling sannolikt delvis av tillfällig karaktär.

Den relativa fördelningen mellan påläggskalvar och slaktkalvar utgjorde år 1953 67,8 respektive 32,2 % för riket i dess helhet. Fördelningen inom de tre riksområdena avvek betydligt därifrån. Det relativa antalet påläggskalvar var större i södra och mellersta Sveriges slättbygder än i de båda övriga områdena, nämligen år 1953 77,8 % mot 62,2 respektive 51,7 % för skogs- och dalbygden och norra Sverige.

Det större relativa antalet kor, som kalvat endast en gång, och kalvar, avsedda för pålägg, i södra och mellersta Sveriges slättbygder tyder på en starkare nyrekrytering och snabbare omsättning av kreatursstammen i detta område än i övriga delar av landet.

Såsom framgår av tab. I föreligga betydande variationer mellan olika områden i fråga om det relativa antalet nötkreatur. I förhållande till den reducerade jordbruksarealen redovisas betydligt lägre antal nötkreatur för slättbygden än för skogs- och dalbygden i södra och mellersta Sverige och för norra Sverige; sistnämnda område uppvisar det högsta relativa antalet nötkreatur. Det lägsta relativa antalet nötkreatur år 1953 förekom på slättbygden i Västmanlands län, nämligen 42,5, varav 26,2 kor per 100 hektar jordbruksareal. Beträffande enbart kor var det relativa antalet år 1953 lägst på Gotland, där det utgjorde 23,1. Liksom tidigare år var det relativa antalet nötkreatur högst i fjällbygden i Kopparbergs län, nämligen 142,3, varav 100,3 kor.

Olikheterna mellan skilda områden i detta hänseende sammanhånga med att brukningsenheterna äro större i slättbygdsområdena än i övriga områden. Re-

lativt sett är nämligen antalet nötkreatur betydligt större på små än på stora brukningsenheter. De i tab. I angivna siffrorna för det relativa antalet nötkreatur äro dock icke jämförbara som uttryck för kött- och mjölkproduktionens relativa storlek i olika områden, på grund av att djurens avkastning i allmänhet är större i slättbygden än i övriga delar av landet.

Får

Fårstammen undergick under 1920- och 1930-talen en kontinuerlig minskning men ökade starkt under åren 1941—1944. Efter sistnämnda år har åter en fortgående reducering av fårstammen ägt rum. Antalet får och lamm minskade ytterligare år 1953, nämligen med 14 400 (5,6 %) sedan närmast föregående år.

Medelantalet får per 100 hektar reducerad jordbruksareal år 1953 utgjorde för hela riket 6,2 mot 6,5 föregående år. Motsvarande antal för slättbygden i södra och mellersta Sverige sjönk från 4,5 till 4,3, för skogs- och dalbygden från 5,3 till 4,8 och för norra Sverige från 17,4 till 16,9. Fårskötselns relativa omfattning är sålunda mindre i södra och mellersta delarna av landet än i norra Sverige. Gotland intar emellertid en särställning i detta hänseende med ett relativt stort antal får, år 1953 38,8 per 100 hektar reducerad jordbruksareal.

Getter

Beträffande antalet getter infordrades, liksom närmast föregående år, icke några uppgifter år 1953. Getaveln har under lång tid gått tillbaka. Under åren 1942—1944 förekom visserligen en obetydlig ökning, men sedan sjönk antalet kraftigt. Under perioden 1944—1949 minskade antalet getter med 57 %. Sannolikt har minskning ägt rum även under åren

1950—1953. Endast i norra Värmland, Dalarna och Norrland har getaveln någon betydelse.

Svin

Såsom tidigare nämnts verkställdes under år 1953 separata svinräkningar i april och oktober, vilka liksom husdjursräkningen i juni utfördes enligt representativ metod. Dessa räkningar omfattade Götaland, Svealand och Gästrikland. På grund av det relativt ringa antalet svin i Norrland har större delen av detta område befriats från skyldighet att lämna uppgifter för svinräkningarna. Vid den senaste allmänna husdjursräkningen, den 1 juni 1949, redovisades sålunda i Norrland utom Gästrikland endast omkring 6 % av landets hela svinstam. För att erhålla en beräknad uppgift om antalet svin i hela riket har en komplettering av antalet svin enligt räkningarna i april 1952 och 1953 utförts beträffande återstoden av Gävleborgs län samt Norrland i övrigt. Härvid har uppgift om antalet svin för de nämnda områdena hämtats från Jordbruk och boskapsskötsel år 1949. Då dessa uppgifter avse den 1 juni ha de emellertid korrigerats med hänsyn till förhållandena i april med ledning av den genomsnittliga relativa förändringen i antalet svin från april till juni i medeltal under åren 1944—1948 i Svealand.

De på angivet sätt erhållna uppgifterna om *antalet svin för hela riket* i april 1952 och 1953 återgivas i tab. H i jämförelse med antalet enligt svinräkningen i april 1944, som sålunda kompletterats även för nämnda norrlandsområden. Enligt nämnda beräkningar uppgick antalet svin i hela riket i april 1953 till 1 410 600 mot 1 363 100 år 1952 och 1 132 700 år 1944.

Som bakgrund till utvecklingen under år 1953 lämnas i nedanstående tablåer sammanställningar över antalet svinbesättningar och antalet svin i Götaland och Svealand enligt vårräkningarna åren 1950—1953 och hösträkningarna åren 1949—1953 (våren 1949 företogs icke någon svinräkning).

För de senaste åren konstateras en ökning av antalet svin. Antalet besättningar däremot visar tendens till minskning. Denna utveckling sammanhänger med minskad förekomst av ettsvinsbesättningar (hushållssvin). Antalet större besättningar däremot synes under senare år ha ökat något i antal. För en fullständigare belysning av den allmänna utvecklingen under tidigare år hänvisas till Jordbruk och boskapsskötsel år 1951, där en översikt lämnats över svinstammens storlek och sammansättning samt förändringar däri under tiden 1939—1951.

Beträffande utvecklingen under år

Vårräkningarna (Götaland och Svealand)

Tidpunkt	Antal svinbesättningar	Index	Antal svin	Index
¹⁷ / ₄ 1950	143 590	100,0	1 204 100	100,0
²³ / ₄ 1951	147 370	102,6	1 264 540	105,0
²¹ / ₄ 1952	138 920	96,7	1 303 600	108,3
²⁰ / ₄ 1953	139 710	97,3	1 351 050	112,2

Hösträkningarna (Götaland och Svealand)

¹⁷ / ₁₀ 1949	215 490	100,0	1 399 380	100,0
¹⁶ / ₁₀ 1950	187 490	87,0	1 342 990	96,0
²² / ₁₀ 1951	200 960	93,3	1 378 840	98,5
¹³ / ₁₀ 1952	195 250	90,6	1 576 970	112,7
¹² / ₁₀ 1953	188 300	87,4	1 557 510	111,3

1953 må framhållas, att antalet svin i Svealand och Götaland enligt räkningen i april ökade med 3,6 % men i oktober minskade med 1,2 % i jämförelse med antalet vid motsvarande tidpunkter år 1952. Antalet besättningar uppvisade en liknande utveckling, nämligen i förhållande till föregående år en ökning i april med 0,6 % men en nedgång i oktober med 3,6 %. Utvecklingen för de olika kategorierna av svin belyses i fråga om antalet i april av tab. H. Antalet fargaltar, modersuggor och grisar under 3 månader ökade med respektive 11,0, 5,0 och 7,5 % medan antalet gödsvin över 3 månader minskade med 1,3 %. Beträffande resultaten av svinräkningen i oktober 1953, för vilka inga jämförelser med närmast föregående år gjorts i tabellerna beträffande de olika slagen av svin, kan nämnas, att antalet avelssvin ökade med 3,4 %, under det att gödsvin över 3 månader och grisar under 3 månader minskade i antal med 2,7 respektive 0,7 %. Denna nedgång bör ses mot bakgrunden av det starkt ökade antalet svin hösten 1952.

Den förut berörda utvecklingen av antalet hushållssvin belyses närmare av följande tablå, där antalet hushållssvin i Götaland och Svealand i oktober åren 1943—1953 sammanställts med motsvarande antal svinbesättningar. Såsom framgår därav har en mycket stark nedgång av antalet hushållssvin ägt rum under den senaste tioårsperioden och synes antalet besättningar vid denna tid av året stå i nära samband med antalet hushållssvin.

Resultaten av den förut nämnda extra svinräkningen den 11 januari 1954 (sid. 33) redovisas i tablån sid. 42 i jämförelse med motsvarande antal svin enligt räkningen i oktober 1953. Den starka ökningen av antalet modersuggor, dräktiga första gången och minskningen av

		Hushållssvin		Svinbesättningar	
		Antal	Index (1943= 100)	Antal	Index (1943= 100)
oktober	1943	391 710	100,0	328 950	100,0
›	1944	345 950	88,3	296 610	90,2
›	1945	322 380	82,3	282 250	85,8
›	1946	277 620	70,9	254 350	77,3
›	1947	260 980	66,6	241 600	73,4
›	1948	240 090	61,3	229 240	69,7
›	1949	236 620	60,4	215 490	65,5
›	1950	190 900	48,7	187 490	57,0
›	1951	204 760	52,3	200 960	61,1
›	1952	192 260	49,1	195 200	59,3
›	1953	182 840	46,7	188 300	57,2

antalet hushållssvin från oktober till januari torde i huvudsak återspegla en säsongmässig förändring. Beträffande ungsuggorna torde emellertid ökningen delvis innebära en tendens till ökad svinproduktion.

I tab. 10 redovisas för län, hushållnings-sällskapsområden och naturliga jordbruksområden antalet svinbesättningar och antalet svin i april och oktober år 1953. På grund av viss osäkerhet för mindre områden beträffande antalet fargaltar ha dessa redovisats tillsammans med modersuggorna under rubriken avelssvin. I not till tabellen anges för hela det undersökta området avelssvinnens fördelning på fargaltar samt modersuggor, dräktiga första gången och övriga modersuggor.

Vid jämförelse mellan svinstammens storlek i april och oktober framgår, att både antalet besättningar och antalet svin är betydligt större på hösten än våren och att ökningen hänför sig främst till gödsvin (över 3 månader). Däremot är antalet modersuggor i regel högre på våren. Dessa förhållanden återspegla en naturlig säsongvariation. Under våren ökas produktionen av smågrisar, som uppfödas under sommaren, vilket kommer till uttryck i högre antal gödsvin, bl. a. hushållssvin, på hösten. Det högre antalet besättningar på hösten står i samband med det större antalet hushållssvin under denna del av året.

Län	Avels- svin	Därav modersuggor		Övriga svin		Summa svin	Därav hus- hålls- svin
		dräktiga första gången	övriga moder- suggor	3 månader och där- över	grisar under 3 månader		
Kristianstads län							
12/10 1953	29 540	5 630	23 080	94 540	121 380	245 460	10 960
11/1 1954	31 910	7 500	23 560	98 360	107 850	238 120	6 590
Förändring i %	+ 8,0	+ 33,2	+ 2,1	+ 4,0	- 11,1	- 3,0	- 39,9
Malmöhus län							
12/10 1953	26 420	5 080	20 470	142 250	120 210	288 880	9 540
11/1 1954	28 720	7 080	20 690	150 290	111 200	290 210	5 990
Förändring i %	+ 8,7	+ 39,4	+ 1,1	+ 5,7	- 7,5	+ 0,5	- 37,2
Hallands län							
12/10 1953	22 780	4 860	17 440	58 190	76 930	157 900	4 980
11/1 1954	24 850	6 920	17 410	55 770	71 720	152 340	2 740
Förändring i %	+ 9,1	+ 42,4	- 0,2	- 4,2	- 6,8	- 3,5	- 45,0
Skaraborgs län							
12/10 1953	19 200	3 790	15 000	63 450	70 530	153 180	13 020
11/1 1954	21 000	5 610	14 940	61 320	64 360	146 680	8 360
Förändring i %	+ 9,4	+ 48,0	- 0,4	- 3,4	- 8,7	- 4,2	- 35,8
Örebro län							
12/10 1953	2 180	480	1 600	16 020	12 910	31 110	6 930
11/1 1954	2 190	560	1 560	12 640	11 730	26 560	3 620
Förändring i %	+ 0,5	+ 16,7	- 2,5	- 21,1	- 9,1	- 14,6	- 47,8

I fråga om svinskötselns relativa omfattning i olika områden visar tab. I, att Kristianstads, Malmöhus och Hallands län skilja sig från övriga län genom avsevärt högre relativt antal svin, nämligen för år 1953 respektive 99,3, 79,5 och 101,1 svin på 100 hektar reducerad jordbruksareal. Motsvarande tal för de tre riksområdena uppgingo till 42,6 för södra och mellersta Sveriges slättbygder, 35,6 för skogs- och dalbygderna och 11,1 för norra Sverige. Svinskötseln har sålunda den största relativa omfattningen i södra och mellersta Sverige i olikhet mot nötkreatursskötseln, som visar de högsta relativa talen för norra Sverige.

Genom kungörelser den 7 april 1933, 24 maj 1934 och 23 maj 1935 har det alltsedan den 1 juli 1933 ålegat envar innehavare av fargalt dels att föra fortlöpande förteckning rörande betäckningar av suggor, dels att månadsvis (under

tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 kvar-talsvis) lämna uppgift angående antalet av honom innehavda *fargaltar* och det sammanlagda antalet under varje månad av dessa *betäckta suggor*. Resultaten av den på grundval därav utarbetade statistiken tillställas månadsvis de närmast intresserade myndigheterna samt publiceras i tidskriften *Lantmannen*, *Jordbrukarnas Föreningsblad* och *Jordbruksekonomiska Meddelanden*. I föreliggande redogörelse återgivas i tab. K resultaten för sista 5-årsperioden, beträffande *tjänstbara galtar och betäckta suggor* för de olika månaderna, såväl absoluta tal som indextal. De senare äro uträknade för både galtar och betäckta suggor med utgångspunkt från antalet i juli 1933, beträffande betäckta suggor med utgångspunkt även från medeltalen för respektive månader åren 1933—1937.

Enligt tab. K ökade antalet tjänstbara

Tab. K. Antal tjänstbara galtar och betäckta sugor för varje månad åren 1949–1953 i Svealand och Götaland

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Medeltal per år resp. summa
<i>Tjänstbara galtar</i>													
<i>Absoluta tal</i>													
1953	3 132	3 134	3 142	3 149	3 193	3 174	3 128	3 090	3 101	3 118	3 180	3 244	3 149
1952	3 017	3 029	3 004	3 054	3 070	3 050	3 044	3 039	3 031	3 029	3 036	3 092	3 044
1951	3 236	3 207	3 135	3 125	3 094	3 051	3 051	3 003	2 983	2 994	3 029	3 101	3 084
1950	3 256	3 188	3 171	3 196	3 158	3 143	3 108	3 083	3 116	3 145	3 170	3 225	3 163
1949	3 098	3 062	3 065	3 051	3 296	3 240	3 224	3 187	3 180	3 178	3 213	3 276	3 173
<i>Index: juli 1933 = 100</i>													
1953	63	63	63	63	64	63	63	62	62	62	64	65	63
1952	61	61	60	61	61	61	61	61	61	61	61	62	61
1951	65	64	63	62	62	61	61	60	60	60	61	62	62
1950	65	64	63	64	63	63	62	62	62	63	63	64	63
1949	62	61	61	61	66	65	64	64	64	64	64	65	63
<i>Betäckta sugor</i>													
<i>Absoluta tal</i>													
1953	20 294	17 448	21 309	20 431	20 202	18 407	17 171	17 110	17 640	19 715	23 317	23 976	237 020
1952	19 104	17 503	19 614	22 500	22 288	18 739	16 895	16 622	16 029	16 962	19 324	20 374	225 958
1951	20 304	16 669	15 742	17 268	17 881	17 679	15 931	14 831	13 373	16 076	20 139	20 130	206 023
1950	20 864	17 636	18 613	20 242	20 176	18 471	16 936	16 166	15 283	17 847	21 702	21 972	225 908
1949	21 165	17 583	18 458	19 633	21 507	18 816	16 167	14 777	14 991	17 745	23 195	24 385	228 442
<i>Index 1: juli 1933 = 100</i>													
1953	86	74	91	87	86	78	73	73	75	84	99	102	—
1952	81	74	83	96	95	80	72	71	68	72	82	87	—
1951	86	71	67	73	76	75	68	63	57	68	86	86	—
1950	89	75	79	86	86	79	72	69	65	76	92	93	—
1949	90	75	78	84	91	80	69	63	64	75	99	104	—
<i>Index 2: medeltalet för resp. månader 1933–1937 = 100</i>													
1953	90	89	99	81	78	84	87	92	89	86	86	96	—
1952	85	89	91	89	86	85	85	90	81	74	71	82	—
1951	90	85	73	69	69	80	80	80	67	70	74	81	—
1950	93	90	86	80	78	84	85	87	77	78	80	88	—
1949	94	90	85	78	83	85	81	80	76	77	86	98	—

galtar under år 1953. Ökningen var emellertid obetydlig och för de senaste fem åren visar tabellen ett i stort sett konstant antal fargaltar. Antalet betäckta sugor visade en mera framträdande uppgång, som emellertid huvudsakligen hänförde sig till slutet av året. Såsom indexalen visa, har antalet tjänstbara galtar sjunkit mera i förhållande till juli 1933 än antalet betäckta sugor,

vilket innebär, att antalet galtar är lägre nu än tidigare i förhållande till antalet sugor. Denna utveckling torde delvis sammanhånga med ökad verksamhet av avels- och galtföreningar. Med hänsyn till den kraftiga ökning av svinproduktionen under senaste år, som svinräkningar och slaktstatistik visa, borde emellertid antalet tjänstbara galtar ha stigit och antalet betäckta sugor ökat

Tab. L. Fördelning på olika storleksgrupper av antalet husdjur år 1953, hela riket

Djurslag	Absoluta tal									Relativa tal								
	0—2 ha	2—5 ha	5—10 ha	10—20 ha	20—30 ha	30—50 ha	50— 100 ha	över 100 ha	Sum- ma	0—2 ha	2—5 ha	5— 10 ha	10— 20 ha	20— 30 ha	30— 50 ha	50— 100 ha	över 100 ha	Sum- ma
Hästar, 3 år och däröver	24 010	59 680	102 710	82 490	27 030	19 450	11 100	9 810	336 280	7,1	17,8	30,6	24,5	8,0	5,8	3,3	2,9	100
Unghästar, 1 och 2 år .	200	1 000	3 540	5 110	2 550	2 540	1 770	2 000	18 710	1,1	5,3	18,9	27,3	13,6	13,6	9,5	10,7	100
Föl	100	230	1 240	1 970	1 060	850	650	830	6 930	1,4	3,3	17,9	28,4	15,3	12,3	9,4	12,0	100
Summa hästar	24 310	60 910	107 490	89 570	30 640	22 840	13 520	12 640	361 920	6,7	16,8	29,7	24,8	8,5	6,3	3,7	3,5	100
Tjurar och oxar, 1 år och däröver	510	2 320	6 030	10 830	5 870	4 840	2 680	2 880	35 960	1,4	6,4	16,8	30,1	16,3	13,5	7,5	8,0	100
Kor, som kalvat endast en gång	10 940	37 210	68 820	71 480	29 660	24 830	17 400	19 240	279 580	3,9	13,3	24,6	25,6	10,6	8,9	6,2	6,9	100
Övriga kor	86 550	234 540	342 150	295 680	108 860	83 390	53 530	55 000	1 259 700	6,9	18,6	27,2	23,5	8,6	6,6	4,2	4,4	100
Kvigor, 1 år och däröver avsedda för pålägg .	8 540	41 430	95 760	118 890	56 630	53 040	38 110	44 390	456 790	1,9	9,1	21,0	26,0	12,4	11,6	8,3	9,7	100
Stutar, kvigor och kal- var, 1 år och däröver avsedda för slakt . .	580	2 540	6 170	7 620	4 260	5 430	4 250	6 210	37 160	1,6	6,9	16,6	20,5	11,7	14,6	11,4	16,7	100
Kalvar under 1 år av- sedda för pålägg . .	8 930	34 350	70 300	84 060	39 090	33 620	24 020	28 330	322 700	2,8	10,6	21,8	26,1	12,1	10,4	7,4	8,8	100
Kalvar under 1 år av- sedda för slakt . . .	10 890	40 020	49 160	33 020	10 680	7 650	4 190	6 780	162 390	6,7	24,6	30,3	20,3	6,6	4,7	2,6	4,2	100
Summa nötkreatur	126 940	392 410	638 390	621 580	255 150	212 800	144 180	162 830	2 554 280	5,0	15,4	25,0	24,3	10,0	8,3	5,6	6,4	100
Får och lamm	31 660	52 470	50 990	36 650	19 180	16 280	11 830	22 190	241 250	13,1	21,8	21,1	15,2	8,0	6,7	4,9	9,2	100

mer än som framgår av betäckningsstatistiken. Denna synes vara ofullständig. Vid jämförelse med uppgiftsmaterialet till svinräkningarna har också konstaterats, att detta är förhållandet. En av förklaringarna till denna ofullständighet är, att de uppgiftsinsamlande myndigheterna ej fått fullständig kännedom om nya galthinnehavare. För att förbättra betäckningsstatistiken har en omorganisation av uppgiftsinsamlingen därför genomförts den 1 februari 1954. Enligt kungörelse den 30 december 1953 (nr 758) skall insamlingen av uppgifter om antalet fargaltar och antalet betäckta sugor fr. o. m. nämnda tidpunkt skötas av hushållningssällskapen.

Höns

Den samtidigt med svinräkningen i april 1953 verkställda hönsräkningen utfördes även enligt stickprovsmetod och omfattade Götaland, Svealand och Gästrikland. Inom det undersökta området redovisades vid 1944 års jordbruksräkning 97 % av det totala antalet höns och kycklingar i riket. Sammanställningen i tab. H visar utvecklingen i jämförelse med åren 1944 och 1952. De i tabellen lämnade uppgifterna avse hela riket; komplettering har verkställts för Norrland utom Gästrikland på samma sätt som beträffande antalet svin (se sid. 40). Antalet höns i april 1953 i hela riket utgjorde efter nämnda kompletteringar 8 159 500, vilket innebar en minskning med 429 900 (5,0 %) sedan år 1952. I fråga om antalet kycklingar, som vid samma tidpunkt uppgick till 3 363 300, konstaterades en ökning sedan närmast föregående år med 298 500 (9,7 %). Sammanlagda antalet höns och kycklingar år 1953 utgjorde 11 522 800, vilket var 131 300 (1,1 %) mindre än år 1952.

Nötkreatursenheter¹

För att erhålla jämförbara uttryck för kreatursskötselns omfattning som helhet betraktad inom olika områden ha de olika slagen av husdjur reducerats till en gemensam enhet, enligt inom jordbruksstatistiken tidigare tillämpade grunder. Resultaten av denna omräkning meddelas i tab. 11. Det sålunda beräknade antalet nötkreatursenheter uppgick år 1953 till 2 966 000 mot 2 982 000 år 1952; minskningen motsvarade 0,5 %. Det till nötkreatursenheter omräknade antalet husdjur har satts i relation till jordbruksarealen. I tab. I redovisas antalet nötkreatursenheter per 100 hektar reducerad jordbruksareal för samtliga län och naturliga områden. Norra Sverige företer det högsta relativa antalet nötkreatursenheter (99,4); för skogs- och dalbygderna i södra och mellersta Sverige redovisas något lägre (88,3) och för slättbygderna i samma område det lägsta relativa antalet (63,1).

Husdjurens fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen

I likhet med arealuppgifterna ha även uppgifterna till kreatursräkningen år 1953 blivit föremål för en särskild bearbetning, avsedd att belysa husdjurens fördelning på olika storleksgrupper efter åkerarealen. I tab. L lämnas för hela riket uppgifter om dels det absoluta antalet hästar, nötkreatur och får, dels det relativa antalet inom olika storleksgrupper. För de områden och storleksgrupper, som voro uteslutna vid kreatursräkningen år 1953, har komplettering och storleksgruppfördelning företagits med ledning av uppgifter från tidigare räkning-

¹ 1 nötkreatursenhet = 1 fullvuxet nötkreatur, 2 ungnöt eller kalvar, $\frac{2}{3}$ vuxen häst, $\frac{4}{3}$ unghäst eller föl, 4 svin, 10 får resp. 12 getter. Till kaniner, fjäderfä och bisamhällen har hänsyn ej tagits.

ar. Då skattningarna av antalet husdjur inom olika storleksgrupper grundats på åkerarealens fördelning på storleksgrupper år 1944 — det sista år, för vilket riksuppgifter föreligga — torde den relativa andelen på de lägsta storleksgrupperna vid skattningen blivit något för hög. Den reducering av antalet brukningsenheter, som kan antagas ha ägt rum sedan år 1944 (se sid. 3), synes nämligen huvudsakligen ha berört de lägsta storleksgrupperna.

Enligt tab. L kom år 1953 78 % av hästarna och nära 70 % av nötkreaturen på brukningsenheter med högst 20 hektar åker; motsvarande tal år 1952 voro 76 respektive 69 %. Nedgången i antalet

hästar under det senaste året var således större på brukningsenheter med mer än 20 hektar åker än på mindre. En betydande del av häst- och kreaturstammen hänförde sig till brukningsenheter med högst 10 hektar åker (d. v. s. lägenheter och småbruk), nämligen drygt 50 % av hästarna och omkring 45 % av nötkreaturen. Av skäl, som ovan berörts, torde emellertid siffrorna för de lägsta grupperna vara något för höga. Totala antalet hästar visar en relativ fördelning på storleksgrupper, som är ganska likartad den för hela antalet nötkreatur. För får och lamm konstateras något jämnare fördelning på de olika storleksgrupperna än för övriga djurgrupper.

IV. Arbetskraften i jordbruket

Vid arealinventeringarna i början av juni åren 1951—1953 ha förutom uppgifterna om åkerjordens användning och antalet husdjur även infordrats vissa andra uppgifter rörande jordbruket, bl. a. om arbetskraftens storlek. Uppgifternas omfattning och specificering framgå av uppgiftsformulären, vilka ingå som bilagor i publikationen *Jordbruk och boskapsskötsel för ifrågavarande år*. På grundval av detta material ha verkställts skattningar av arbetskraftens storlek i jordbruket inom olika områden och storleksgrupper. Det har ansetts lämpligt att redovisa de viktigaste resultaten av dessa undersökningar i denna publikation.

Uppgifterna ha avsett dels antalet i jordbruket sysselsatta personer vid en viss tidpunkt (början av juni) med fördelning på olika kategorier samt dels för åren 1951 och 1952 den totala under hela året lejda arbetskraften i ar-

betstimmar räknat. De förstnämnda uppgifterna ha även omfattat brukarna jämte familjemedlemmar över 15 år. För bedömningen av dessa uppgifter må framhållas, att avgörandet i vilken mån familjemedlemmarna skulle räknas som deltagande i jordbruksarbetet kan ha varierat. Sålunda torde till familjen hörande kvinnor, som huvudsakligen sysslat med hushållsarbete i vissa fall här ha medtagits. Vidare torde personer, som jämsides arbeta t. ex. i jordbruk och skogsbruk, ha betraktats som sysselsatta i jordbruket. Då jordbrukets arbetskraft varierar under året och de infordrade uppgifterna avsågo en viss bestämd dag, kunna de här framlagda uppgifterna icke göra anspråk på att representera den genomsnittliga arbetskraften under ifrågavarande år.

I tabell M redovisas för de tre huvudområdena och hela riket det beräknade antalet i jordbruket sysselsatta perso-

Tab. M. Antal i jordbruket den 1 juni 1951, den 3 juni 1952 och den 1 juni 1953 sysselsatta personer över 15 år samt totala antalet lejda arbetstimmar åren 1951 och 1952

Uppgifterna avse bruksenheter med mer än 2 hektar åker.

	Södra och mellersta Sveriges slättbygder			Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder			Norra Sverige			Hela riket		
	1951 ¹ / ₆	1952 ² / ₆	1953 ¹ / ₆	1951 ¹ / ₆	1952 ² / ₆	1953 ¹ / ₆	1951 ¹ / ₆	1952 ² / ₆	1953 ¹ / ₆	1951 ¹ / ₆	1952 ² / ₆	1953 ¹ / ₆
<i>Brukaren jämte familjemedlemmar</i>												
Män	131 790	127 270	123 470	146 110	144 110	137 840	91 620	88 820	83 750	369 520	360 200	345 060
Index	100,0	96,6	93,7	100,0	98,6	94,3	100,0	96,9	91,4	100,0	97,5	93,4
Kvinnor	107 100	102 000	94 460	120 760	115 040	107 840	76 530	74 670	69 030	304 390	291 710	271 330
Index	100,0	95,2	88,2	100,0	95,3	89,3	100,0	97,6	90,2	100,0	95,8	89,1
<i>Lejd arbetskraft</i>												
<i>Fast anställda</i>												
Män	45 280	42 660	40 970	17 310	16 240	15 270	3 880	2 740	2 390	66 470	61 640	58 630
Index	100,0	94,2	90,5	100,0	93,8	88,2	100,0	70,6	61,6	100,0	92,7	88,2
Kvinnor	10 370	9 170	8 390	8 110	6 900	6 900	4 780	4 060	3 340	23 260	20 130	18 630
Index	100,0	88,4	80,9	100,0	85,1	85,1	100,0	84,9	69,9	100,0	86,5	80,1
<i>Tillfälligt anställda</i>												
Män	28 980	23 110	19 500	21 790	12 790	10 250	18 660	9 920	5 870	69 430	45 820	35 620
Index	100,0	79,7	67,3	100,0	58,7	47,0	100,0	53,2	31,5	100,0	66,0	51,3
Kvinnor	19 880	14 060	12 650	8 590	3 050	3 390	7 900	3 170	2 080	36 370	20 280	18 120
Index	100,0	70,7	63,6	100,0	35,5	39,5	100,0	40,1	26,3	100,0	55,8	49,8
<i>Totala antalet lejda arbetstimmar</i>												
År 1951	År 1952	År 1953	År 1951	År 1952	År 1953	År 1951	År 1952	År 1953	År 1951	År 1952	År 1953	
Antal	178 893 730	166 035 270	..	85 082 650	80 971 300	..	27 770 840	24 487 750	..	291 753 220	271 494 320	..
Index	100,0	92,8	..	100,0	95,2	..	100,0	88,2	..	100,0	93,1	..

Tab. N. Antal i jordbruket den 1 juni 1951, den 3 juni 1952 och den 1 juni 1953 sysselsatta personer över 15 år samt totala antalet lejda arbetstimmar åren 1951 och 1952 per 100 hektar åker

Områden och storleksgrupper	Brukaren jämte familjemedlemmar						Lejd arbetskraft												Antalet lejda arbetstimmar	
	Män			Kvinnor			Fast anställda						Tillfälligt anställda							
							Män			Kvinnor			Män			Kvinnor				
	1951	1952	1953	1951	1952	1953	1951	1952	1953	1951	1952	1953	1951	1952	1953	1951	1952	1953	1951	1952
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>																				
2—10 ha åker	17,8	17,2	16,4	15,7	15,1	13,9	0,6	0,4	0,4	0,8	0,6	0,6	2,2	1,2	0,7	1,2	0,5	0,3	4 624	4 225
10—20 „ „	9,0	8,9	8,5	7,4	7,0	6,7	0,9	0,8	0,8	0,6	0,6	0,5	1,8	1,2	1,0	1,1	0,6	0,6	6 056	5 559
20—30 „ „	5,7	5,5	5,5	4,4	4,2	4,0	1,5	1,5	1,5	0,5	0,5	0,4	1,6	1,2	1,1	1,0	0,6	0,7	8 016	7 384
30—50 „ „	3,8	3,7	3,6	2,7	2,5	2,3	2,3	2,2	2,2	0,5	0,4	0,4	1,3	1,3	1,1	1,0	0,9	0,8	9 768	9 017
Över 50 „ „	1,2	1,1	1,1	0,7	0,7	0,5	4,2	4,0	3,9	0,4	0,3	0,3	0,8	1,0	0,9	0,7	0,8	0,7	12 488	11 723
Samtliga över 2 ha åker	6,4	6,2	6,0	5,2	5,0	4,6	2,2	2,1	2,0	0,5	0,4	0,4	1,4	1,1	1,0	1,0	0,7	0,6	8 752	8 124
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder</i>																				
2—10 ha åker	21,5	21,2	20,1	18,0	17,1	16,1	0,7	0,6	0,5	1,1	0,8	0,8	2,7	1,2	1,0	1,1	0,3	0,4	6 248	6 002
Över 10 „ „	6,7	6,6	6,4	5,3	5,1	4,7	2,4	2,3	2,2	0,5	0,5	0,5	1,4	1,1	0,9	0,5	0,3	0,3	9 312	8 817
Samtliga över 2 ha åker	18,5	18,4	17,8	16,2	15,7	15,0	1,6	1,5	1,4	0,7	0,6	0,6	2,0	1,2	1,0	0,8	0,3	0,3	7 888	7 508
<i>Norra Sverige</i>																				
2—10 ha åker	24,1	23,4	21,9	20,3	19,8	18,2	0,7	0,3	0,3	1,1	0,8	0,7	4,5	2,3	1,3	2,0	0,8	0,5	5 272	4 554
Över 10 „ „	9,4	9,3	9,0	7,5	7,2	6,9	1,5	1,5	1,4	1,1	1,2	1,0	3,1	2,0	1,4	1,0	0,6	0,4	9 344	8 550
Samtliga över 2 ha åker	20,6	20,0	18,8	17,2	16,8	15,5	0,9	0,6	0,5	1,1	0,9	0,8	4,2	2,2	1,3	1,8	0,7	0,5	6 248	5 510
<i>Hela riket</i>																				
2—10 ha åker	21,4	20,8	19,7	18,1	17,4	16,2	0,7	0,5	0,4	1,0	0,8	0,7	3,1	1,5	1,0	1,4	0,5	0,4	5 552	5 120
Över 10 „ „	5,3	5,2	5,1	4,1	4,0	3,7	2,4	2,3	2,2	0,5	0,5	0,4	1,4	1,2	1,0	0,8	0,6	0,6	9 384	8 753
Samtliga över 2 ha åker	10,4	10,1	9,7	8,5	8,2	7,6	1,9	1,7	1,6	0,7	0,6	0,5	1,9	1,3	1,0	1,0	0,6	0,5	8 184	7 612

ner i början av juni åren 1951—1953 samt totala antalet lejda arbetstimmar åren 1951 och 1952.

Det totala antalet i jordbruket sysselsatta personer den 1 juni 1953 på brukningsenheter med mer än två hektar åker utgjorde enligt ifrågavarande undersökning 747 390 mot 799 780 år 1952 och 869 440 år 1951, vilket innebar en nedgång med 6,6 respektive 14,0 %. Antalet sysselsatta den 1 juni 1953 fördelade sig med 616 390 på brukare jämte familjemedlemmar, varav 345 060 män och 271 330 kvinnor, 77 260 på fast anställda, varav 58 630 män och 18 630 kvinnor, samt 53 740 på tillfälligt anställda, varav 35 620 män och 18 120 kvinnor. Det redovisade antalet kvinnor, tillhörande brukarens familj, synes högt i förhållande till antalet manliga; som ovan framhållits, torde detta bero av att kvinnor, som huvudsakligen arbeta i hushållet, vid denna tidpunkt uppgivits vara sysselsatta i jordbruket.

Beträffande utvecklingen under tiden 1951—1953 för de olika kategorierna av arbetskraft konstateras, att nedgången varit störst beträffande antalet tillfälligt anställda och minst i fråga om brukare jämte familjemedlemmar. Det för år 1951 angivna antalet tillfälligt anställda torde emellertid ej vara fullt jämförbart med antalet för åren 1952 och 1953. I 1952 års formulär gjordes nämligen en ändring i formuleringen för att möjliggöra bättre uppgifter om den tillfälligt anställda arbetskraften. De uppgifter, som lämnades år 1951 för denna kategori, sy-

nas ha varit något för höga. Nämda jämförelse torde därför återspegla en alltför kraftig nedgång av tillfälligt anställd arbetskraft. Inom olika områden synes utvecklingen ha varit i huvudsak likartad för gruppen brukare jämte familjemedlemmar, medan för lejd arbetskraft reduceringen har varit minst i södra och mellersta Sveriges slättbygder och störst i norra Sverige.

I *tabell N* redovisas arbetskraftens storlek i förhållande till åkerarealen för olika kategorier och områden. Tabellen lämnar även viss redovisning för storleksgrupper, vilken emellertid för södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder samt norra Sverige har måst begränsas till 2—10 hektar och över 10 hektar. Materialets storleksgruppindelning har ej tillåtit en utförligare redovisning för dessa områden. Direkt jämförelse mellan de tre områdena kan därför endast göras för brukningsenheter med 2—10 hektar åker. Såsom framgår av tabellen är inom denna storleksgrupp antalet i jordbruket sysselsatta brukare jämte familjemedlemmar per 100 hektar åker störst i norra Sverige och minst på slättbygderna i södra och mellersta Sverige. Detsamma gäller även beträffande den tillfälligt anställda manliga arbetskraften. I fråga om den fast anställda manliga arbetskraften uppvisa skogs- och dalbygderna i södra och mellersta Sverige de högsta siffrorna. För den lejda kvinnliga arbetskraften äro skillnaderna mellan områdena i regel mindre framträdande.

Tab. 1. Hela ägoviiddens fördelning på särskilda ägoslag, i hektar, inom län,
Distribution of the entire compass of land by separate types of land, in hectares, in 1953

1	2	3	4	5	6	7	8
Områden	Ägoslag						
	Åker	Slätter- äng	Kulti- verad betes- äng	Annan betes- äng	Skogs- mark	Övrig mark	Summa landareal
Stockholms län och stad	153 094	2 903	5 174	13 997	387 242	189 994	752 404
Uppsala län	152 904	3 016	2 865	11 963	282 485	58 818	512 051
Södermanlands län	175 209	1 600	6 482	22 568	333 877	85 228	624 964
Östergötlands län	246 701	4 793	19 385	48 175	561 265	125 734	1 006 053
a) <i>Norra skogsbygden</i>	38 326	678	5 649	5 696	167 389	42 133	259 871
b) <i>Östgötaslätten</i>	154 861	907	7 194	24 437	124 119	38 053	349 571
c) <i>Södra skogsbygden</i>	41 334	3 075	6 104	16 103	227 943	29 565	324 124
d) <i>Södra kustlandet</i>	12 180	133	438	1 939	41 814	15 983	72 487
Jönköpings län	133 734	12 891	15 084	44 149	621 205	233 311	1 060 374
Kronobergs län	99 322	9 548	9 265	29 785	552 239	198 124	898 283
Kalmar län	185 368	6 737	6 069	46 866	662 424	201 758	1 109 222
länets norra del	63 564	978	3 949	10 668	292 301	74 552	446 012
a) <i>Norra kustlandet</i>	49 037	815	3 221	7 330	215 240	63 737	339 380
b) <i>Skogsbygden</i>	14 527	163	728	3 338	77 061	10 815	106 632
länets södra del	121 804	5 759	2 120	36 198	370 123	127 206	663 210
a) <i>Kalmarslätten</i>	45 924	593	821	9 979	111 114	22 382	190 813
b) <i>Norra kustlandet</i>	3 093	158	67	560	19 808	5 713	29 399
c) <i>Skogsbygden</i>	33 325	3 310	951	12 551	222 001	36 701	308 839
d) <i>Öland</i>	39 462	1 698	281	13 108	17 200	62 410	134 159
Gotlands län	84 274	1 830	1 611	17 084	130 522	78 689	314 010
Blekinge län	61 709	1 416	1 880	10 960	177 198	37 700	290 863
a) <i>Skogsbygden</i>	25 300	1 049	771	5 364	117 261	18 255	163 600
b) <i>Slättbygden</i>	36 409	367	1 109	5 596	59 937	19 445	122 663
Kristianstads län	233 597	3 055	9 444	32 765	244 177	92 567	615 605
a) <i>Skogsbygden</i>	67 071	1 481	2 899	13 287	178 184	61 423	324 345
b) <i>Mellanbygden</i>	83 855	1 057	3 532	15 652	47 680	17 812	169 588
c) <i>Slättbygden</i>	82 671	517	3 013	3 826	18 313	13 332	121 672
Malmöhus län	333 016	3 850	9 474	19 302	66 077	43 453	475 172
a) <i>Skogsbygden</i>	27 122	383	1 497	4 900	33 298	5 779	72 979
b) <i>Mellanbygden</i>	82 345	1 629	3 124	7 119	19 679	10 162	124 058
c) <i>Slättbygden</i>	223 549	1 838	4 853	7 283	13 100	27 512	278 135
Hallands län	145 040	1 993	3 601	8 733	209 807	106 237	475 411
a) <i>Slättbygden</i>	88 034	93	1 189	3 284	37 789	17 068	147 457
b) <i>Skogsbygden</i>	31 762	1 748	2 084	4 186	132 792	65 432	238 004
c) <i>Norra Halland</i>	25 244	152	328	1 263	39 226	23 737	89 950
Göteborgs och Bohus län	93 063	2 390	2 765	15 005	168 709	213 590	495 522
Älvsborgs län	208 946	8 633	7 742	30 487	655 948	259 213	1 170 969
länets norra del	132 768	4 107	1 918	14 169	316 457	141 649	611 068
a) <i>Slättbygden</i>	78 855	1 041	1 010	6 132	89 510	49 917	226 465
b) <i>Dalbygderna</i>	34 314	977	616	4 132	89 298	45 742	175 079
c) <i>Dalslands bergsbygd</i>	16 896	2 032	247	3 548	124 611	41 261	188 595
d) <i>Södra höglandet</i>	2 703	57	45	357	13 038	4 729	20 929

hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953

1	2	3	4	5	6	7	8
Områden	Ägoslag						
	Åker	Slätter- äng	Kulti- verad betes- äng	Annan betes- äng	Skogs- mark	Övrig mark	Summa landareal
länets södra del	76 178	4 526	5 824	16 318	339 491	117 564	559 901
a) Dalbygderna	10 794	272	320	1 233	25 615	6 524	44 758
b) Södra höglandet	65 384	4 254	5 504	15 085	313 876	111 040	515 143
Skaraborgs län	316 577	2 620	8 193	34 854	334 712	110 135	807 091
a) Slättbygden	221 622	1 338	4 544	14 634	158 829	56 071	457 038
b) Falbygden	48 688	502	1 591	11 262	31 827	20 040	113 910
c) Nordöstra höglandet	17 329	193	650	2 402	72 871	18 093	111 518
d) Sydöstra höglandet	28 938	587	1 428	6 556	71 185	15 931	124 625
Värmlands län	187 361	11 461	2 997	28 136	1 262 322	268 231	1 760 508
a) Slättbygden	89 767	1 331	1 264	6 004	202 395	56 545	357 306
b) Centr. o. västra Värmland	76 412	5 123	1 438	14 525	511 302	96 548	705 348
c) Bergslagen	9 374	755	272	2 770	123 799	25 589	162 559
d) Norra Värmland	11 808	4 252	23	4 837	424 826	89 549	535 295
Örebro län	151 708	3 283	4 100	15 338	517 881	134 255	826 565
a) Södra skogsbygden	21 401	194	1 358	3 446	105 038	24 709	156 146
b) Slättbygden	93 073	613	1 676	5 400	87 858	24 667	213 287
c) Bergslagen	37 234	2 476	1 066	6 492	324 985	84 879	457 132
Västmanlands län	162 512	2 552	3 144	10 252	376 637	89 135	644 232
a) Bergslagen	15 862	447	962	2 365	134 481	31 537	185 654
b) Slättbygden	146 650	2 105	2 182	7 887	242 156	57 598	458 578
Kopparbergs län	108 978	25 900	1 292	21 497	1 975 225	686 131	2 819 023
a) Bergslagen	8 984	1 985	239	4 572	145 754	30 168	191 702
b) Östra Dalarna	58 561	3 419	426	7 708	319 747	61 330	451 191
c) Mellanbygden	38 237	16 961	615	9 151	1 024 622	305 234	1 394 820
d) Fjällbygden	3 196	3 535	12	66	485 102	289 399	781 310
Gävleborgs län	112 713	11 031	992	18 399	1 388 431	286 968	1 818 534
a) Gästrikland	35 358	2 399	593	3 532	299 093	76 029	417 064
b) Hälsinglands kustland	65 527	6 322	322	11 975	635 223	116 653	836 022
c) Inlandet	11 828	2 310	77	2 892	454 115	94 286	565 508
Västernorrlands län	103 059	22 649	2 016	25 999	1 841 477	417 070	2 412 270
a) Kustlandet	66 039	10 263	1 282	16 222	569 037	168 117	830 960
b) Inlandet	34 928	11 559	683	8 820	1 198 019	231 451	1 485 460
c) Silurområdet	2 092	827	51	957	74 421	17 502	95 850
Jämtlands län	68 313	11 107	2 540	20 526	2 594 823	2 069 692	4 767 001
a) Silurområdet	43 251	2 901	2 093	10 014	827 004	414 096	1 299 359
b) Mellanbygden	10 594	1 666	153	2 679	500 845	88 594	604 531
c) Fjällbygden	14 468	6 540	294	7 833	1 266 974	1 567 002	2 863 111
Västerbottens län	130 407	22 361	2 075	26 972	3 127 431	2 231 049	5 540 295
a) Kustlandet	107 001	7 966	1 460	20 174	1 227 348	431 146	1 795 095
b) Inlandet	23 406	14 395	615	6 798	1 900 083	1 799 903	3 745 200
Norrbottnens län	85 065	61 433	1 464	19 621	3 796 872	5 903 143	9 867 598
a) Kustlandet	70 802	33 820	1 165	19 539	1 565 509	697 722	2 388 557
b) Inlandet	14 263	27 613	299	82	2 231 363	5 205 421	7 479 041
Hela riket	3 732 670	239 052	129 654	573 433	22 268 986	14 120 225	41 064 020

Tab. 2. Åkerjordens användning, i hektar, inom län, hushållningssällskapsområden samt Use of arable land, in hectares, in 1953

Beträffande komplettering av uppgiftsmaterialet se sid. 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Höst-vete	Vår-vete	Råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kök-ärter	Foder-ärter och vicker	Potatis	Socker-betor	Foder-rot-frukter
1 Stockholms län och stad	14 634	9 702	1 901	4 423	12 710	23 830	1 365	236	4 428	—	500
2 Uppsala län	15 799	16 775	1 538	5 688	7 846	29 318	2 547	186	2 486	1	411
3 Södermanlands län . . .	19 989	11 967	3 648	5 133	31 559	12 250	2 447	523	2 955	6	434
4 Östergötlands län . . .	28 677	25 293	9 420	12 124	25 238	28 239	2 878	362	4 357	1 255	1 589
5 a) Norra skogsbygden . .	2 919	2 457	2 108	1 617	6 940	3 047	246	44	828	27	170
6 b) Östgötaslätten . . .	22 344	19 718	5 155	9 315	10 464	17 189	2 109	243	2 043	1 124	912
7 c) Södra skogsbygden . .	2 121	2 016	1 913	1 070	5 799	6 912	330	48	1 266	108	470
8 d) Södra kustlandet . .	1 293	1 102	244	122	2 035	1 091	193	27	220	1	37
9 Jönköpings län	1 764	5 618	4 894	2 782	33 430	7 010	40	296	5 927	4	2 363
10 Kronobergs län	665	3 572	3 636	1 611	24 879	6 174	3	116	5 935	39	2 379
11 Kalmar län	9 087	10 682	12 817	7 694	24 370	16 857	209	147	7 531	2 697	2 879
12 länets norra del . . .	3 689	4 629	2 884	964	13 714	3 279	208	50	1 912	18	874
13 a) Norra kustlandet . . .	3 537	3 857	2 035	882	9 568	2 652	205	45	1 289	13	473
14 b) Skogsbygden	152	772	849	82	4 146	627	3	5	623	5	401
15 länets södra del	5 398	6 053	9 933	6 730	10 656	13 578	1	97	5 619	2 679	2 005
16 a) Kalmarlätten	2 434	2 830	3 959	2 221	3 673	5 594	—	18	2 414	141	895
17 b) Norra kustlandet . . .	53	195	144	39	557	156	—	3	154	—	40
18 c) Skogsbygden	547	1 709	2 001	583	5 859	3 308	—	58	1 937	—	437
19 d) Öland	2 364	1 319	3 829	3 887	567	4 520	1	18	1 114	2 538	633
20 Gotlands län	5 101	2 326	5 817	12 435	589	6 522	88	74	1 776	2 610	2 440
21 Blekinge län	2 011	3 443	5 291	2 218	7 014	4 972	20	61	9 844	1 087	1 287
22 a) Skogsbygden	338	1 137	1 627	333	4 573	1 624	—	2	3 314	47	585
23 b) Slättbygden	1 673	2 306	3 664	1 885	2 441	3 348	20	59	6 530	1 040	702
24 Kristianstads län	6 774	9 721	20 251	7 957	11 620	40 470	11	411	22 597	10 581	6 319
25 a) Skogsbygden	199	1 733	2 524	703	7 333	11 546	1	57	7 030	601	1 994
26 b) Mellanbygden	1 361	2 477	11 498	3 098	1 846	14 274	1	103	11 210	3 484	2 281
27 c) Slättbygden	5 214	5 511	6 229	4 156	2 441	14 650	9	251	4 357	6 496	2 044
28 Malmöhus län	18 356	25 409	23 339	28 045	7 546	52 485	77	854	10 319	31 701	8 330
29 a) Skogsbygden	367	997	932	895	948	7 000	—	42	1 592	468	1 278
30 b) Mellanbygden	1 825	3 588	6 918	3 984	1 608	18 240	—	190	3 924	3 838	3 654
31 c) Slättbygden	16 164	20 824	15 489	23 166	4 990	27 245	77	622	4 803	27 395	3 398
32 Hallands län	1 993	10 777	8 554	5 673	26 410	11 656	—	481	8 887	938	4 302
33 a) Slättbygden	1 604	6 933	6 670	4 551	12 752	7 574	—	384	5 725	917	2 702
34 b) Skogsbygden	43	1 576	1 155	682	7 922	1 962	—	42	2 023	21	1 073
35 c) Norra Halland	346	2 268	729	440	5 736	2 120	—	55	1 139	—	527
36 Göteborgs och Bohus län	3 583	5 874	1 909	1 430	18 850	6 101	47	964	4 150	—	789
37 Älvsborgs län	4 740	10 107	5 196	5 941	51 921	5 524	19	810	6 924	1	1 598
38 länets norra del	4 235	6 971	3 360	4 362	32 639	2 697	18	725	3 062	1	556
39 a) Slättbygden	2 837	3 595	2 245	3 116	20 183	1 843	18	534	1 430	1	339
40 b) Dalbygden	816	2 223	738	980	8 514	704	—	131	1 033	—	186
41 c) Dalslands bergsbygd .	540	1 018	324	211	3 142	120	—	57	440	—	23
42 d) Södra höglandet . . .	42	135	53	55	800	30	—	3	159	—	8

¹ Ej permanent vall, även till ensilage.

naturliga jordbruksområden, år 1953

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Grön- foder av säd och balj- växter	Vall till hø	Vall till frö- skörd	Vall till bete och grön- foder ¹	Per- ma- nent betes- vall	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Öv- riga olje- väx- ter	Spå- nads- väx- ter	Köks- väx- ter på åker	An- dra växt- slag	Helträ- da och obru- kad åker- jord	Summa åker
1 839	42 745	1 406	4 544	8 574	1 049	591	525	124	502	2	345	363	16 756	153 094 1
1 961	35 642	1 193	4 322	7 777	1 100	206	1 294	71	251	1	119	252	16 120	152 904 2
2 374	42 978	2 472	4 873	10 243	2 203	502	886	331	443	—	45	253	16 695	175 209 3
2 805	51 998	6 129	4 736	5 943	6 764	287	2 637	1 681	1 703	10	318	181	22 077	246 701 4
576	10 161	529	995	1 071	329	13	304	254	101	—	22	13	3 555	38 326 5
1 259	25 574	4 765	2 598	3 565	5 804	256	2 100	1 345	1 569	10	292	155	14 953	154 861 6
889	12 826	458	859	962	458	15	156	65	30	—	2	10	2 556	41 334 7
81	3 437	377	284	345	173	3	77	17	3	—	2	3	1 013	12 180 8
3 553	52 974	787	4 202	4 210	328	213	238	3	30	26	139	232	2 671	133 734 9
2 451	35 711	266	4 462	4 760	26	61	83	4	20	141	25	229	2 074	99 322 10
1 906	50 481	1 023	9 084	7 990	4 978	183	577	732	485	1	1 309	670	10 979	185 368 11
644	19 765	582	2 559	2 307	701	46	294	39	34	1	9	43	4 319	63 564 12
508	14 659	512	1 900	1 843	648	45	242	39	34	—	7	42	4 002	49 937 13
136	5 106	70	659	464	53	1	52	—	—	1	2	1	317	14 527 14
1 262	30 716	441	6 525	5 683	4 277	137	283	693	451	—	1 300	627	6 660	121 804 15
538	10 795	212	2 748	3 220	1 966	27	199	48	43	—	158	119	1 672	45 924 16
55	1 053	6	249	149	5	—	—	—	—	—	—	2	233	3 093 17
505	11 318	84	1 483	1 448	215	67	17	—	6	—	6	48	1 689	33 325 18
164	7 550	139	2 045	866	2 091	43	67	645	402	—	1 136	458	3 066	39 462 19
350	19 516	597	4 123	3 884	3 686	322	2 884	247	1 061	894	553	246	6 133	84 274 20
914	14 561	145	2 533	4 259	432	6	12	8	54	1	203	159	1 174	61 709 21
409	7 682	21	1 166	1 659	15	—	6	—	—	—	6	65	691	25 300 22
505	6 879	124	1 367	2 600	417	6	6	8	54	1	197	94	483	36 409 23
5 973	50 798	1 579	9 936	16 391	1 459	57	126	546	1 711	53	1 398	2 561	4 297	233 597 24
1 299	20 155	113	4 141	6 085	47	—	4	17	97	—	52	210	1 130	67 071 25
1 876	17 294	225	3 338	5 885	239	7	12	64	305	16	476	1 039	1 446	83 855 26
2 798	13 349	1 241	2 457	4 421	1 173	50	110	465	1 309	37	870	1 312	1 721	82 671 27
11 495	50 184	2 923	8 218	18 275	8 847	153	585	3 013	10 258	976	3 729	2 240	5 659	333 016 28
766	7 729	257	1 162	2 080	59	7	5	3	192	4	70	102	167	27 122 29
3 448	17 314	485	2 849	5 565	864	20	44	349	1 315	76	68	335	1 844	82 345 30
7 281	25 141	2 181	4 207	10 630	7 924	126	536	2 661	8 751	896	3 591	1 803	3 648	223 549 31
5 308	35 847	802	8 560	9 465	217	84	133	423	303	1 184	335	407	2 301	145 040 32
3 618	18 207	519	5 425	6 465	196	73	108	411	238	1 109	186	208	1 459	88 034 33
1 077	10 039	123	1 899	1 578	1	4	20	—	32	47	28	15	400	31 762 34
613	7 601	160	1 236	1 422	20	7	5	12	33	28	121	184	442	25 244 35
1 885	30 387	754	4 269	6 260	37	217	53	61	16	—	246	162	5 019	93 063 36
4 023	79 839	2 003	10 155	9 265	210	613	331	315	58	—	67	101	9 185	208 946 37
2 539	47 380	1 695	6 864	5 728	183	500	320	315	43	—	47	70	8 458	132 768 38
1 583	25 844	1 159	4 585	3 472	99	372	249	236	36	—	10	39	5 030	78 855 39
660	12 065	372	1 644	1 606	84	119	71	71	7	—	35	13	2 242	34 314 40
239	8 272	156	577	581	—	9	—	1	—	—	2	17	1 167	16 896 41
57	1 199	8	58	69	—	—	—	7	—	—	—	1	19	2 703 42

TAB. 2 (forts.). ÅKERJORDENS ANVÄNDNING, I HEKTAR, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPS-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Fod- der- ärter och vicker	Pota- tis	Soc- ker- betor	Fod- der- rot- fruk- ter
1 länets södra del	505	3 136	1 836	1 579	19 282	2 827	1	85	3 862	—	1 042
2 a) Dalbygden	151	702	188	327	2 172	722	—	13	452	—	209
3 b) Södra höglandet	354	2 434	1 648	1 252	17 110	2 105	1	72	3 410	—	833
4 Skaraborgs län	21 799	6 620	15 464	14 029	75 245	13 171	901	2 523	6 078	248	2 534
5 a) Slättbygden	18 791	4 648	10 169	9 983	52 326	9 132	888	2 124	3 196	227	1 592
6 b) Fålbbygden	1 633	893	2 431	2 345	11 493	2 401	3	234	1 320	15	494
7 c) Nordöstra höglandet	641	358	1 144	385	4 154	353	10	92	500	—	84
8 d) Sydöstra höglandet	684	721	1 720	1 316	7 272	1 285	—	73	1 062	6	364
9 Värmlands län	9 125	7 747	3 282	4 414	37 568	3 360	72	196	4 888	—	233
10 a) Slättbygden	5 672	4 844	2 035	3 341	18 316	1 988	68	84	1 501	—	121
11 b) Centr. o. v. a Värmland	3 186	2 395	986	642	15 244	901	1	71	2 363	—	52
12 c) Bergslagen	134	236	65	281	1 638	312	3	14	307	—	28
13 d) Norra Värmland	133	272	196	150	2 370	159	—	27	717	—	32
14 Örebro län	8 051	12 446	4 550	9 026	35 205	3 383	449	202	3 578	—	422
15 a) Södra skogsbygden	902	933	962	1 085	5 561	362	9	29	767	—	92
16 b) Slättbygden	6 233	10 382	3 073	6 491	21 268	1 948	393	110	1 566	—	232
17 c) Bergslagen	916	1 131	515	1 450	8 376	1 073	47	63	1 245	—	98
18 Västmanlands län	13 700	18 518	1 270	6 440	28 148	13 226	2 680	173	2 231	—	119
19 a) Bergslagen	672	557	86	249	3 837	729	86	25	340	—	12
20 b) Slättbygden	13 028	17 961	1 184	6 191	24 311	12 497	2 594	148	1 891	—	107
21 Kopparbergs län	3 638	952	1 679	7 418	19 319	4 325	88	38	3 205	—	354
22 a) Bergslagen	179	120	65	533	1 629	288	3	8	368	—	13
23 b) Östra Dalarna	3 118	602	1 062	3 661	12 784	2 855	85	25	1 178	—	165
24 c) Mellanbygden	341	228	552	3 172	4 768	1 171	—	5	1 522	—	170
25 d) Fjällbygden	—	2	—	52	138	11	—	—	137	—	6
26 Gävleborgs län	695	2 376	268	6 751	18 293	7 986	78	64	3 945	—	193
27 a) Gästrikland	437	992	148	1 076	7 153	1 784	48	30	1 268	—	23
28 b) Hälsinglands kustland	254	1 372	120	4 658	9 811	5 346	30	29	2 226	—	147
29 c) Inlandet	4	12	—	1 017	1 329	856	—	5	451	—	23
30 Västernorrlands län	9	371	72	9 740	4 531	5 255	6	64	5 012	—	171
31 a) Kustlandet	4	249	64	6 692	3 107	3 782	3	54	3 285	—	117
32 b) Inlandet	3	121	8	2 937	1 398	1 433	3	8	1 610	—	54
33 c) Silurområdet	2	1	—	111	26	40	—	2	117	—	—
34 Jämtlands län	14	18	31	6 555	1 531	2 003	7	63	2 165	—	74
35 a) Silurområdet	14	13	21	4 900	974	1 509	6	56	1 281	—	40
36 b) Mellanbygden	—	1	7	763	345	305	—	3	411	—	21
37 c) Fjällbygden	—	4	3	892	212	189	1	4	473	—	13
38 Västerbottens län	—	8	19	15 578	1 113	5 090	—	16	4 388	—	184
39 a) Kustlandet	—	5	8	14 605	653	4 937	—	16	3 137	—	140
40 b) Inlandet	—	3	11	973	460	153	—	—	1 251	—	44
41 Norrbottens län	—	3	22	6 062	1 251	2 513	—	17	2 962	—	126
42 a) Kustlandet	—	3	22	5 947	1 081	2 498	—	17	2 384	—	112
43 b) Inlandet	—	—	—	115	170	15	—	—	578	—	14
44 Hela riket år 1953	190 204	200 325	131 868	189 167	506 186	311 720	14 032	8 877	136 568	51 168	40 030
45 " " " 1952	160 545	171 630	126 036	152 534	515 740	330 289	11 519	10 545	136 292	54 146	42 600
46 " " " 1951	148 125	179 863	97 764	109 875	500 453	325 240	12 264	12 222	130 799	54 080	46 466
47 " " " 1950	178 219	160 940	126 697	93 952	502 334	318 089	12 051	11 032	130 492	54 428	49 718
48 " " " 1949	167 736	139 464	134 868	86 084	501 794	309 377	14 279	13 801	134 566	49 287	53 959

¹ Ej permanent vall, även till ensilage.

OMRÅDEN SAMT NATURLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN, ÅR 1953

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Grün- foder av säd och balj- växter	Vall till hå	Vall till frö- skörd	Vall till bete och grön- foder ¹	Per- ma- nent betes- vall	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Öv- riga olje- väx- ter	Spå- nads- väx- ter	Köks- väx- ter på åker	An- dra växt- slag	Helträ- da och obru- kad åker- jord	Summa åker
1 484	32 459	308	3 291	3 537	27	113	11	—	15	—	20	31	727	76 178 1
290	3 611	67	704	923	7	46	—	—	11	—	1	4	194	10 794 2
1 194	28 848	241	2 587	2 614	20	67	11	—	4	—	19	27	533	65 384 3
8 250	90 350	2 895	11 954	15 725	2 165	1 399	2 544	408	389	—	89	209	21 588	316 577 4
5 611	59 563	2 392	8 392	10 453	1 590	1 083	1 840	396	281	—	67	89	16 789	221 622 5
1 397	15 579	246	1 976	2 886	262	222	479	1	69	—	16	34	2 209	48 688 6
542	5 476	118	698	886	25	18	65	11	11	—	—	69	1 689	17 329 7
700	9 732	139	888	1 500	288	76	160	—	28	—	6	17	901	28 938 8
2 690	75 693	1 928	7 901	11 072	78	685	617	55	22	131	67	264	15 273	187 361 9
990	28 700	1 351	4 366	6 097	69	641	550	54	22	131	41	196	8 559	89 767 10
1 052	36 525	515	2 882	3 815	9	44	37	1	—	—	21	25	5 645	76 412 11
338	4 246	55	468	850	—	—	—	—	—	—	2	41	356	9 374 12
310	6 222	7	185	310	—	—	—	—	—	—	3	2	713	11 808 13
2 594	43 239	2 384	4 760	7 849	475	933	931	554	142	91	65	153	9 926	151 708 14
564	6 621	195	439	1 129	52	152	80	104	—	—	4	12	1 347	21 401 15
730	21 430	1 780	3 045	4 135	417	727	527	730	142	69	46	91	7 208	93 073 16
1 300	15 188	409	1 276	2 585	6	54	24	20	—	22	15	50	1 371	37 234 17
1 295	40 475	2 542	4 785	7 273	382	1 535	1 249	236	501	9	60	62	15 603	162 512 18
289	6 025	260	464	1 231	—	79	39	6	—	—	3	18	855	15 862 19
1 006	34 450	2 282	4 321	6 042	382	1 456	1 210	230	501	9	57	44	14 748	146 650 20
3 343	53 013	392	2 442	3 469	10	43	6	6	1	1	43	26	5 167	108 978 21
315	4 410	43	275	403	—	—	—	—	—	1	1	—	330	8 984 22
1 686	23 050	268	1 732	2 587	10	43	5	6	1	—	26	18	3 594	58 561 23
1 048	23 082	80	387	458	—	—	1	—	—	—	14	7	1 231	38 237 24
294	2 471	1	48	21	—	—	—	—	—	—	2	1	12	3 196 25
1 644	59 244	941	3 843	4 188	53	—	39	—	5	43	44	115	1 905	112 713 26
864	17 347	230	1 363	1 576	53	—	23	—	—	1	13	8	921	35 358 27
645	34 923	620	2 035	2 272	—	—	16	—	5	41	23	86	868	65 527 28
135	6 974	91	445	340	—	—	—	—	—	1	8	21	116	11 828 29
3 827	64 434	863	2 244	4 114	—	—	68	—	—	170	27	29	2 052	103 059 30
1 965	40 518	710	1 793	2 628	—	—	53	—	—	136	19	15	845	66 039 31
1 730	22 431	151	429	1 428	—	—	15	—	—	34	8	8	1 119	34 928 32
132	1 485	2	22	58	—	—	—	—	—	—	—	6	88	2 092 33
3 320	48 334	105	1 435	1 847	—	—	—	—	—	26	19	67	701	68 313 34
1 329	29 721	75	1 198	1 502	—	—	—	—	—	26	15	65	506	43 251 35
917	7 361	10	124	213	—	—	—	—	—	—	1	—	112	10 594 36
1 074	11 252	20	111	132	—	—	—	—	—	—	3	2	83	14 468 37
6 368	87 053	783	4 632	3 622	—	—	—	—	—	3	44	63	1 443	150 407 38
3 053	71 404	737	4 151	3 087	—	—	—	—	—	2	13	42	1 011	107 001 39
3 315	15 649	46	481	535	—	—	—	—	—	1	31	21	432	23 406 40
3 547	59 143	509	2 183	3 383	—	—	—	—	—	—	17	21	3 306	85 065 41
1 858	48 380	472	2 010	3 142	—	—	—	—	—	—	12	8	2 856	70 802 42
1 689	16 763	37	173	241	—	—	—	—	—	—	5	13	450	14 263 43
83 715	1 214 639	35 421	130 194	179 838	34 499	8 090	15 818	9 118	17 955	3 763	9 306	9 065	198 104	3 732 670 44
94 425	1 225 303	40 785	131 060	182 469	64 908	18 675	24 822	20 487	18 727	4 971	8 865	9 588	174 547	3 731 508 45
105 348	1 261 223	39 199	134 262	181 512	88 751	36 770	27 360	23 490	13 680	5 451	9 674	9 022	177 496	3 730 389 46
105 680	1 274 610	37 247	144 676	161 221	61 380	51 929	13 200	35 559	6 740	6 788	9 834	9 464	172 172	3 728 452 47
118 654	1 297 499	40 044	316 560	36 466	39 055	4 742	46 960	14 613	6 499	10 090	12 946	177 405	3 726 748	48

Tab. 3. Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper, i hektar, inom större riks-områden, år 1953

Use of arable land within different size groups, in hectares, in major areas in 1953

Beträffande komplettering av uppgiftsmaterialet se sid. 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden samt storleks- grupper (efter åkerarealen)	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vickor	Potatis	Soc- ker- betor	Foder- rot- frukter
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>											
Lägenheter m. m.	17	53	32	6	124	184	15	—	1 742	32	53
0,26—2 ha . . .	341	780	692	176	3 884	4 442	46	73	3 939	827	1 079
Över 2 » . . .	158 392	147 766	96 728	115 227	237 375	209 737	12 567	6 068	58 988	48 974	22 759
Summa	158 750	148 599	97 452	115 409	241 383	214 363	12 628	6 141	64 669	49 833	23 891
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder</i>											
Lägenheter m. m.	13	121	26	11	305	64	7	—	1 233	1	18
0,26—2 ha . . .	208	2 097	859	104	10 299	1 551	10	158	5 312	9	639
Över 2 » . . .	30 478	47 222	35 519	26 659	227 357	73 338	1 344	2 352	45 774	1 325	14 549
Summa	30 699	49 440	36 404	26 774	237 961	74 953	1 361	2 510	52 319	1 335	15 206
<i>Norra Sverige</i>											
Lägenheter m. m.	4	12	4	84	44	14	4	—	377	—	1
0,26—2 ha . . .	54	209	114	2 468	3 061	1 125	—	31	3 900	—	85
Över 2 » . . .	697	2 065	894	44 432	23 737	21 265	39	195	15 303	—	847
Summa	755	2 286	1 012	46 984	26 842	22 404	43	226	19 580	—	933
<i>Hela riket</i>											
Lägenheter m. m.	34	186	62	101	473	262	26	—	3 352	33	72
0,26—2 ha . . .	603	3 086	1 665	2 748	17 244	7 118	56	262	13 151	836	1 803
Över 2 » . . .	189 567	197 053	133 141	186 318	488 469	304 340	13 950	8 615	120 065	50 299	38 155
Summa	190 204	200 325	134 868	189 167	506 186	311 720	14 032	8 877	136 568	51 168	40 030

1	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Områden samt storleks- grupper (efter åkerarealen)	Grön- foder av säd o. balj- växter	Vall till hö	Vall till frö- skörd	Vall till bete o. grön- foder ¹	Perma- nent betes- vall	Olje- växter	Spå- nads- växter	Köks- väx- ter på åkern	Andra växt- slag	Hel- träda o. obrukad åkerjord	Summa åker
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>											
Lägenheter m. m.	48	216	—	57	—	—	—	128	26	49	2 782
0,26—2 ha . . .	1 193	11 435	45	1 064	706	200	11	977	460	780	33 150
Över 2 » . . .	38 087	456 899	24 724	70 460	106 074	77 727	3 240	7 168	6 644	139 710	2 045 314
Summa	39 328	468 550	24 769	71 581	106 780	77 927	3 251	8 273	7 130	140 539	2 081 246
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder</i>											
Lägenheter m. m.	88	482	—	54	—	—	—	50	1	46	2 520
0,26—2 ha . . .	1 910	24 240	79	1 578	1 099	23	6	134	151	860	51 326
Över 2 » . . .	22 895	388 731	7 514	43 389	55 592	7 440	265	692	1 486	46 217	1 080 138
Summa	24 893	413 453	7 593	45 021	56 691	7 463	271	876	1 638	47 123	1 133 984
<i>Norra Sverige</i>											
Lägenheter m. m.	70	354	—	12	—	—	—	11	1	20	1 012
0,26—2 ha . . .	3 960	40 028	154	719	461	—	6	40	63	813	57 291
Över 2 » . . .	15 464	292 254	2 905	12 861	15 906	90	235	106	233	9 609	459 137
Summa	19 494	332 636	3 059	13 592	16 367	90	241	157	297	10 442	517 440
<i>Hela riket</i>											
Lägenheter m. m.	206	1 052	—	123	—	—	—	189	28	115	6 314
0,26—2 ha . . .	7 063	75 703	278	3 361	2 266	223	23	1 151	674	2 453	141 767
Över 2 » . . .	76 446	1 137 884	35 143	126 710	177 572	85 257	3 740	7 966	8 363	195 536	3 584 589
Summa	83 715	1 214 639	35 421	130 194	179 838	85 480	3 763	9 306	9 065	198 104	3 732 670

¹ Ej permanent vall, även till ensilage.

Tab. 4. Utsädet inom län och hushållningssällskapsområden, i ton, år 1953*The sowings, in tons, in 1953*

Utsädesmängd, som understiger 5 ton, betecknas med 0.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd ¹	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker	Potatis
Stockholms län o. stad	3 190	2 320	360	10	940	2 900	5 900	330	60	9 050
Uppsala län . .	3 380	3 960	280	30	1 210	1 720	7 180	630	50	5 270
Södermanlands » . .	4 380	2 930	720	10	1 080	7 010	3 400	640	140	6 080
Östergötlands » . .	6 390	5 840	1 790	60	2 480	5 650	6 880	610	80	8 810
Jönköpings » . .	390	1 190	890	120	580	7 890	2 480	10	60	14 340
Kronobergs » . .	140	750	710	30	340	5 550	1 960	0	20	13 620
Kalmar » . .	1 960	2 420	2 470	90	1 520	5 370	3 950	50	30	14 430
därav norra delen . .	850	1 090	570	50	200	3 100	910	50	10	3 980
södra delen . .	1 110	1 330	1 900	40	1 320	2 270	3 040	0	20	10 450
Gotlands län . .	1 130	530	1 170	0	2 440	110	1 360	20	20	3 240
Blekinge » . .	420	750	1 050	20	440	1 560	1 260	0	10	18 030
Kristianstads » . .	1 470	2 120	3 810	70	1 580	2 400	9 670	0	90	51 200
Malmöhus » . .	4 110	5 790	4 540	70	5 750	1 550	13 860	20	200	21 560
Hallands » . .	430	2 370	1 720	50	1 120	5 700	3 750	—	100	20 690
Göteb. o. Bohus » . .	800	1 400	360	20	330	4 280	1 840	10	220	9 070
Älvsborgs » . .	1 010	2 210	1 010	40	1 180	11 730	2 240	0	170	14 470
därav norra delen . .	900	1 550	670	10	900	7 640	1 300	0	160	6 460
södra delen . .	110	660	340	30	280	4 090	940	0	10	8 010
Skaraborgs län . .	4 770	1 530	3 210	20	3 040	17 460	5 170	210	580	12 600
Värmlands » . .	1 920	1 760	600	10	910	8 450	1 440	20	40	11 130
Örebro » . .	1 680	2 890	820	50	1 840	7 390	1 360	100	40	7 680
Västmanlands » . .	2 880	4 410	230	10	1 300	6 190	3 260	630	40	4 580
Kopparbergs » . .	750	200	290	20	1 440	4 460	1 850	20	0	6 500
Gävleborgs » . .	150	530	20	40	1 440	4 150	2 150	20	10	9 000
Västernorrlands » . .	0	80	10	10	2 010	920	2 010	0	10	12 990
Jämtlands » . .	0	0	0	0	1 070	260	1 040	0	10	5 070
Västerbottens » . .	—	0	0	0	2 850	220	2 460	—	0	9 590
Norrbottnens » . .	—	0	0	0	1 060	230	1 280	—	0	5 410
Hela riket år 1953 . .	41 350	45 980	26 060	780	37 950	113 150	87 750	3 320	1 980	294 410
» » » 1952 . .	34 990	39 480	24 400	760	30 500	115 260	94 510	2 750	2 380	293 580
» » » 1951 . .	35 650	41 260	21 500	560	21 790	111 880	96 080	2 920	2 760	281 770
» » » 1950 . .	40 110	36 940	25 770	730	18 570	112 290	94 570	2 880	2 490	281 470
» » » 1949 . .	37 770	31 930	26 990	790	17 110	112 160	95 880	3 400	3 130	239 890

¹ Inräknat sad till bete och grönfoder.

Tab. 5. Skörden per hektar, i kilogram, inom län, hushållningssällskapsområden
Yield per hectare, in kilogrammes, in 1953

Medieval stil utmärker, att direkt uppgift för området saknas eller att arealen för vederbörande

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker
1 Stockholms län och stad	2 560	2 230	2 150	1 180	2 200	2 010	2 050	1 540	1 670
2 Uppsala län	2 880	2 510	2 540	1 340	2 530	2 300	2 370	1 700	1 700
3 Södermanlands län . . .	2 840	2 410	2 490	1 300	2 580	2 440	2 500	1 640	2 000
4 Östergötlands län	3 190	2 690	2 560	1 580	2 970	2 290	2 620	1 510	1 660
5 a) Norra skogsbygden . . .	2 720	2 340	2 370	1 800	2 470	2 130	2 390	1 600	1 600
6 b) Östgötaslätten	3 340	2 830	2 790	1 800	3 130	2 610	2 830	1 550	1 710
7 c) Södra skogsbygden . . .	2 620	2 050	2 210	1 420	2 490	1 970	2 270	1 370	1 540
8 d) Södra kustlandet	2 550	2 220	1 990	1 420	2 020	2 070	2 090	1 250	1 400
9 Jönköpings län	2 440	1 810	1 990	1 250	2 100	1 860	2 040	1 500	1 520
10 Kronobergs län	2 240	1 740	1 950	1 410	2 120	1 810	1 920	1 400	1 730
11 Kalmar län	2 560	1 970	1 860	1 350	2 030	1 790	1 970	1 510	1 630
12 länets norra del	2 670	1 860	1 860	1 160	2 210	1 840	1 980	1 510	1 560
13 a) Norra kustlandet	2 700	1 900	1 870	1 150	2 260	1 880	2 020	1 510	1 570
14 b) Skogsbygden	2 040	1 670	1 820	1 180	1 760	1 750	1 780	1 400	1 500
15 länets södra del	2 480	2 050	1 860	1 540	2 010	1 720	1 970	1 400	1 670
16 a) Kalmarlänen	2 680	2 250	2 140	1 970	2 350	1 940	2 180	—	1 700
17 b) Norra kustlandet	2 500	2 000	2 000	1 900	2 200	1 800	1 900	—	1 700
18 c) Skogsbygden	2 390	1 720	1 890	1 340	2 070	1 610	1 960	—	1 680
19 d) Öland	2 300	2 070	1 560	1 380	1 800	1 330	1 730	1 400	1 600
20 Gotlands län	2 440	2 180	2 020	1 200	2 350	2 030	2 220	1 560	1 910
21 Blekinge län	3 090	2 260	2 030	1 330	3 050	1 850	2 360	1 200	1 790
22 a) Skogsbygden	2 560	1 660	1 840	1 320	2 410	1 660	1 940	—	1 430
23 b) Slättbygden	3 190	2 550	2 120	1 330	3 160	2 220	2 560	1 200	1 800
24 Kristianstads län	3 330	2 550	2 310	1 560	2 980	1 960	2 560	1 360	1 920
25 a) Skogsbygden	2 580	1 710	2 090	1 300	2 360	1 700	2 060	1 400	1 500
26 b) Mellanbygden	3 070	2 280	2 180	1 800	2 740	2 200	2 500	1 400	2 000
27 c) Slättbygden	3 430	2 940	2 620	1 510	3 270	2 570	3 000	1 400	1 970
28 Malmöhus län	3 520	3 230	2 850	1 290	3 430	2 900	2 940	1 650	1 750
29 a) Skogsbygden	2 760	2 400	2 390	1 190	2 700	2 300	2 420	—	1 200
30 b) Mellanbygden	3 010	2 780	2 340	1 190	2 870	2 370	2 570	—	1 720
31 c) Slättbygden	3 590	3 350	3 100	1 520	3 560	3 190	3 330	1 650	1 780
32 Hallands län	2 850	2 340	2 280	1 210	2 890	2 130	2 390	—	1 410
33 a) Slättbygden	3 050	2 590	2 370	1 240	3 040	2 470	2 580	—	1 420
34 b) Skogsbygden	2 790	1 980	2 020	1 140	2 530	1 860	2 230	—	1 650
35 c) Norra Halland	1 950	1 820	1 600	1 210	1 850	1 740	1 860	—	1 160
36 Göteborgs och Bohus län	2 430	1 880	2 020	1 250	1 920	1 810	1 880	1 340	1 480
37 Älvsborgs län	2 180	1 620	1 740	1 250	2 130	1 680	1 690	1 110	1 270
38 länets norra del	2 240	1 720	1 890	1 430	2 310	1 820	1 860	1 280	1 300
39 a) Slättbygden	2 370	1 860	2 030	1 500	2 480	1 940	1 930	1 280	1 310
40 b) Dalbygden	2 180	1 660	1 580	1 400	1 990	1 650	1 720	—	1 100
41 c) Dalslands bergsbygd . . .	1 630	1 360	1 550	1 300	1 380	1 540	1 540	—	1 660
42 d) Södra höglandet	2 030	1 530	1 740	1 400	1 800	1 770	1 860	—	1 100

samt naturliga jordbruksområden, år 1953

växtslag är obetydlig (i fråga om vederbörande naturliga jordbruksområde understiger 10 hektar).

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Potatis	Socker- betor	Foder- rot- fruk- ter	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Hö från		Halm av		
							odlad jord	natur- lig äng	höst- säd	vår- strå- säd	balj- växter
13 660	—	35 890	1 200	1 020	1 070	1 020	3 740	2 000	2 560	1 850	1 390 1
12 830	34 100	37 090	1 240	1 100	1 280	1 120	3 490	1 670	2 910	2 260	1 880 2
10 250	32 500	29 090	1 450	1 340	1 220	1 040	4 000	2 000	2 820	2 320	1 710 3
12 630	37 290	34 390	1 340	1 090	1 230	1 060	4 640	1 680	3 420	2 450	1 670 4
12 830	..	33 580	1 220	1 000	1 140	1 120	4 960	1 940	3 100	2 380	1 500 5
13 000	..	38 270	1 350	1 100	1 260	1 050	4 760	1 830	3 620	2 600	1 770 6
12 050	..	27 580	1 230	1 000	980	1 070	4 120	1 560	2 740	2 070	1 350 7
11 830	..	29 240	1 600	1 000	1 050	1 000	4 730	1 850	2 700	2 200	1 400 8
13 250	25 800	36 590	1 500	1 200	1 450	1 000	4 820	1 300	2 850	2 210	1 770 9
16 620	32 300	31 280	900	750	1 150	800	4 480	1 530	2 680	2 330	1 550 10
15 280	29 430	33 070	1 030	1 010	970	890	4 930	1 690	2 750	2 070	1 740 11
15 160	29 200	35 420	1 340	1 200	1 020	1 000	5 130	1 580	2 770	2 010	1 780 12
14 670	..	35 320	1 350	1 200	1 050	1 000	5 120	1 600	2 860	2 060	1 790 13
16 180	..	35 540	1 250	1 000	900	—	5 170	1 500	2 220	1 860	1 200 14
15 330	29 430	32 050	980	950	920	880	4 800	1 710	2 750	2 100	1 630 15
15 780	..	35 470	1 080	1 160	930	1 100	4 620	1 080	2 900	2 460	1 800 16
15 330	..	30 000	600	—	—	—	3 200	1 100	2 600	1 900	1 500 17
16 470	—	28 680	1 460	1 050	950	—	4 790	1 490	2 560	1 920	1 500 18
12 350	..	29 650	840	600	680	860	5 290	2 400	2 670	1 820	1 710 19
11 470	35 920	37 110	1 340	930	1 030	1 020	5 060	2 630	2 590	2 010	1 890 20
16 990	36 750	37 150	1 250	1 030	1 080	1 000	4 480	1 840	3 140	2 310	1 960 21
16 780	..	33 440	1 300	—	1 000	—	4 200	1 480	2 770	2 030	1 800 22
17 100	..	40 240	1 250	1 030	1 200	1 000	4 790	2 870	3 280	2 520	1 960 23
15 890	38 970	39 080	1 540	1 000	1 270	1 250	4 930	2 430	3 270	2 810	2 090 24
16 230	..	33 660	1 200	—	700	900	4 960	2 390	2 990	2 630	2 000 25
15 810	..	40 640	1 440	1 000	700	1 000	4 680	2 470	3 180	2 860	2 000 26
15 560	..	42 610	1 580	1 000	1 350	1 280	5 210	2 470	3 430	2 910	2 110 27
13 560	40 480	40 040	1 780	1 310	1 350	1 110	5 010	2 780	3 590	2 920	1 730 28
16 090	..	38 070	1 480	1 000	1 100	950	4 710	2 270	3 080	2 850	1 660 29
14 140	..	38 040	1 520	1 100	1 100	910	4 740	2 430	2 880	2 480	1 270 30
12 240	..	42 940	1 810	1 370	1 340	1 130	5 290	3 200	3 800	3 090	1 860 31
13 030	34 990	36 230	1 190	1 010	1 140	1 090	5 110	1 940	2 830	2 260	2 100 32
13 480	..	37 890	1 250	1 000	1 190	1 090	5 070	2 500	2 950	2 220	2 160 33
14 620	..	34 700	1 090	970	900	—	5 210	1 850	2 720	2 540	2 090 34
8 300	—	30 860	600	1 200	900	900	5 070	2 640	2 050	1 890	1 630 35
8 190	—	37 910	1 560	1 440	1 460	880	4 810	3 030	2 730	2 020	1 680 36
9 120	33 800	26 550	1 140	1 090	1 150	930	3 860	1 610	2 080	1 840	1 590 37
7 210	33 800	28 310	1 090	1 140	1 160	930	4 090	1 720	2 050	1 880	1 550 38
7 350	..	31 530	1 100	1 160	1 260	890	4 330	1 890	2 160	1 950	1 620 39
6 310	—	23 250	1 080	1 130	900	1 040	3 840	1 880	2 090	1 820	1 350 40
7 990	—	23 250	—	1 200	—	1 000	3 750	1 570	1 720	1 680	1 280 41
9 670	—	24 260	—	—	—	1 080	3 980	1 200	1 720	1 500	1 200 42

TAB. 5 (forts.). SKÖRDEN PER HEKTAR, I KILOGRAM, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLL-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker
1 länets södra del	1 680	1 420	1 460	1 150	1 630	1 410	1 530	1 000	1 060
2 a) Dalbygderna	1 830	1 540	1 500	1 200	1 780	1 620	1 590	—	1 130
3 b) Södra höglandet . .	1 600	1 380	1 450	1 080	1 590	1 420	1 510	1 000	1 000
4 Skaraborgs län	2 910	2 020	2 320	1 500	2 420	2 060	2 210	1 000	1 290
5 a) Slättbygden	2 980	2 120	2 390	1 700	2 460	2 150	2 270	1 000	1 250
6 b) Falbygden	2 450	1 750	2 210	1 600	2 450	1 810	2 110	1 340	1 580
7 c) Nordöstra höglandet	2 700	1 960	2 140	1 600	2 330	1 970	2 020	1 200	1 300
8 d) Sydöstra höglandet .	2 230	1 700	2 130	1 200	2 130	1 830	1 980	—	1 360
9 Värmlands län	1 760	1 220	1 520	940	1 450	1 360	1 410	1 070	1 330
10 a) Slättbygden	1 810	1 260	1 560	1 000	1 420	1 360	1 440	1 070	1 380
11 b) Centr. o. v. Värmland	1 680	1 130	1 450	900	1 610	1 330	1 370	1 100	1 250
12 c) Bergslagen	1 550	1 280	1 490	800	1 400	1 440	1 480	1 000	1 230
13 d) Norra Värmland . .	1 750	1 280	1 500	800	1 580	1 460	1 250	—	1 200
14 Örebro län	2 310	2 090	2 260	1 740	2 210	2 020	1 970	1 780	1 880
15 a) Södra skogsbygden .	2 300	1 720	2 030	1 710	2 010	1 760	1 730	1 710	1 850
16 b) Slättbygden	2 390	2 170	2 360	1 760	2 320	2 200	2 110	1 810	2 080
17 c) Bergslagen	1 800	1 670	1 970	1 630	1 840	1 730	1 790	1 580	1 500
18 Västmanlands län . . .	2 400	2 240	2 110	1 420	2 450	2 230	2 300	1 490	1 450
19 a) Bergslagen	1 740	1 690	1 440	1 000	1 800	1 900	2 000	1 370	1 400
20 b) Slättbygden	2 430	2 260	2 160	1 500	2 480	2 280	2 320	1 490	1 490
21 Kopparbergs län	1 750	1 280	1 790	1 440	1 830	1 610	1 700	1 400	1 260
22 a) Bergslagen	2 000	1 390	1 700	1 200	1 910	1 630	1 800	1 200	1 300
23 b) Östra Dalarna . . .	1 750	1 280	1 800	1 200	1 980	1 680	1 740	1 400	1 260
24 c) Mellanbygden	1 620	1 210	1 770	1 500	1 640	1 480	1 590	—	1 200
25 d) Fjällbygden	—	1 200	—	—	1 580	1 500	1 500	—	—
26 Gävleborgs län	1 790	1 720	1 750	1 460	1 930	1 650	1 790	1 370	1 560
27 a) Gästrikland	1 820	1 710	1 790	1 370	1 920	1 710	1 840	1 320	1 600
28 b) Hälsinglands kustland	1 760	1 720	1 720	1 460	1 940	1 630	1 780	1 450	1 380
29 c) Inlandet	1 100	1 510	—	—	1 910	1 510	1 700	—	1 200
30 Västernorrlands län . .	1 440	1 560	1 840	1 500	1 850	1 790	1 830	1 500	1 660
31 a) Kustlandet	1 980	1 700	1 890	1 500	1 840	1 820	1 820	1 800	1 730
32 b) Inlandet	1 100	1 270	1 440	1 200	1 870	1 720	1 850	1 200	1 200
33 c) Silurområdet	1 200	1 300	—	—	2 200	1 800	2 000	—	1 300
34 Jämtlands län	2 800	2 280	2 540	1 300	2 510	2 290	2 470	1 200	1 920
35 a) Silurområdet	2 800	2 540	2 700	1 500	2 580	2 410	2 550	1 200	1 970
36 b) Mellanbygden	—	1 800	2 000	1 200	2 410	2 080	2 240	—	1 500
37 c) Fjällbygden	—	1 500	1 800	1 200	2 220	2 050	2 190	..	1 500
38 Västerbottens län . . .	—	1 500	1 770	1 230	2 170	2 000	2 060	—	1 530
39 a) Kustlandet	—	1 550	1 760	1 250	2 170	1 930	2 060	—	1 530
40 b) Inlandet	—	1 400	1 800	1 200	2 150	2 100	2 040	—	—
41 Norrbottens län	—	1 400	1 450	1 800	2 080	1 860	1 980	—	1 400
42 a) Kustlandet	—	1 400	1 450	1 800	2 080	1 830	1 980	—	1 400
43 b) Inlandet	—	—	—	—	1 940	1 980	2 000	—	—
Södra och mell. Sveriges									
44 slättbygder	2 890	2 530	2 400	1 450	2 750	2 170	2 530	1 550	1 540
45 skogs- o. dalbygder . .	2 270	1 780	1 970	1 320	2 070	1 740	2 030	1 400	1 450
46 Norra Sverige	1 700	1 590	1 730	1 450	2 070	1 670	1 920	1 400	1 550
47 Hela riket	2 780	2 330	2 280	1 370	2 480	1 940	2 370	1 540	1 520

SKAPSBOMRÅDEN SAMT NATURLIGA JORDBRUKSBOMRÅDEN, ÅR 1953

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Potatis	Sockerbeter	Foderrotfrukter	Höstraps	Vår-raps	Rybs	Oljelin	Hö från		Halm av		
							odlad jord	naturlig äng	höst-säd	vårsträs-säd	baljväxter
10 620	—	25 610	1 480	890	1 150	—	3 520	1 510	2 050	1 770	1 980 1
8 910	—	25 760	1 130	1 110	—	—	3 470	1 680	1 980	1 690	1 600 2
10 850	—	25 580	1 800	800	1 150	—	3 530	1 500	2 070	1 780	2 080 3
10 580	28 340	29 310	1 460	1 220	1 270	1 170	4 690	1 660	2 620	1 980	1 460 4
9 720	..	28 290	1 450	1 220	1 250	1 180	4 740	2 000	2 640	1 940	1 440 5
11 510	..	31 480	1 540	1 350	1 360	1 200	5 020	1 720	2 790	2 130	1 700 6
10 860	—	23 450	1 200	500	1 100	700	4 160	1 000	2 340	1 960	1 500 7
11 350	..	32 160	1 450	1 000	1 260	—	4 120	1 050	2 250	2 040	1 650 8
7 410	—	19 660	770	850	580	1 200	3 520	1 050	1 680	1 300	1 190 9
7 030	—	19 050	670	860	580	1 200	3 550	1 060	1 790	1 310	1 130 10
7 150	—	18 790	800	700	450	900	3 550	1 080	1 510	1 320	1 200 11
9 270	—	23 390	—	—	—	—	3 260	1 050	1 420	1 010	1 110 12
8 290	—	19 520	—	—	—	—	3 370	1 000	1 510	1 330	1 400 13
8 420	—	34 830	1 230	940	1 010	930	4 160	2 070	2 510	1 880	1 720 14
7 790	—	30 550	1 590	1 230	1 220	1 000	4 440	2 490	2 430	1 980	1 400 15
8 780	—	36 590	1 190	900	990	920	4 590	2 240	2 510	1 860	1 820 16
8 340	—	34 710	730	770	780	930	3 440	2 000	2 590	1 890	1 370 17
9 800	—	29 330	1 100	1 160	1 110	1 180	3 600	2 260	2 720	1 980	1 630 18
11 430	—	21 430	—	1 050	920	600	3 290	1 600	2 360	1 820	1 960 19
9 510	—	30 210	1 100	1 170	1 110	1 190	3 650	2 400	2 740	1 990	1 610 20
11 540	—	31 130	900	700	900	600	3 640	1 310	2 330	1 790	1 300 21
12 640	—	25 000	—	—	—	—	3 870	1 420	2 860	1 740	1 300 22
10 220	—	37 510	900	700	900	600	3 760	1 200	2 280	1 840	1 300 23
12 330	—	25 220	—	—	900	—	3 520	1 230	2 450	1 690	1 300 24
11 210	—	35 000	—	—	—	—	3 110	1 720	—	1 600	— 25
13 760	—	36 580	1 000	—	1 030	—	4 160	1 390	2 880	2 420	2 250 26
13 150	—	36 410	1 000	—	1 000	—	4 060	1 420	3 020	2 470	2 440 27
14 060	—	36 850	—	—	1 500	—	4 250	1 420	2 640	2 460	2 100 28
14 010	—	34 670	—	—	—	—	3 920	1 270	1 000	1 930	1 700 29
13 550	—	34 620	—	—	1 320	—	3 680	1 490	2 490	1 810	1 830 30
13 990	—	37 990	—	—	1 440	—	3 670	1 490	2 680	1 760	1 860 31
12 530	—	27 160	—	—	1 000	—	3 620	1 490	1 730	1 930	1 700 32
15 000	—	—	—	—	—	—	4 850	1 600	1 800	1 750	1 700 33
19 760	—	35 140	—	—	—	—	3 900	1 860	2 840	2 040	1 690 34
20 110	—	35 470	—	—	—	—	3 860	2 060	2 930	2 000	1 700 35
20 930	—	35 500	—	—	—	—	4 280	1 910	2 200	2 530	1 500 36
17 810	—	33 000	—	—	—	—	3 740	1 750	2 000	1 700	1 500 37
18 820	—	40 980	—	—	—	—	3 330	1 410	2 330	2 470	1 650 38
18 430	—	40 150	—	—	—	—	3 270	1 190	2 540	2 490	1 650 39
19 800	—	43 640	—	—	—	—	3 590	1 530	2 200	2 270	— 40
16 390	—	42 860	—	—	—	—	3 380	1 130	1 900	1 920	1 500 41
16 060	—	43 150	—	—	—	—	3 400	1 270	1 900	1 920	1 500 42
17 740	—	40 420	—	—	—	—	3 310	950	—	1 910	— 43
13 430	..	37 770	1 420	1 100	1 150	1 070	4 390	2 150	2 990	2 260	1 670 44
13 020	..	33 210	1 340	1 100	1 140	1 000	4 300	1 530	2 570	2 080	1 610 45
15 610	—	35 170	—	—	..	—	3 610	1 310	2 280	2 110	1 860 46
13 590	39 000	35 980	1 420	1 100	1 150	1 060	4 150	1 460	2 900	2 190	1 670 47

Tab. 6. Skörden, i ton, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jord-
The crop, in tons, in 1953

Skörd, som understiger 5 ton, betecknas med 0.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker
1 Stockholms län och stad	37 460	21 640	4 040	9 730	25 550	48 850	2 100	390
2 Uppsala län	45 500	42 110	3 740	14 390	18 050	69 480	4 330	520
3 Södermanlands län	56 770	28 840	9 030	13 210	77 000	30 630	4 010	1 050
4 Östergötlands län	91 430	68 130	23 890	36 060	57 720	73 900	4 350	600
5 a) Norra skogsbygden	7 940	5 750	4 970	3 990	14 780	7 280	390	70
6 b) Östgötaslätten	74 630	55 800	14 330	29 160	27 310	48 650	3 270	420
7 c) Södra skogsbygden	5 560	4 130	4 110	2 660	11 420	15 690	450	70
8 d) Södra kustlandet	3 300	2 450	480	250	4 210	2 280	240	40
9 Jönköpings län	4 300	10 170	9 300	5 840	62 180	14 300	60	450
10 Kronobergs län	1 490	6 220	7 010	3 420	45 030	11 850	0	200
11 Kalmar län	23 260	21 050	23 640	15 650	43 560	33 280	310	250
12 länets norra del	9 860	8 620	5 200	2 130	25 250	6 480	310	80
13 a) Norra kustlandet	9 550	7 350	3 690	1 990	17 990	5 360	310	70
14 b) Skogsbygden	310	1 290	1 510	140	7 260	1 120	0	10
15 länets södra del	13 400	12 430	18 440	13 520	18 310	26 800	0	170
16 a) Kalmar slätten	6 520	6 370	8 460	5 220	7 130	12 200	—	30
17 b) Norra kustlandet	130	390	290	90	1 000	300	—	10
18 c) Skogsbygden	1 310	2 940	3 730	1 210	9 430	6 480	—	100
19 d) Öland	5 440	2 730	5 960	7 000	750	7 820	0	30
20 Gotlands län	12 450	5 070	11 750	29 220	1 200	14 480	140	140
21 Blekinge län	6 210	7 770	10 690	6 760	13 010	11 720	20	110
22 a) Skogsbygden	870	1 890	2 970	800	7 590	3 150	—	0
23 b) Slättbygden	5 340	5 880	7 720	5 960	5 420	8 570	20	110
24 Kristianstads län	22 570	21 810	46 420	23 740	22 800	103 430	10	790
25 a) Skogsbygden	510	2 960	5 150	1 660	12 470	23 790	0	90
26 b) Mellanbygden	4 180	5 650	25 010	8 490	4 060	35 690	0	210
27 c) Slättbygden	17 880	16 200	16 260	13 590	6 270	43 950	10	490
28 Malmöhus län	64 530	82 130	65 940	96 320	21 910	154 550	130	1 490
29 a) Skogsbygden	1 010	2 390	2 200	2 420	2 180	16 940	—	50
30 b) Mellanbygden	5 490	9 980	15 910	11 430	3 810	46 880	—	330
31 c) Slättbygden	58 030	69 760	47 830	82 470	15 920	90 730	130	1 110
32 Hallands län	5 680	25 210	19 280	16 380	56 220	27 860	—	680
33 a) Slättbygden	4 890	17 960	15 650	13 840	31 500	19 540	—	550
34 b) Skogsbygden	120	3 120	2 300	1 730	14 740	4 380	—	70
35 c) Norra Halland	670	4 130	1 330	810	9 980	3 940	—	60
36 Göteborgs och Bohus län	8 710	11 040	3 790	2 750	34 120	11 470	60	1 430
37 Älvsborgs län	10 350	16 410	8 930	12 640	87 280	9 350	20	1 030
38 länets norra del	9 590	11 970	6 300	10 070	59 460	5 020	20	940
39 a) Slättbygden	6 720	6 690	4 540	7 730	39 160	3 560	20	700
40 b) Dalbygderna	1 780	3 690	1 170	1 950	14 050	1 210	—	140
41 c) Dalslands bergsbygd	910	1 380	500	290	4 840	190	—	100
42 d) Södra höglandet	90	210	90	100	1 410	60	—	0

bruksområden, år 1953

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Potatis	Socker- betor	Föder- rot- frukter	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Hö från		Halm av		
							odlad jord	natur- lig äng	höst- säd	vårstrå- säd	balj- växter
60 490	—	17 950	1 260	600	560	130	159 870	5 810	42 200	93 820	2 230 1
31 900	40	15 240	1 360	230	1 660	80	124 390	5 040	50 040	135 080	5 140 2
30 290	180	12 630	3 190	670	1 080	340	171 910	3 200	66 540	141 400	5 080 3
55 040	46 800	54 650	9 080	310	3 230	1 780	241 230	8 030	129 570	223 690	5 420 4
10 620	..	5 710	400	10	350	280	50 400	1 320	15 460	33 560	440 5
26 560	..	34 900	7 840	280	2 650	1 410	121 730	1 660	99 370	147 510	4 160 6
15 260	..	12 960	560	20	150	70	52 840	4 800	10 620	33 030	510 7
2 600	..	1 080	280	0	80	20	16 260	250	4 120	9 590	310 8
78 530	100	86 460	490	260	350	0	255 340	16 760	17 280	109 250	600 9
98 640	1 270	74 420	20	50	100	0	159 990	14 610	11 140	84 760	180 10
115 100	79 380	95 210	5 130	180	560	650	248 840	11 370	59 060	124 080	620 11
28 990	530	30 960	940	50	300	40	101 450	1 550	17 550	45 860	460 12
18 910	..	16 710	870	50	250	40	75 050	1 300	15 450	35 290	450 13
10 080	..	14 250	70	0	50	—	26 400	250	2 100	10 570	10 14
86 110	78 850	64 250	4 190	130	260	610	147 390	9 820	41 510	78 220	160 15
38 090	..	31 750	2 120	30	190	50	49 870	640	18 410	35 340	30 16
2 360	—	1 200	0	—	—	—	3 370	170	460	1 840	10 17
31 900	—	12 530	310	70	20	—	54 210	4 930	6 290	22 180	90 18
13 760	..	18 770	1 760	30	50	560	39 940	4 080	16 350	18 860	50 19
20 370	93 760	90 550	4 940	300	2 970	250	98 750	4 810	28 260	43 980	310 20
167 270	39 940	47 810	540	10	20	10	65 210	2 600	22 610	40 970	160 21
55 610	..	19 560	20	—	10	—	32 260	1 550	5 320	15 660	0 22
111 660	..	28 250	520	10	10	10	32 950	1 050	17 200	25 310	160 23
359 130	412 350	246 920	2 250	60	160	680	250 460	7 430	87 080	197 040	850 24
114 100	..	67 120	60	—	0	20	99 970	3 540	7 640	56 500	120 25
177 230	..	92 700	340	10	10	60	80 940	2 610	40 370	62 520	210 26
67 800	..	87 100	1 850	50	150	600	69 550	1 200	39 070	78 020	550 27
139 900	1 283 280	333 560	15 740	200	780	3 330	251 470	10 710	148 240	332 630	1 610 28
25 620	..	48 650	90	10	10	0	36 400	870	3 920	28 120	70 29
55 490	..	139 000	1 310	20	50	320	82 070	3 960	24 470	68 620	240 30
58 790	..	145 910	14 340	170	720	3 010	133 000	5 880	119 850	235 890	1 300 31
116 200	32 820	155 870	260	80	160	460	183 150	3 860	29 250	123 850	1 010 32
77 170	..	102 380	250	70	130	450	92 310	230	23 980	72 860	830 33
29 580	..	37 230	0	0	20	—	52 300	3 230	3 140	30 950	90 34
9 450	—	16 260	10	10	10	10	38 540	400	2 130	20 040	90 35
35 990	—	29 910	60	310	80	50	146 160	7 240	14 740	65 340	1 700 36
63 120	50	42 430	240	670	380	290	308 330	13 910	20 240	135 470	1 310 37
22 090	50	15 740	200	570	370	290	193 970	7 070	15 720	87 830	1 140 38
10 510	..	10 690	110	430	310	210	111 910	1 970	10 900	56 110	890 39
6 520	—	4 320	90	130	60	70	46 330	1 840	3 210	22 640	180 40
3 520	—	540	—	10	—	0	31 020	3 190	1 450	7 580	70 41
1 540	—	190	—	—	—	10	4 710	70	160	1 500	0 42

TAB. 6 (forts.). SKÖRDEN, I TON, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSRÅDEN SAMT

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker
1 länets södra del	850	4 440	2 630	2 570	27 820	4 330	0	90
2 a) Dalbygderna	280	1 080	290	580	3 520	1 150	—	20
3 b) Södra höglandet	570	3 360	2 340	1 990	24 300	3 180	0	70
4 Skaraborgs län	63 380	13 340	35 700	34 010	154 790	29 050	900	3 250
5 a) Slättbygden	56 000	9 850	24 280	24 560	112 500	20 730	890	2 660
6 b) Falbygden	4 120	1 560	5 370	5 750	20 800	5 070	0	370
7 c) Nordöstra höglandet	1 730	700	2 440	900	8 180	710	10	120
8 d) Sydöstra höglandet	1 530	1 230	3 610	2 800	13 310	2 540	—	100
9 Värmlands län	16 060	9 460	4 950	6 400	51 010	4 750	70	260
10 a) Slättbygden	10 270	6 100	3 150	4 740	24 910	2 860	70	120
11 b) Centrala o. västra Värmland	5 350	2 710	1 410	1 030	20 280	1 230	0	90
12 c) Bergslagen	210	300	100	390	2 360	460	0	20
13 d) Norra Värmland	230	350	290	240	3 460	200	—	30
14 Örebro län	18 630	26 030	10 140	19 910	71 070	6 660	800	380
15 a) Södra skogsbygden	2 080	1 610	1 910	2 180	9 790	630	20	50
16 b) Slättbygden	14 900	22 530	7 220	15 060	46 790	4 110	710	230
17 c) Bergslagen	1 650	1 890	1 010	2 670	14 490	1 920	70	100
18 Västmanlands län	32 830	41 530	2 640	15 800	62 720	30 450	3 990	250
19 a) Bergslagen	1 170	940	120	450	7 290	1 460	120	30
20 b) Slättbygden	31 660	40 590	2 520	15 350	55 430	28 990	3 870	220
21 Kopparbergs län	6 370	1 220	2 980	13 550	31 010	7 370	120	50
22 a) Bergslagen	360	170	110	1 020	2 260	520	0	10
23 b) Östra Dalarna	5 460	770	1 900	7 250	21 480	4 970	120	30
24 c) Mellanbygden	550	280	970	5 200	7 060	1 860	—	10
25 d) Fjällbygden	—	0	—	80	210	20	—	—
26 Gävleborgs län	1 250	4 080	420	13 050	30 230	14 260	100	100
27 a) Gästrikland	800	1 700	240	2 070	12 230	3 280	60	50
28 b) Hälsinglands kustland	450	2 360	180	9 040	15 990	9 520	40	40
29 c) Inlandet	0	20	—	1 940	2 010	1 460	—	10
30 Västernorrlands län	10	570	120	18 040	8 120	9 610	10	100
31 a) Kustlandet	10	420	110	12 310	5 660	6 880	10	90
32 b) Inlandet	0	150	10	5 490	2 410	2 650	0	10
33 c) Silurområdet	0	0	—	240	50	80	—	0
34 Jämtlands län	40	40	60	16 460	3 510	4 940	10	120
35 a) Silurområdet	40	30	50	12 640	2 350	3 850	10	110
36 b) Mellanbygden	—	0	10	1 840	720	680	—	0
37 c) Fjällbygden	—	10	0	1 980	440	410	0	10
38 Västerbottens län	—	10	30	33 780	2 230	10 480	—	20
39 a) Kustlandet	—	10	20	31 690	1 260	10 170	—	20
40 b) Inlandet	—	0	10	2 090	970	310	—	—
41 Norrbottens län	—	0	40	12 590	2 320	4 980	—	20
42 a) Kustlandet	—	0	40	12 370	1 980	4 950	—	20
43 b) Inlandet	—	—	—	220	340	30	—	—
44 Hela riket år 1953	529 280	466 880	304 530	469 730	982 640	737 700	21 540	13 480
45 „ „ „ 1952	457 250	325 040	284 150	328 600	814 420	695 730	17 470	15 380
46 „ „ „ 1951	250 930	226 400	175 250	248 430	828 000	682 530	18 180	18 360
47 „ „ „ 1950	434 610	304 260	243 670	209 530	806 980	653 630	18 410	17 430
48 „ „ „ 1949	426 560	271 830	276 680	177 900	840 210	647 980	20 280	19 780

¹ Preliminära uppgifter (definitiva uppgifter för år 1952 i tab. F).

NATURLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN, ÅR 1953

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Potatis	Socker- beter	Foder- rot- frukter	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Hö från		Halm av		
							odlad jord	natur- lig äng	höst- säd	vår- sträsäd	balj- växter
41 030	—	26 690	40	100	10	—	114 360	6 840	4 520	47 640	170 1
4 030	—	5 380	10	50	—	—	12 530	460	660	6 640	20 2
37 000	—	21 310	30	50	10	—	101 830	6 380	3 860	41 000	150 3
64 280	7 030	74 270	3 160	1 710	3 220	480	423 420	4 350	97 230	216 250	5 010 4
31 070	..	45 040	2 310	1 320	2 300	470	282 330	2 680	76 340	147 700	4 340 5
15 190	..	15 550	400	300	650	0	78 210	860	11 450	36 510	400 6
5 430	..	1 970	30	10	70	10	22 780	190	4 160	10 310	150 7
12 590	..	11 710	420	80	200	—	40 100	620	5 280	21 730	120 8
36 240	—	4 580	60	580	360	70	266 360	11 980	20 770	69 150	320 9
10 550	—	2 310	50	550	340	70	101 890	1 410	13 740	37 370	170 10
16 900	—	980	10	30	20	0	129 660	5 530	6 260	25 360	90 11
2 850	—	660	—	—	—	—	13 840	790	280	2 490	20 12
5 940	—	630	—	—	—	—	20 970	4 250	490	3 930	40 13
30 110	—	14 700	580	880	940	790	180 010	6 800	30 990	113 490	1 120 14
5 980	—	2 810	80	190	100	100	29 400	480	4 190	16 000	50 15
13 750	—	8 490	500	650	820	670	98 360	1 370	23 200	74 680	920 16
10 380	—	3 400	0	40	20	20	52 250	4 950	3 600	22 810	150 17
21 870	—	3 490	420	1 780	1 380	270	145 560	5 770	40 590	131 190	4 640 18
3 890	—	260	—	80	40	0	19 820	720	1 780	9 780	220 19
17 980	—	3 230	420	1 700	1 340	270	125 740	5 050	38 810	121 410	4 420 20
37 000	—	11 020	10	30	10	0	192 680	33 860	12 190	57 360	160 21
4 650	—	330	—	—	—	—	17 070	2 820	670	4 490	10 22
12 040	—	6 190	10	30	10	0	86 670	4 100	9 460	36 670	140 23
18 770	—	4 290	—	—	0	—	81 250	20 860	2 060	15 870	10 24
1 540	—	210	—	—	—	—	7 690	6 080	—	330	— 25
54 290	—	7 060	50	—	40	—	246 190	15 320	2 280	85 920	520 26
16 670	—	840	50	—	20	—	70 430	3 410	1 560	27 350	190 27
31 300	—	5 420	—	—	20	—	148 420	8 980	720	52 370	120 28
6 320	—	800	—	—	—	—	27 340	2 930	0	6 200	10 29
67 890	—	5 920	—	—	90	—	237 100	33 830	110	36 080	130 30
45 960	—	4 450	—	—	80	—	148 700	15 290	100	24 400	110 31
20 170	—	1 470	—	—	10	—	81 200	17 220	10	11 370	20 32
1 760	—	—	—	—	—	—	7 200	1 320	0	310	0 33
42 780	—	2 600	—	—	—	—	188 310	20 610	110	20 600	130 34
25 760	—	1 420	—	—	—	—	114 720	5 980	100	14 800	110 35
8 600	—	750	—	—	—	—	31 510	3 180	10	3 590	10 36
8 420	—	430	—	—	—	—	42 080	11 450	0	2 210	10 37
82 590	—	7 540	—	—	—	—	289 670	31 500	10	53 940	30 38
57 820	—	5 620	—	—	—	—	233 490	9 480	10	50 310	30 39
24 770	—	1 920	—	—	—	—	56 180	22 020	0	3 630	— 40
48 540	—	5 400	—	—	—	—	200 120	69 180	10	18 890	30 41
38 290	—	4 830	—	—	—	—	164 490	42 950	10	18 220	30 42
10 250	—	570	—	—	—	—	35 630	26 230	—	570	— 43
1 855 560	1 997 000	1 440 190	48 840	8 910	18 130	9 660	5 034 520	348 580	930 540	2 654 230	38 140 44
1 838 980	1 597 100	1 224 920	115 750	17 300	35 230	20 750	4 676 360	298 970	772 300	2 287 950	34 180 45
1 756 340	1 732 240	1 525 050	..	..	..	..	4 464 820	324 260	561 730	2 158 820	38 160 46
1 734 170	1 978 400	1 757 610	..	..	..	..	4 628 060	316 100	795 050	2 138 100	37 850 47
1 719 740	1 770 050	1 897 430	..	..	..	..	4 758 540	309 210	837 580	2 146 440	46 130 48

Tab. 7. Skördens beskaffenhet inom hushållningssällskapsområden, år 1953*Quality of the harvest in 1953*

1	2	3	4	5	6
Områden	Höstvete	Höstråg	Vårstråsäd	Baljväxter	Potatis
1 Stockholms län och stad	Välbärgat.	Välbärgad.	I allmänhet välbärgad.	Välbärgade.	I allmänhet välbärgad men delvis skadad av bladmögel och brunröta.
2 Uppsala län	I allmänhet välbärgat.	D:o	I allmänhet välbärgad men delvis regnskador och hög vattenhalt.	D:o	D:o
3 Södermanlands län	I allmänhet välbärgat men delvis små kärnor och låg hektolitervikt.	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgade.	D:o
4 Östergötlands län	I allmänhet välbärgat men förekomst av regn- och rotskador.	Välbärgad.	I allmänhet välbärgad men förekomst av skador av regn och liggsäd.	D:o	D:o
5 Jönköpings län	I allmänhet välbärgat men förekomst av regnskador.	I allmänhet välbärgad men delvis regnskador.	D:o	Välbärgade.	D:o
6 Kronobergs län	Välbärgat.	Välbärgad.	I allmänhet välbärgad.	D:o	D:o
7 Kalmar läns norra del	D:o	D:o	Värvete välbärgat, övrig vårstråsäd i allmänhet välbärgad.	D:o	I allmänhet välbärgad men förekomst av skador av bladmögel och brunröta.
8 Kalmar läns södra del	D:o	D:o	Välbärgad.	D:o	D:o
9 Gotlands län	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o
10 Blekinge län	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o
11 Kristianstads län	D:o	D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad.
12 Malmöhus län	Välbärgat men hög procent sönderslagna kärnor.	D:o	Välbärgad men hög procent sönderslagna kärnor.	D:o	D:o
13 Hallands län	Välbärgat.	Välbärgad.	I allmänhet välbärgad men förekomst av regnskador.	I allmänhet välbärgade.	Delvis välbärgad, delvis skadad av regn, bladmögel och brunröta.
14 Göteborgs och Bohus län	I allmänhet välbärgat.	I allmänhet välbärgad.	Delvis välbärgad, delvis regnskadad.	Delvis välbärgade.	Delvis dåligt bärgad, skador av regn, bladmögel och brunröta.

7	8	9	10	11	12
Sockerbetor	Foderrotfrukter	Oljevaxter	Hö	Halm av höstsäd	Halm av vårsäd
—	Välbärgade.	Delvis välbärgade, ojämn mognad, ogräs.	I allmänhet välbärgat.	Välbärgad.	Välbärgad. 1
..	D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 2
..	D:o	Delvis välbärgade, skador av insekter, ogräs.	D:o	D:o	D:o 3
Välbärgade.	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 4
D:o	D:o	I allmänhet välbärgade.	Välbärgat.	Välbärgad.	D:o 5
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	Välbärgad. 6
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 7
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 8
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 9
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 10
D:o	D:o	Välbärgade.	D:o	D:o	D:o 11
Välbärgade men förekomst av skador av betflugan.	D:o	I allmänhet välbärgade men förekomst av insektskador, särskilt på hösträps.	D:o	D:o	D:o 12
Välbärgade.	Välbärgade.	I allmänhet välbärgade.	I allmänhet välbärgat.	Välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 13
—	I allmänhet välbärgade.	Delvis välbärgade, ojämn skörd.	I allmänhet välbärgat men förekomst av regnskador.	I allmänhet välbärgad.	Delvis dåligt bärgad. 14

TAB. 7 (forts.). SKÖRDENS BESKAFFENHET INOM HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSORMÅDEN, ÅR 1953

1	2	3	4	5	6
Områden	Höstvete	Höstråg	Vårstråsäd	Baljväxter	Potatis
1 Älvsborgs läns norra del	I allmänhet välbärgat.	I allmänhet välbärgat.	Delvis välbärgad, delvis regnskadad.	Delvis välbärgade.	Delvis dåligt bärgad, skador av regn, bladmögel och brunröta.
2 Älvsborgs läns södra del	D:o	I allmänhet välbärgad men förekomst av regnskador.	I allmänhet välbärgad men delvis skadad av regn och liggsäd.	D:o	D:o
3 Skaraborgs län	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad; delvis dock skador av regn och liggsäd, särskilt för havre och blandsäd.	D:o	D:o
4 Värmlands län	D:o	D:o	Korn i allmänhet välbärgat; övrig vårstråsäd delvis dåligt bärgad.	D:o	Stora skador av regn, bladmögel och brunröta.
5 Örebro län	Delvis välbärgat, delvis skadat av rost, insekter o. svamp.	Delvis välbärgad, delvis groddskadad.	D:o	I allmänhet välbärgade.	D:o
6 Västmanlands län	I allmänhet välbärgat men förekomst av regn- och hagelskador.	I allmänhet välbärgad men förekomst av regnskador.	I allmänhet välbärgad men förekomst av regn- och hagelskador.	D:o	Delvis välbärgad, delvis skadad av regn, bladmögel och brunröta.
7 Kopparbergs län	D:o	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgade.	D:o
8 Gävleborgs län	Välbärgat.	Välbärgad.	I allmänhet välbärgad, särskilt kornet; förekomst av regnskador på vår-vete, havre och blandsäd.	Välbärgade.	Delvis välbärgad, delvis skadad av regn, bladmögel och brunröta.
9 Västernorrlands län	..	D:o	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgade.	D:o
10 Jämtlands län	..	D:o	Välbärgad.	Välbärgade.	I allmänhet välbärgad.
11 Västerbottens län	—	D:o	Delvis välbärgad, delvis regnskadad.	..	Skador av bladmögel och brunröta.
12 Norrbottens län	—	D:o	I allmänhet välbärgad, delvis regnskadad.	..	Delvis välbärgad, delvis skadad av bladmögel och brunröta.

7	8	9	10	11	12
Sockerbetor	Foderrotfrukter	Oljeväxter	Hö	Halm av höstsäd	Halm av vårsäd
..	I allmänhet välbärgade.	Delvis välbärgade, delvis skador av regn och insekter.	I allmänhet välbärgat men förekomst av regnskador.	I allmänhet välbärgad.	Delvis dåligt bärgad. 1
—	Välbärgade.	Delvis välbärgade, delvis dåligt bärgade.	I allmänhet välbärgat.	D:o	I allmänhet välbärgad. 2
Välbärgade.	D:o	I allmänhet välbärgade.	D:o	D:o	D:o 3
—	Delvis välbärgade.	Delvis välbärgade, delvis dåligt bärgade, ogräs.	Delvis välbärgat, delvis regnskadat.	D:o	Delvis dåligt bärgad. 4
—	Välbärgade.	D:o	D:o	Delvis välbärgad, delvis dåligt bärgad.	D:o 5
—	D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 6
—	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgat.	D:o	D:o 7
—	Välbärgade.	..	Delvis välbärgat, delvis regnskadat.	Välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 8
—	D:o	..	I allmänhet välbärgat men förekomst av regnskador.	D:o	Välbärgad. 9
—	D:o	—	D:o	D:o	D:o 10
—	I allmänhet välbärgade.	—	Delvis dåligt bärgat.	D:o	Delvis välbärgad. 11
—	Välbärgade	—	I allmänhet välbärgat men förekomst av regnskador.	D:o	I allmänhet välbärgad. 12

Tab. 8. Antal hästar, nötkreatur och får inom län, hushållningssällskapsområden samt Number of horses, cattle and sheep in 1953

Beträffande uppgifterna för lägenheter och bruksenheter med högst 2 hektar åker samt fjällbygden i Jämtlands

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Hästar				Tjurar och oxar 1 år o. där- över	Kor	Kvigor 1 år o. däröver avsedda för på- lägg	Stutar o. kvigor 1 år o. däröver avsedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år o. där- över	Ung- hästar 1 och 2 år	Föl	Sum- ma							
Stockholms län och stad	10 969	709	229	11 907	1 514	46 495	14 940	917	11 803	75 669	10 326
Uppsala län	7 779	357	138	8 274	1 104	42 998	14 465	759	11 149	70 475	5 289
Södermanlands län	10 248	434	173	10 855	1 079	57 322	19 407	1 147	16 416	95 371	6 142
Östergötlands län	17 007	1 123	345	18 475	2 506	81 225	31 477	1 956	26 983	144 147	6 912
a) Norra skogsbygden . . .	2 988	135	45	3 168	454	14 828	4 796	340	4 697	25 115	815
b) Östgötaslätten	8 223	634	186	9 043	1 027	38 373	17 015	1 093	12 798	70 306	2 824
c) Södra skogsbygden . . .	4 818	303	97	5 218	864	23 143	7 874	444	7 927	40 252	2 403
d) Södra kustlandet	978	51	17	1 046	161	4 881	1 792	79	1 561	8 474	870
Jönköpings län	17 320	785	171	18 276	2 831	85 788	26 789	1 190	29 647	146 245	5 066
Kronobergs län	13 365	697	186	14 248	1 346	55 251	17 585	1 079	17 812	93 073	5 406
Kalmar län	18 287	1 622	673	20 582	2 012	74 373	28 619	2 442	28 838	136 284	11 026
länets norra del	6 434	370	179	6 983	746	27 077	9 934	411	9 120	47 288	4 347
a) Norra kustlandet	4 623	277	142	5 042	527	19 414	7 522	355	6 560	34 378	3 184
b) Skogsbygden	1 811	93	37	1 941	219	7 663	2 412	56	2 560	12 910	1 163
länets södra del	11 853	1 252	494	13 599	1 266	47 296	18 685	2 031	19 718	88 996	6 679
a) Kalmarlätten	3 627	301	116	4 044	364	16 236	7 263	310	6 433	30 606	966
b) Norra kustlandet	313	13	5	331	36	1 147	431	64	396	2 074	237
c) Skogsbygden	3 905	124	66	4 095	384	17 111	5 482	201	6 528	29 706	1 857
d) Öland	4 008	814	307	5 129	482	12 802	5 509	1 456	6 361	26 610	3 619
Gotlands län	6 064	444	163	6 671	767	20 888	8 117	1 432	8 133	39 337	35 038
Blekinge län	6 040	216	51	6 307	783	25 753	8 259	885	8 088	43 768	3 533
a) Skogsbygden	2 892	81	15	2 988	329	12 787	3 510	331	3 768	20 725	1 165
b) Slättbygden	3 148	135	36	3 319	454	12 966	4 749	554	4 320	23 043	2 368
Kristianstads län	23 067	1 528	588	25 183	2 194	83 020	37 876	5 904	34 321	163 315	6 498
a) Skogsbygden	8 695	621	212	9 528	805	29 204	10 795	1 263	10 563	52 630	3 060
b) Mellanbygden	7 599	569	246	8 414	861	28 133	14 264	2 522	12 561	58 341	1 266
c) Slättbygden	6 773	338	130	7 241	528	25 683	12 817	2 119	11 197	52 344	2 172
Malmöhus län	25 021	2 295	942	28 258	2 272	97 925	51 631	5 866	42 277	199 971	8 387
a) Skogsbygden	3 104	385	124	3 613	305	12 430	5 597	327	4 326	22 985	1 385
b) Mellanbygden	7 329	848	353	8 530	782	30 537	14 678	1 688	12 658	60 343	2 007
c) Slättbygden	14 588	1 062	465	16 115	1 185	54 958	31 356	3 851	25 293	116 643	4 995
Hallands län	14 609	631	337	15 577	1 053	59 880	22 787	1 703	22 512	107 935	6 150
a) Slättbygden	7 299	427	234	7 960	643	30 899	13 935	1 175	13 387	60 039	2 003
b) Skogsbygden	4 519	111	52	4 682	242	16 611	5 090	315	5 915	28 173	2 831
c) Norra Halland	2 791	93	51	2 935	168	12 370	3 762	213	3 210	19 723	1 316
Göteborgs och Bohus län	12 425	769	417	13 611	1 090	48 143	13 400	1 537	16 653	80 823	7 780
Älvsborgs län	23 142	1 742	654	25 538	2 049	109 962	24 575	1 403	30 497	168 486	8 022
länets norra del	12 748	854	329	13 931	1 029	59 458	12 556	577	16 008	89 628	4 661
a) Slättbygden	6 614	438	183	7 235	602	33 028	7 704	178	8 325	49 837	2 239
b) Dalbygden	3 756	129	103	3 988	224	16 241	3 465	266	4 434	24 630	1 077
c) Dalslands bergsbygd . .	2 029	267	38	2 334	167	8 053	1 136	124	2 816	12 296	1 268
d) Södra höglandet	349	20	5	374	36	2 136	251	9	433	2 865	77
länets södra del	10 394	888	325	11 607	1 020	50 504	12 019	826	14 489	78 858	3 361
a) Dalbygden	1 072	89	49	1 210	177	6 066	1 745	68	1 898	9 954	428
b) Södra höglandet	9 322	799	276	10 397	843	44 438	10 274	758	12 591	68 904	2 933

naturliga jordbruksområden, år 1953

och inlandet i Västerbottens och Norrbottens län se sid. 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Hästar				Tjurar och oxar 1 år o. där- över	Kor	Kvigor 1 år o. där- över avsedda för på- lägg	Stutar o. kvigor 1 år o. där- över avsedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år o. där- över	Ung- hästar 1 och 2 år	Föl	Sum- ma							
Skaraborgs län	25 124	1 903	836	27 863	3 536	119 394	39 741	2 831	32 813	198 315	7 002
a) Slättbygden	15 483	1 094	517	17 094	1 924	77 853	25 920	1 546	20 436	127 679	3 434
b) Falbygden	5 408	478	175	6 061	944	20 573	7 331	816	6 309	35 973	1 070
c) Nordöstra höglandet	1 499	55	26	1 580	160	7 226	1 952	105	2 038	11 481	274
d) Sydöstra höglandet	2 734	276	118	3 128	508	13 742	4 538	364	4 030	23 182	2 224
Värmlands län	14 775	565	118	15 458	1 430	71 756	13 367	638	23 616	110 807	11 408
a) Slättbygden	5 238	366	101	5 705	763	24 982	6 717	374	7 439	40 275	2 905
b) Centr. o. v.a Värml. . . .	7 138	177	17	7 332	462	34 137	4 895	190	12 093	51 777	4 021
c) Bergslagen	796	3	—	793	99	4 563	779	47	1 193	6 681	743
d) Norra Värmland	1 609	19	—	1 628	106	8 074	976	27	2 891	12 074	3 739
Örebro län	10 029	437	89	10 555	1 241	51 548	13 860	642	14 047	81 338	2 856
a) Södra skogsbygden	1 962	60	15	2 037	195	9 418	2 124	63	2 389	14 189	1 214
b) Slättbygden	4 827	178	54	5 059	686	26 268	8 403	394	7 240	42 991	912
c) Bergslagen	3 240	199	20	3 459	360	15 862	3 333	185	4 418	24 158	730
Västmanlands län	7 880	348	83	8 311	821	44 901	13 677	676	11 922	71 997	2 266
a) Bergslagen	1 264	29	1	1 294	223	5 878	1 312	44	1 336	8 793	190
b) Slättbygden	6 616	319	82	7 017	598	39 023	12 365	632	10 586	63 204	2 076
Kopparbergs län	11 233	185	20	11 438	499	49 481	8 449	213	10 578	69 220	7 807
a) Bergslagen	992	4	2	998	76	4 131	822	4	869	5 902	677
b) Östra Dalarna	4 553	116	9	4 678	312	21 851	4 751	82	4 350	31 346	2 900
c) Mellanbygden	5 015	60	9	5 084	74	20 055	2 412	104	4 443	27 088	3 062
d) Fjällbygden	673	5	—	678	37	3 444	464	23	916	4 884	1 168
Gävleborgs län	11 300	284	71	11 655	893	47 508	8 917	443	10 676	68 437	10 801
a) Gästrikland	3 308	54	24	3 386	263	13 523	2 938	132	3 118	19 974	1 379
b) Hälsinglands kustl. . . .	6 654	194	47	6 895	574	28 527	5 203	298	6 346	40 948	7 768
c) Inlandet	1 338	36	—	1 374	56	5 458	776	13	1 212	7 515	1 654
Västernorrlands län	12 201	366	127	12 694	1 304	69 683	9 805	826	17 642	99 260	9 749
a) Kustlandet	7 372	306	84	7 762	652	44 352	7 050	374	10 101	62 529	3 515
b) Inlandet	4 494	45	41	4 580	641	23 849	2 567	425	6 987	34 465	5 883
c) Silurområdet	335	15	2	352	11	1 482	188	27	554	2 262	351
Jämtlands län	11 616	710	308	12 634	1 580	51 198	7 457	948	13 398	74 591	12 548
a) Silurområdet	6 965	513	192	7 670	897	27 903	4 560	560	7 477	41 397	3 171
b) Mellanbygden	1 610	4	49	1 663	141	8 636	1 040	140	2 382	12 339	628
c) Fjällbygden	3 041	193	67	3 301	542	14 659	1 867	248	3 539	20 855	8 749
Västerbottens län	15 660	480	188	16 328	1 277	91 169	13 323	1 238	31 842	138 846	24 154
a) Kustlandet	11 195	351	139	11 685	745	70 201	10 798	1 006	25 663	108 417	7 866
b) Inlandet	4 465	129	49	4 643	528	20 968	2 525	232	6 179	30 432	16 288
Norrbottens län	11 123	75	24	11 222	774	53 622	8 258	480	13 429	76 565	27 087
a) Kustlandet	8 050	38	15	8 103	398	41 299	6 779	382	10 574	59 432	11 008
b) Inlandet	3 075	37	9	3 119	376	12 323	1 479	98	2 855	17 131	16 079
Hela riket år 1953	336 284	18 705	6 931	361 920	35 955	1 539 283	456 791	37 155	485 092	2 554 276	241 253
» » » 1952	355 128	22 034	8 505	385 667	37 260	1 549 434	470 486	31 578	443 071	2 531 829	255 637
» » » 1951	379 976	25 449	9 213	414 638	..	1 621 258	..	..	485 434	2 633 470	260 721
» » » 1950	401 234	26 242	12 280	439 757	..	1 654 447	..	..	483 139	2 648 186	279 167
» » » 1949	424 084	27 023	13 804	464 911	..	1 668 190	..	..	411 224	2 584 452	311 397

Tzb. 9. Antal kor, fördelade på åldersgrupper och antal kalvar, avsedda för hållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1953

Number of cows divided into age groups and number of calves intended for breeding

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
				avsedda för pålägg	avsedda för slakt	Summa
Stockholms län och stad	8 951	36 280	45 231	9 155	2 430	11 585
Uppsala län	8 219	33 897	42 116	8 533	2 484	11 017
Södermanlands län	11 383	45 303	56 686	13 181	3 157	16 338
Östergötlands län	16 261	62 443	78 704	20 249	6 368	26 617
a) <i>Norra skogsbygden</i>	2 850	11 578	14 428	3 301	1 343	4 644
b) <i>Östgötaslätten</i>	8 315	29 144	37 459	10 530	2 167	12 697
c) <i>Södra skogsbygden</i>	4 109	18 028	22 137	5 291	2 477	7 768
d) <i>Södra kustlandet</i>	987	3 693	4 680	1 127	381	1 508
Jönköpings län	14 662	68 362	83 024	18 994	10 246	29 240
Kronobergs län	9 873	41 836	51 709	10 237	7 102	17 339
Kalmar län	13 939	58 472	72 411	19 887	8 691	28 578
länets norra del	4 700	21 805	26 505	6 254	2 785	9 039
a) <i>Norra kustlandet</i>	3 223	15 805	19 028	4 807	1 700	6 507
b) <i>Skogsbygden</i>	1 477	6 000	7 477	1 447	1 085	2 532
länets södra del	9 239	36 667	45 906	13 633	5 906	19 539
a) <i>Kalmarslätten</i>	3 597	12 324	15 921	4 960	1 433	6 393
b) <i>Norra kustlandet</i>	193	928	1 121	282	111	393
c) <i>Skogsbygden</i>	2 917	13 561	16 478	3 937	2 498	6 435
d) <i>Öland</i>	2 532	9 854	12 386	4 454	1 864	6 318
Gotlands län	4 354	15 555	19 909	6 084	1 966	8 050
Blekinge län	4 295	19 686	23 981	5 798	2 076	7 874
a) <i>Skogsbygden</i>	2 025	9 715	11 740	2 565	1 052	3 617
b) <i>Slättbygden</i>	2 270	9 971	12 241	3 233	1 024	4 257
Kristianstads län	17 163	63 265	80 428	24 828	9 111	33 939
a) <i>Skogsbygden</i>	5 741	22 223	27 964	6 936	3 446	10 382
b) <i>Mellanbygden</i>	5 859	21 644	27 503	9 364	3 098	12 462
c) <i>Slättbygden</i>	5 563	19 398	24 961	8 528	2 567	11 095
Malmöhus län	21 619	73 860	95 479	34 165	7 764	41 929
a) <i>Skogsbygden</i>	2 303	9 847	12 150	3 231	1 045	4 276
b) <i>Mellanbygden</i>	6 544	23 334	29 878	10 263	2 297	12 560
c) <i>Slättbygden</i>	12 772	40 679	53 451	20 671	4 422	25 093
Hallands län	12 836	45 571	58 407	15 901	6 388	22 289
a) <i>Slättbygden</i>	7 094	23 401	30 495	10 113	3 215	13 328
b) <i>Skogsbygden</i>	3 365	12 725	16 090	3 599	2 238	5 837
c) <i>Norra Halland</i>	2 377	9 445	11 822	2 189	935	3 124
Göteborgs och Bohus län	7 474	36 858	44 332	9 919	6 032	15 951
Älvsborgs län	17 260	86 368	103 628	17 788	11 665	29 453
länets norra del	9 327	47 939	57 266	8 936	6 663	15 599
a) <i>Slättbygden</i>	5 441	27 024	32 465	5 347	2 895	8 242
b) <i>Dalbygderna</i>	2 721	12 862	15 583	2 479	1 854	4 333
c) <i>Dalslands bergsbygd</i>	934	6 349	7 283	924	1 705	2 629
d) <i>Södra högländet</i>	231	1 704	1 935	186	209	395
länets södra del	7 933	38 429	46 362	8 852	5 002	13 854
a) <i>Dalbygderna</i>	1 182	4 139	5 321	1 257	524	1 781
b) <i>Södra högländet</i>	6 751	34 290	41 041	7 595	4 478	12 073

pålägg och slakt, vid brukningsenheter med över 2 hektar åker inom län, hus-

and slaughter on farms of more than 2 hectares (5 acres) arable land in 1953

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
				avsedda för pålägg	avsedda för slakt	Summa
Skaraborgs län	22 609	94 462	117 071	27 094	5 480	32 574
a) Slättbygden	14 765	61 760	76 525	17 351	2 966	20 317
b) Falbygden	4 026	16 188	20 214	5 242	1 033	6 275
c) Nordöstra höglandet	1 191	5 691	6 882	1 354	624	1 978
d) Sydöstra höglandet	2 627	10 823	13 450	3 147	857	4 004
Värmlands län	9 158	52 970	62 128	8 883	11 972	20 855
a) Slättbygden	4 202	20 100	24 302	4 290	3 053	7 343
b) Centr. o. v:a Värmland	3 811	25 572	29 383	3 579	7 312	10 891
c) Bergslagen	576	3 246	3 822	524	499	1 023
d) Norra Värmland	569	4 052	4 621	490	1 108	1 598
Örebro län	8 417	39 377	47 794	8 342	5 133	13 475
a) Södra skogsbygden	1 309	7 628	8 937	1 156	1 164	2 320
b) Slättbygden	4 894	20 215	25 109	4 817	2 291	7 108
c) Bergslagen	2 214	11 534	13 748	2 369	1 678	4 047
Västmanlands län	8 645	35 281	43 926	8 856	2 946	11 802
a) Bergslagen	945	4 595	5 540	912	382	1 294
b) Slättbygden	7 700	30 686	38 386	7 944	2 564	10 508
Kopparbergs län	6 140	36 098	42 238	4 909	4 206	9 115
a) Bergslagen	483	2 757	3 240	350	365	715
b) Östra Dalarna	3 397	17 593	20 990	2 724	1 516	4 240
c) Mellanbygden	2 066	14 046	16 112	1 649	2 092	3 741
d) Fjällbygden	194	1 702	1 896	186	233	419
Gävleborgs län	7 360	36 687	44 047	6 524	3 622	10 146
a) Gästrikland	2 302	10 656	12 958	2 031	1 010	3 041
b) Hälsinglands kustland	4 468	21 880	26 348	3 815	2 236	6 051
c) Inlandet	590	4 151	4 741	678	376	1 054
Västernorrlands län	9 189	50 083	59 272	7 680	7 823	15 503
a) Kustlandet	5 961	32 720	38 681	5 226	3 948	9 174
b) Inlandet	3 070	16 440	19 510	2 313	3 593	5 906
c) Silurområdet	158	923	1 081	141	282	423
Jämtlands län ¹	5 427	27 000	32 427	5 631	3 303	8 934
a) Silurområdet	4 310	21 234	25 544	4 648	2 374	7 022
b) Mellanbygden	1 117	5 766	6 883	983	929	1 912
Västerbottens län ²	12 022	55 317	67 339	11 472	13 498	24 970
a) Kustlandet	12 022	55 317	67 339	11 472	13 498	24 970
Norrbottnens län ²	5 492	29 033	34 525	5 233	3 674	8 907
a) Kustlandet	5 492	29 033	34 525	5 233	3 674	8 907
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	128 481	496 757	625 238	164 060	46 926	210 986
Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder	94 250	440 043	534 293	108 449	65 868	174 317
Norra Sverige ^{1 2}	40 017	207 264	247 281	36 834	34 343	71 177
Hela riket ^{1 2}	262 748	1 144 064	1 406 812	309 343	147 137	456 480

¹ Med undantag av fjällbygden i Jämtlands län. — ² Med undantag av inlandet i Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 10. Antal svin den 20 april och 12 oktober 1953 samt antal höns den sällskapsområden samt naturliga jordbruksområden

Number of hogs on 20th April and 12th October 1953, and number of poultry on

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Svinbesättningar		Avelssvin		Övriga svin	
					3 mån. o. däröver	
	20/4	12/10	20/4	12/10	20/4	12/10
1 Stockholms län o. stad . .	2 900	5 060	1 720	1 940	12 380	16 170
2 Uppsala län	4 200	5 020	3 880	4 140	13 940	16 500
3 Södermanlands län	4 020	5 850	3 540	3 480	12 000	19 550
4 Östergötlands län	6 490	9 290	6 300	5 830	20 340	31 350
5 a) <i>Norra skogsbygden</i> . .	980	1 620	410	390	1 960	3 980
6 b) <i>Östgötaslätten</i>	3 210	4 080	4 270	3 830	13 600	17 860
7 c) <i>Södra skogsbygden</i> . .	2 000	2 990	1 410	1 420	4 040	7 960
8 d) <i>Södra kustlandet</i> . . .	300	600	210	190	740	1 550
9 Jönköpings län	10 360	12 870	6 410	6 140	18 410	27 300
10 Kronobergs län	9 240	11 770	7 140	7 760	16 470	24 630
11 Kalmar län	8 900	11 800	6 120	6 270	21 420	35 490
12 länets norra del	2 690	3 990	1 670	1 630	5 810	11 620
13 a) <i>Norra kustlandet</i> . . .	1 690	2 710	820	850	3 790	7 600
14 b) <i>Skogsbygden</i>	1 000	1 280	850	780	2 020	4 020
15 länets södra del	6 210	7 810	4 450	4 640	15 610	23 870
16 a) <i>Kalmarslätten</i>	1 810	2 260	1 990	2 170	6 700	9 250
17 b) <i>Norra kustlandet</i> . . .	90	250	130	100	400	900
18 c) <i>Skogsbygden</i>	2 450	3 010	1 010	950	3 720	6 930
19 d) <i>Öland</i>	1 860	2 290	1 320	1 420	4 790	6 790
20 Gotlands län	4 880	5 440	3 500	3 260	14 570	17 920
21 Blekinge län	4 590	6 380	2 640	2 570	9 040	13 910
22 a) <i>Skogsbygden</i>	2 370	3 250	710	770	3 230	5 050
23 b) <i>Slättbygden</i>	2 220	3 130	1 930	1 800	5 810	8 860
24 Kristianstads län	15 220	16 460	30 490	30 020	97 350	98 150
25 a) <i>Skogsbygden</i>	5 650	6 220	10 180	10 070	18 140	20 680
26 b) <i>Mellanbygden</i>	5 280	5 740	10 430	10 060	37 680	38 150
27 c) <i>Slättbygden</i>	4 290	4 500	9 880	9 890	41 530	39 320
28 Malmöhus län	13 980	15 210	27 750	26 850	134 660	146 240
29 a) <i>Skogsbygden</i>	1 800	1 890	3 720	3 330	10 600	13 630
30 b) <i>Mellanbygden</i>	4 350	4 510	8 920	8 620	38 610	43 920
31 c) <i>Slättbygden</i>	7 830	8 810	15 110	14 900	85 450	88 690
32 Hallands län	9 210	10 100	24 800	22 980	52 170	59 370
33 a) <i>Slättbygden</i>	4 410	4 590	15 870	14 090	34 550	37 480
34 b) <i>Skogsbygden</i>	3 080	3 320	5 280	5 180	7 530	10 470
35 c) <i>Norra Halland</i>	1 720	2 190	3 650	3 710	10 090	11 420

20 april 1953 i Götaland, Svealand och Gästrikland inom län, hushållnings-

20th April 1953 in Götaland, Svealand and Gästrikland

8	9	10	11	12	13	14	15	16
Grisar under 3 mån.		Summa svin och grisar		Innehavare av höns	Höns kläckta		Kycklingar kläckta 1953	Summa höns och kycklingar
²⁰ / ₄	¹² / ₁₀	²⁰ / ₄	¹² / ₁₀		1951 eller tidigare	1952		
8 080	11 090	22 180	29 200	6 510	99 500	89 130	149 720	338 350 1
15 850	17 950	33 670	38 590	5 270	74 350	80 970	66 360	221 680 2
16 000	16 110	31 540	39 140	7 390	118 470	115 460	81 440	315 370 3
27 180	30 730	53 820	67 910	13 220	200 450	155 600	143 690	499 740 4
2 120	2 160	4 490	6 530	2 170	27 350	23 190	2 520	53 060 5
17 190	20 060	35 060	41 750	6 750	108 950	93 790	127 480	330 220 6
6 840	7 430	12 290	16 810	3 610	51 610	31 860	5 100	88 570 7
1 030	1 080	1 980	2 820	690	12 540	6 760	8 590	27 890 8
26 960	32 090	51 780	65 530	15 580	209 580	159 550	131 060	500 190 9
31 290	33 640	54 900	66 030	14 060	231 690	187 150	123 490	542 330 10
25 680	28 560	53 220	70 320	13 780	201 480	135 020	85 880	422 380 11
7 600	8 170	15 080	21 420	4 410	59 000	33 040	7 750	99 790 12
4 890	5 500	9 500	13 950	3 070	42 590	23 780	6 310	72 680 13
2 710	2 670	5 580	7 470	1 340	16 410	9 260	1 440	27 110 14
18 080	20 390	38 140	48 900	9 370	142 480	101 980	78 130	322 590 15
7 450	8 770	16 140	20 190	2 700	47 190	32 460	52 640	132 290 16
400	470	930	1 470	340	4 900	2 430	3 300	10 630 17
4 840	5 080	9 570	12 960	3 570	43 270	29 830	10 350	83 450 18
5 390	6 070	11 500	14 280	2 760	47 120	37 260	11 840	96 220 19
12 510	14 530	30 580	35 710	6 560	191 130	122 440	45 160	358 730 20
11 000	12 650	22 680	29 130	8 920	168 290	162 770	158 540	489 600 21
3 620	3 790	7 560	9 610	4 250	68 160	53 940	26 360	148 460 22
7 380	8 860	15 120	19 520	4 670	100 130	108 830	132 180	341 140 23
113 220	123 740	241 060	251 910	24 080	437 600	509 500	364 290	1 311 390 24
36 110	36 370	64 430	67 120	8 950	171 340	173 340	108 700	453 380 25
40 320	42 400	88 430	90 610	8 360	154 710	164 340	95 530	414 580 26
36 790	44 970	88 200	94 180	6 770	111 550	171 820	160 060	443 430 27
113 220	123 160	275 630	296 250	25 380	381 230	517 840	532 810	1 431 880 28
13 510	13 240	27 830	30 200	2 660	63 310	59 350	48 280	170 940 29
34 920	34 740	82 450	87 280	6 380	114 740	162 430	114 390	391 560 30
64 790	75 180	165 350	178 770	16 340	203 180	296 060	370 140	869 380 31
72 970	77 520	149 940	159 870	12 890	290 740	468 710	481 470	1 240 920 32
43 940	46 970	94 360	98 540	6 290	160 660	269 760	298 420	728 840 33
15 970	17 550	28 780	33 200	3 860	77 550	123 470	117 430	318 450 34
13 060	13 000	26 800	28 130	2 740	52 530	75 480	65 620	193 630 35

TAB. 10 (forts.). ANTAL SVIN DEN 20 APRIL OCH 12 OKTOBER 1953 SAMT ANTAL LAND INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSMRÅDEN SAMT NATURLIGA JORDBRUKS-

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Svinbesättningar		Avelssvin		Övriga svin	
					3 mån. o. däröver	
	20/4	12/10	20/4	12/10	20/4	12/10
1 Göteborgs och Bohus län .	4 720	7 990	3 400	3 840	12 590	19 730
2 Älvsborgs län	12 800	17 270	10 680	10 770	25 710	38 160
3 länets norra del	5 000	7 840	4 750	4 980	11 730	19 420
4 a) Slättbygden	3 270	4 230	3 820	4 090	8 780	12 720
5 b) Dalbygden	1 350	2 010	760	740	2 380	4 690
6 c) Dalslands bergsbygd .	240	1 330	130	110	160	1 550
7 d) Södra höglandet . . .	140	270	40	40	410	460
8 länets södra del	7 800	9 430	5 930	5 790	13 980	18 740
9 a) Dalbygden	960	1 080	1 040	990	2 520	3 270
10 b) Södra höglandet . . .	6 840	8 350	4 890	4 800	11 460	15 470
11 Skaraborgs län	12 790	15 490	19 100	19 240	50 710	66 200
12 a) Slättbygden	8 310	10 080	13 230	12 990	35 300	42 920
13 b) Falbygden	2 210	2 470	4 080	4 210	9 150	14 630
14 c) Nordöstra höglandet .	630	1 090	290	270	1 740	2 690
15 d) Sydöstra höglandet . .	1 640	1 850	1 500	1 770	4 520	5 960
16 Värmlands län	4 720	12 570	2 530	2 410	6 330	18 520
17 a) Slättbygden	2 040	3 330	2 080	2 020	4 190	7 280
18 b) Centr. o. v:a Värmland	1 570	6 620	350	320	1 390	8 170
19 c) Bergslagen	270	590	90	60	440	1 010
20 d) Norra Värmland . . .	840	2 030	10	10	310	2 060
21 Örebro län	3 770	6 940	2 310	2 180	10 900	17 670
22 a) Södra skogsbygden . .	780	1 260	460	430	1 190	2 640
23 b) Slättbygden	2 010	3 390	1 390	1 360	8 060	11 550
24 c) Bergslagen	980	2 290	460	390	1 650	3 480
25 Västmanlands län	4 000	5 550	3 310	3 510	11 250	15 330
26 a) Bergslagen	460	810	70	50	450	1 300
27 b) Slättbygden	3 540	4 740	3 240	3 460	10 800	14 030
28 Kopparbergs län	3 960	7 260	1 130	1 090	5 530	11 640
29 a) Bergslagen	280	530	20	30	250	770
30 b) Östra Dalarna	2 180	3 160	930	880	3 920	7 260
31 c) Mellanbygden	1 490	3 470	180	180	1 350	3 520
32 d) Fjällbygden	10	100	—	—	10	90
33 Gävleborgs län ¹	1 250	1 930	100	220	1 400	2 580
34 a) Gästrikland	1 250	1 930	100	220	1 400	2 580
35 Summa	142 000	190 250	*166 850	*164 500	547 170	696 410
36 Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	72 640	89 520	110 200	107 730	397 890	463 590
37 Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder . .	67 010	95 130	56 460	56 580	147 610	227 150

¹ Endast Gästrikland redovisat. — * Fördelade på 4 580 fargaltar, 49 460 modersuggor, dräktiga suggor, dräktiga första gången och 126 530 övriga modersuggor.

HÖNS DEN 20 APRIL 1953 I GÖTALAND, SVEALAND OCH GÄSTRIK-
OMRÅDEN

8	9	10	11	12	13	14	15	16
Grisar under 3 mån.		Summa svin och grisar		Inne- havare av höns	Höns kläckta		Kyck- lingar kläckta 1953	Summa höns och kyck- lingar
20/4	12/10	20/4	12/10		1951 eller tidigare	1952		
16 680	17 880	32 670	41 450	11 950	205 170	194 010	103 610	502 790 1
41 080	42 730	77 470	91 660	21 750	289 680	223 730	184 290	697 700 2
17 730	21 260	34 210	45 660	11 310	165 230	138 440	91 910	395 580 3
12 370	15 370	24 970	32 180	5 750	91 140	65 160	19 490	175 790 4
4 270	4 410	7 410	9 840	3 150	49 270	48 510	39 390	137 170 5
690	1 040	980	2 700	2 000	18 400	19 420	29 960	67 780 6
400	440	850	940	410	6 420	5 350	3 070	14 840 7
23 350	21 470	43 260	46 000	10 440	124 450	85 290	92 380	302 120 8
4 100	3 740	7 660	8 000	1 330	18 550	16 600	8 980	44 130 9
19 250	17 730	35 600	38 000	9 110	105 900	68 690	83 400	257 990 10
67 080	71 010	136 890	156 450	20 400	371 970	366 490	279 450	1 017 910 11
43 260	47 840	91 790	103 750	13 750	253 280	270 000	220 390	743 670 12
17 480	15 310	30 710	34 150	3 150	61 200	51 380	26 640	139 220 13
1 070	1 320	3 100	4 280	1 450	19 110	15 920	12 890	47 920 14
5 270	6 540	11 290	14 270	2 050	38 380	29 190	19 530	87 100 15
11 370	11 650	20 230	32 580	14 030	141 110	89 470	73 990	304 570 16
7 910	8 140	14 180	17 440	4 640	66 240	46 080	52 190	164 510 17
2 320	2 550	4 060	11 040	7 380	58 900	32 920	12 370	104 190 18
450	490	980	1 560	770	9 200	6 940	7 300	23 440 19
690	470	1 010	2 540	1 240	6 770	3 530	2 130	12 430 20
10 860	13 490	24 070	33 340	9 680	136 640	108 690	77 590	322 920 21
1 670	2 200	3 320	5 270	1 620	23 660	13 320	9 620	46 600 22
7 100	8 970	16 550	21 880	4 940	79 140	72 540	55 070	206 750 23
2 090	2 320	4 200	6 190	3 120	33 840	22 830	12 900	69 570 24
12 000	13 500	26 560	32 340	5 410	78 740	72 360	63 400	214 500 25
660	730	1 180	2 080	740	7 410	5 170	1 250	13 830 26
11 340	12 770	25 380	30 260	4 670	71 330	67 190	62 150	200 670 27
5 500	7 370	12 160	20 100	4 820	60 090	60 650	78 510	199 250 28
280	260	550	1 060	580	5 600	3 300	3 350	12 250 29
4 580	6 090	9 430	14 230	2 800	33 420	39 750	53 690	126 860 30
640	1 010	2 170	4 710	1 360	19 990	16 300	21 460	57 750 31
0	10	10	100	80	1 080	1 300	10	2 390 32
1 170	1 470	2 670	4 270	1 300	11 540	7 950	8 240	27 730 33
1 170	1 470	2 670	4 270	1 300	11 540	7 950	8 240	27 730 34
639 700	700 870	1 353 720	1 561 780	242 980	3 899 450	3 827 490	3 232 990	10 959 930 35
410 070	456 100	918 160	1 027 420	123 650	2 154 010	2 317 100	2 141 290	6 612 400 36
228 300	243 280	432 370	527 010	116 650	1 717 600	1 489 260	1 068 100	4 274 960 37

första gången och 112 810 övriga modersuggor. — * Fördelade på 4 610 fargaltar, 33 360 moder-

Tab. 11. Beräknat antal nötkreatursenheter inom län, hushållningssällskaps-områden samt naturliga jordbruksområden, år 1953

Estimated number of units of cattle in 1953

1	2	1	2
Områden	Antal nötkreaturs- enheter	Områden	Antal nötkreaturs- enheter
Stockholms län och stad	85 579	Skaraborgs län	235 289
Uppsala län	78 276	a) <i>Slättbygden</i>	151 455
Södermanlands län	101 213	b) <i>Falbygden</i>	45 131
Östergötlands län	154 699	c) <i>Nordöstra höglandet</i>	12 545
a) <i>Norra skogsbygden</i>	26 020	d) <i>Sydöstra höglandet</i>	26 158
b) <i>Östgötaslätten</i>	76 851	Värmlands län	120 912
c) <i>Södra skogsbygden</i>	42 970	a) <i>Slättbygden</i>	45 056
d) <i>Södra kustlandet</i>	8 858	b) <i>Centr. o. v:a Värmland</i>	55 459
Jönköpings län	157 584	c) <i>Bergslagen</i>	7 178
Kronobergs län	109 813	d) <i>Norra Värmland</i>	13 219
Kalmar län	149 897	Örebro län	88 810
länets norra del	51 823	a) <i>Södra skogsbygden</i>	15 852
a) <i>Norra kustlandet</i>	37 102	b) <i>Slättbygden</i>	46 618
b) <i>Skogsbygden</i>	14 721	c) <i>Bergslagen</i>	26 340
länets södra del	98 074	Västmanlands län	77 873
a) <i>Kalmarslätten</i>	33 489	a) <i>Bergslagen</i>	9 680
b) <i>Norra kustlandet</i>	2 368	b) <i>Slättbygden</i>	68 193
c) <i>Skogsbygden</i>	32 180	Kopparbergs län	80 534
d) <i>Öland</i>	30 037	a) <i>Bergslagen</i>	6 755
Gotlands län	51 198	b) <i>Östra Dalarna</i>	36 355
Blekinge län	50 443	c) <i>Mellanbygden</i>	32 069
a) <i>Skogsbygden</i>	23 339	d) <i>Fjällbygden</i>	5 355
b) <i>Slättbygden</i>	27 104	Gävleborgs län	80 862
Kristianstads län	221 377	a) <i>Gästrikland</i>	22 712
a) <i>Skogsbygden</i>	71 405	b) <i>Hälsinglands kustland</i>	48 850
b) <i>Mellanbygden</i>	77 914	c) <i>Inlandet</i>	9 300
c) <i>Slättbygden</i>	72 058	Västernorrlands län	107 949
Malmöhus län	259 802	a) <i>Kustlandet</i>	67 354
a) <i>Skogsbygden</i>	29 997	b) <i>Inlandet</i>	38 066
b) <i>Mellanbygden</i>	78 540	c) <i>Silurområdet</i>	2 529
c) <i>Slättbygden</i>	151 265	Jämtlands län	85 261
Hallands län	145 177	a) <i>Silurområdet</i>	47 597
a) <i>Slättbygden</i>	81 027	b) <i>Mellanbygden</i>	13 344
b) <i>Skogsbygden</i>	36 893	c) <i>Fjällbygden</i>	24 320
c) <i>Norra Halland</i>	27 257	Västerbottens län	147 333
Göteborgs och Bohus län	93 502	a) <i>Kustlandet</i>	112 067
Älvsborgs län	196 930	b) <i>Inlandet</i>	35 266
länets norra del	104 086	Norrbottnens län	86 105
a) <i>Slättbygden</i>	58 587	a) <i>Kustlandet</i>	64 809
b) <i>Dalbygderna</i>	28 316	b) <i>Inlandet</i>	21 296
c) <i>Dalslands bergsbygd</i>	13 902	Hela riket år 1953	2 966 418
d) <i>Södra höglandet</i>	3 281	» » » 1952	2 982 428
länets södra del	92 844	» » » 1951	3 104 717
a) <i>Dalbygderna</i>	11 768	» » » 1950	3 147 646
b) <i>Södra höglandet</i>	81 076	» » » 1949	3 145 217

Tab. 12. Sädesslagens medelvikt, i kilogram per hektoliter, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1953

Average weight of the different kinds of grain, in kilogrammes per hectolitre, in 1953

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Områden	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Vår-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kök-ärter	Foder-ärter	Vicker
Stockholms län och stad	77,8	78,7	72,3	69,0	66,2	51,4	55,7	80,0		79,4
Uppsala län	78,1	78,8	72,7	70,0	66,9	52,2	58,2	81,3		81,0
Södermanlands län	76,1	77,6	72,1	..	66,3	48,9	53,3	79,1		77,8
Östergötlands län	76,4	77,6	72,1	70,0	66,5	52,5	57,8	78,4		78,3
Jönköpings län	74,2	73,5	70,5	65,7	64,1	51,0	56,5	80,0		75,7
Kronobergs län	74,7	75,5	72,1	68,8	64,7	51,4	56,9	85,0		79,7
Kalmar län	78,4	79,9	72,7	70,9	67,7	49,7	57,1	84,0		80,0
därav norra delen	78,5	80,0	73,3	69,7	65,5	49,2	55,8	84,0		..
södra delen	78,3	79,9	72,5	71,8	68,0	50,3	57,4	..		80,0
Gotlands län	78,3	80,5	73,0	68,0	68,9	51,2	61,6	80,0		80,0
Blekinge län	75,6	77,6	71,6	70,2	67,0	51,4	57,6	..		69,7
Kristianstads län	77,0	78,0	71,9	70,1	66,5	51,1	58,6	76,0		77,3
Malmöhus län	78,0	79,7	72,2	69,3	67,7	52,3	60,2	80,0		79,0
Hallands län	76,9	77,3	70,8	70,0	64,8	53,1	57,9	—		74,3
Göteborgs och Bohus län	76,2	75,4	73,0	69,2	65,7	50,8	58,3	77,5		79,4
Älvsborgs län	76,0	74,7	71,8	71,0	64,1	50,6	57,2	72,3		71,5
därav norra delen	76,1	75,4	72,0	75,0	64,2	50,7	58,2	72,3		71,6
södra delen	74,5	72,8	71,3	68,2	63,5	50,5	56,1	..		70,0
Skaraborgs län	75,7	75,8	70,7	71,5	64,4	49,5	55,0	78,1		77,1
Värmlands län	72,6	69,7	70,6	67,0	56,0	46,4	49,5	65,7		70,0
Örebro län	73,3	74,8	70,4	69,1	63,9	48,5	54,1	75,6		73,0
Västmanlands län	75,0	76,0	70,9	..	64,9	48,3	51,5	80,5		77,5
Kopparbergs län	73,6	69,3	71,1	65,0	61,4	47,1	52,9	..		70,0
Gävleborgs län	75,3	74,4	71,0	69,9	63,1	50,2	56,6	73,3		73,8
Västernorrlands län	62,5	67,0	69,3	..	61,6	48,8	55,6	..		76,9
Jämtlands län	..	67,5	71,0	..	65,8	51,7	61,1	..		75,2
Västerbottens län	—	65,3	67,1	65,5	60,3	48,8	54,0	—		80,0
Norrbottnens län	—	62,0	66,0	..	64,8	52,9	61,2	—		..
Hela riket år 1953	76,5	77,4	71,8	66,6	65,4	50,0	57,6	79,0		76,4
" " " 1952	76,2	72,3	70,7	65,0	63,2	46,7	55,6	76,4		73,1
" " " 1951	72,8	72,2	71,6	69,5	64,9	49,6	57,3	78,8		76,9
" " " 1950	77,7	78,5	72,7	70,8	65,3	49,7	57,0	80,0	77,9	78,7
" " " 1949	77,8	78,8	72,6	70,5	64,6	50,0	57,4	79,3		78,8
I medeltal 1943-52	76,8	76,8	72,0	69,6	64,5	48,8	56,6	79,2		77,2

Tab. 13. Antal hästar, nötkreatur och får i olika storleksgrupper, inom större riksområden, år 1953

Number of horses, cattle and sheep within different size groups in major areas in 1953

Se anm. till tab. 8.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden samt storleksgrupper (efter åkerarealen)	Hästar				Tjurar och oxar 1 år och där- över	Kor	Kvigor 1 år och däröver avsedda för pålägg	Stutar och kvi- gor 1 år och där- över av- sedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år och där- över	Ung- hästar 1 och 2 år	Föl	Summa							
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>											
Lägenheter m. m. . .	7 158	59	43	7 260	1 38	1 104	1 121	92	150	17 988	3 414
0,26—2 ha	850	9	6	865	13 675	32 545	32 545	1 708	5 638	1 985	4 354
Över 2 »	133 832	9 877	3 839	147 548	16 269	625 238	245 734	22 871	210 986	1 121 098	86 252
Summa	141 840	9 945	3 888	155 673	16 307	640 017	246 955	22 963	212 844	1 139 086	91 651
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder</i>											
Lägenheter m. m. . .	4 436	28	15	4 479	1 93	1 198	3 039	171	174	42 858	1 787
0,26—2 ha	1 994	20	6	2 020	32 545	32 545	32 545	5 638	5 638	4 354	4 354
Över 2 »	122 125	6 767	2 319	131 211	13 773	534 293	158 113	10 064	174 317	890 560	52 532
Summa	128 555	6 815	2 340	137 710	13 866	568 036	161 152	10 235	180 129	933 418	58 673
<i>Norra Sverige</i>											
Lägenheter m. m. . .	4 175	15	6	4 196	1 379	2 288	4 283	318	725	66 093	2 018
0,26—2 ha	5 401	71	24	5 496	46 680	46 680	46 680	11 420	11 420	18 104	18 104
Över 2 »	56 313	1 859	673	58 845	5 403	282 262	44 401	3 639	79 974	415 679	70 807
Summa	65 889	1 945	703	68 537	5 782	331 230	48 684	3 957	92 119	481 772	90 929
<i>Hela riket</i>											
Lägenheter m. m. . .	15 769	102	64	15 935	1 510	4 590	18 543	581	1 049	126 939	7 219
0,26—2 ha	8 245	100	36	8 381	92 900	92 900	92 900	18 766	18 766	24 443	24 443
Över 2 »	312 270	18 503	6 831	337 604	35 445	1 441 793	448 248	36 574	465 277	2 427 337	209 591
Summa	336 284	18 705	6 931	361 920	35 955	1 539 283	456 791	37 155	485 092	2 554 276	241 253

¹ För lägenheter samt bruksenheter med högst 2 hektar åker är fördelningen på angivna rubriker för tjurar, oxar, stutar och kvigor delvis beräknad. I Jordbruk och boskapsskötsel år 1951 lämnas uppgifter om dels antalet oxar, stutar och tjurar, 1 år och däröver och dels antalet kvigor med fördelning på lägenheter m. m. samt bruksenheter med 0,26—2 hektar åker.

Förteckning över i föreliggande publikation berörda kungörelser

1. Kungl. Maj:ts reglemente den 16 maj 1930 (nr 125) angående insamlande av årliga uppgifter till rikets officiella jordbruksstatistik.
 2. Kungörelse den 7 april 1933 (nr 122) angående skyldighet för innehavare av fargalt att lämna vissa uppgifter.
 3. Kungörelse den 24 maj 1934 (nr 240) angående skyldighet för innehavare av fargalt att lämna vissa uppgifter.
 4. Kungörelse den 23 maj 1935 (nr 216) om ändrad lydelse av 1 § kungörelsen den 24 maj 1934 (nr 240) angående skyldighet för innehavare av fargalt att lämna vissa uppgifter.
 5. Kungörelse den 6 mars 1953 (nr 64) angående uppgifter för svin- och hönsräkning den 20 april 1953.
 6. Kungörelse den 24 april 1953 (nr 167) angående insamlande av uppgifter till rikets officiella jordbruksstatistik rörande skördeutsikterna och skörden under år 1953.
 7. Kungörelse den 8 maj 1953 (nr 104) angående arealinventering och kreatursräkning m. m. den 1 juni 1953.
 8. Kungörelse den 25 september 1953 (nr 595) angående uppgifter för svinräkning den 12 oktober 1953.
 9. Kungörelse den 25 september 1953 (nr 596) angående inventering av vissa åkerarealer, besådda hösten 1953.
 10. Kungörelse den 11 december 1953 (nr 711) angående uppgifter för svinräkning inom Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Skaraborgs och Örebro län den 11 januari 1954.
 11. Kungörelse den 30 december 1953 (nr 758) angående skyldighet för innehavare av galt att lämna vissa uppgifter.
-

Uppgift om åkerarealens användning och antalet husdjur år 1953.

Dessa uppgifter insamlas enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 maj 1953.
Uppgifterna skola endast användas för statistiskt ändamål.

Uppgifterna skola senast den 5 juni 1953
av de uppgiftsskyldiga avlämnas eller med
posten insändas till kristidsnämnden eller
motsvarande kommunala organ.

Postighetens namn, nummer eller dylikt		Församling	Län																																																								
Innehavarens (brukarens) fullständiga namn	Innehavarens (brukarens) postadress	Telefonstation	Telefonnummer																																																								
I Åkerarealens användning Arealen anges i hektar och tiondelar därav, ej i tunnland. (1 tunnland motsvarar ungefär 0,5 hektar) Brukningsenhetens hela åkerareal utgör hektar och användes sommaren 1953 på följande sätt: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Hektar</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1. Höstvet</td><td>.....</td></tr> <tr><td>2. Vårvet</td><td>.....</td></tr> <tr><td>3. Råg (höstråg och vårråg)</td><td>.....</td></tr> <tr><td>4. Korn</td><td>.....</td></tr> <tr><td>5. Havre¹</td><td>.....</td></tr> <tr><td>6. Blandad¹</td><td>.....</td></tr> <tr><td>7. Kokärlar (ej för grönskörd)</td><td>.....</td></tr> <tr><td>8. Foderärlar och vicker²</td><td>.....</td></tr> <tr><td>9. Grönfoder av säd och balväxter</td><td>.....</td></tr> <tr><td>10. Potatis</td><td>.....</td></tr> <tr><td>11. Sockerbetsrötter</td><td>.....</td></tr> <tr><td>12. Foderrotfrukter</td><td>.....</td></tr> <tr><td>13. Vall (på åker) till hö</td><td>.....</td></tr> <tr><td>14. Vall (på åker) till fröskörd</td><td>.....</td></tr> <tr><td>15. Vall (på åker), ej permanent, till grönfoder och bete (öven ensilage)</td><td>.....</td></tr> <tr><td>16. Permanent (varaktig) betesvall (på åker)</td><td>.....</td></tr> <tr><td>17. Hösträps</td><td>.....</td></tr> <tr><td>18. Vårträps</td><td>.....</td></tr> <tr><td>19. Rybs (höstrybs och vårrybs)</td><td>.....</td></tr> <tr><td>20. Oljelin</td><td>.....</td></tr> <tr><td>21. Övriga oljeväxter</td><td>.....</td></tr> <tr><td>22. Spönadsväxter</td><td>.....</td></tr> <tr><td>23. Bruna böner på åker</td><td>.....</td></tr> <tr><td>24. Övriga köksväxter på åker³ (ej fröodling)</td><td>.....</td></tr> <tr><td>25. Andra växtslag⁴</td><td>.....</td></tr> <tr><td>26. Helträda och obrukat åkerjord</td><td>.....</td></tr> <tr> <td>Summa åker</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table>					Hektar	1. Höstvet		2. Vårvet		3. Råg (höstråg och vårråg)		4. Korn		5. Havre ¹		6. Blandad ¹		7. Kokärlar (ej för grönskörd)		8. Foderärlar och vicker ²		9. Grönfoder av säd och balväxter		10. Potatis		11. Sockerbetsrötter		12. Foderrotfrukter		13. Vall (på åker) till hö		14. Vall (på åker) till fröskörd		15. Vall (på åker), ej permanent, till grönfoder och bete (öven ensilage)		16. Permanent (varaktig) betesvall (på åker)		17. Hösträps		18. Vårträps		19. Rybs (höstrybs och vårrybs)		20. Oljelin		21. Övriga oljeväxter		22. Spönadsväxter		23. Bruna böner på åker		24. Övriga köksväxter på åker ³ (ej fröodling)		25. Andra växtslag ⁴		26. Helträda och obrukat åkerjord		Summa åker	
	Hektar																																																										
1. Höstvet																																																											
2. Vårvet																																																											
3. Råg (höstråg och vårråg)																																																											
4. Korn																																																											
5. Havre ¹																																																											
6. Blandad ¹																																																											
7. Kokärlar (ej för grönskörd)																																																											
8. Foderärlar och vicker ²																																																											
9. Grönfoder av säd och balväxter																																																											
10. Potatis																																																											
11. Sockerbetsrötter																																																											
12. Foderrotfrukter																																																											
13. Vall (på åker) till hö																																																											
14. Vall (på åker) till fröskörd																																																											
15. Vall (på åker), ej permanent, till grönfoder och bete (öven ensilage)																																																											
16. Permanent (varaktig) betesvall (på åker)																																																											
17. Hösträps																																																											
18. Vårträps																																																											
19. Rybs (höstrybs och vårrybs)																																																											
20. Oljelin																																																											
21. Övriga oljeväxter																																																											
22. Spönadsväxter																																																											
23. Bruna böner på åker																																																											
24. Övriga köksväxter på åker ³ (ej fröodling)																																																											
25. Andra växtslag ⁴																																																											
26. Helträda och obrukat åkerjord																																																											
Summa åker																																																											
II Om brukningsenhetens åkerareal ändrats sedan 3 juni 1952. Lämna följande uppgifter 1. Åkerarealen har sedan 3 juni 1952 ökats med hektar minskats med hektar 2. Ökningen har uppstått genom inköp - nyodling - arrendering av åkerjord. Minskningen har uppstått genom försäljning - utarrendering - upphört arrende av åkerjord - utläggning av åker till annan mark (som annan mark räknas skogsmark, tomtmark o. d. men ej varaktig, permanent betesvall). (Stryk under det tillämpliga)																																																											
III Antal husdjur Om någon eller några av nedanstående djurslag saknas, skall detta anges med ett vågrätt streck (-). <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Antal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Husdjur den 1 juni 1953:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>1. Hästar 3 år och däröver⁵</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>2. Ungghästar 1 och 2 år</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>3. Föl</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>Summa hästar</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>4. Tjurar och oxar 1 år och däröver</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>5. Kor, som kalvat endast en gång</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>6. Övriga kor</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>7. Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>8. Sturar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>9. Kalvar under 1 år avsedda för pålägg</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>10. Kalvar under 1 år avsedda för slakt</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>Summa nötkreatur</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table>					Antal	Husdjur den 1 juni 1953:		1. Hästar 3 år och däröver ⁵		2. Ungghästar 1 och 2 år		3. Föl		Summa hästar		4. Tjurar och oxar 1 år och däröver		5. Kor, som kalvat endast en gång		6. Övriga kor		7. Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg		8. Sturar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt		9. Kalvar under 1 år avsedda för pålägg		10. Kalvar under 1 år avsedda för slakt		Summa nötkreatur																													
	Antal																																																										
Husdjur den 1 juni 1953:																																																											
1. Hästar 3 år och däröver ⁵																																																											
2. Ungghästar 1 och 2 år																																																											
3. Föl																																																											
Summa hästar																																																											
4. Tjurar och oxar 1 år och däröver																																																											
5. Kor, som kalvat endast en gång																																																											
6. Övriga kor																																																											
7. Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg																																																											
8. Sturar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt																																																											
9. Kalvar under 1 år avsedda för pålägg																																																											
10. Kalvar under 1 år avsedda för slakt																																																											
Summa nötkreatur																																																											
11. Får och lamm																																																											

¹ Till mognad.

² Ärlar och vicker odlade tillsammans med skådd redovisas under "Blandad" rad 6.

³ Även bönor räknas under för grönskörd.

⁴ Här redovisas endast på åker för frukt och bär, fröodling (ej vall till fröskörd, rotfrukt, plantor o. d.).

⁵ Här medräknas också å brukningsenheten betenliga mjölkare s. s. och ordhållare

Den juni 1953.

(Uppgiftslämnarens underskrift)

Utfyll även uppgifterna på nästa blad!

Uppgift om mjölkproduktionen och dess användning under år 1952, arbetskraften i jordbruket 1952-1953 och om ladugårdarnas användning, byggnadsmaterial och ålder.

Dessa uppgifter insamlas enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 maj 1953. Uppgifterna skola endast användas för statistiskt ändamål.

Uppgiv namn, adress och telefon även å denna blankett

Fastighetens namn, nummer eller dylikt		Förändring		Län	
Innehavarens (brukarens) fullständiga namn			Innehavarens (brukarens) postadress		Telefonstation
Telefonnummer			Telefonnummer		
Bruksenhetsens hela åkerareal utgör hektar					
I Mjölproduktionen och dess användning under tiden 1/1-31/12 1952. Om mjölkproduktion ej förekommit under år 1952, skall detta angivas.					
		Kilogram skummad mjölk			
1. Leveranser till mejeri					
2. Försäljning till arbetare och övriga anställda vid bruksenhetsen					
3. Övrig försäljning					
4. Fårbrukad i hushållet samt utlämnad som födoädel eller stat					
5. Använd till beredning av lantmör och lantost					
6. Använd till utfodring (ej skummjölk)					
Summa mjölk (= hela produktionen av skummad mjölk)					
II Inom jordbruket sysselsatt arbetskraft					
Brukaren och dennes familjemedlemmar över 15 år, sysselsatta i jordbruket den 1 juni 1953		Lejd arbetskraft över 15 år			
Antal		Fast anställda den 1 juni 1953		Tillfälligt anställda den 1 juni 1953	
Antal		Antal		Antal	
män	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor
Anvisningar Under rubriken "brukaren och dennes familjemedlemmar" redovisas endast brukaren, dennes make, hemmavarande barn eller adoptivbarn och föräldrar eller adoptivföräldrar, i den mån de den 1 juni 1953 deltaga i jordbruksarbetet. Under rubriken "lejd arbetskraft" antecknas all annan arbetskraft (absolut antal arbetare, ej antal dagverken), alltså även t. ex. brukarens syskon, mäg, sonhustru, barnbarn, icke adopterade fosterbarn samt icke hemmavarande barn, som den 1 juni 1953 mot avlönning utföra jordbruksarbete för brukarens räkning. Redovisningen gäller sålunda just denna speciella dag och icke någon tidsperiod.					
Användes lejd arbetskraft i jordbruket år 1952? (Svaras med ja eller nej)					
Totala antalet lejda arbetstimmar i jordbruket under hela år 1952 ¹					
¹ Här medräknas arbetstimmar utförda av såväl fast som tillfällig arbetskraft					
III Uppgifter angående ladugården (kostället, fähuset)					
1. Vartill användes ladugården under vintern 1952/53? (exempelvis för enbart kor, kor jämte andra djur, annan användning)					
2. Ladugårdens (ej överbyggnadens) ytterväggar äro av: Stenmaterial - trämaterial (det rätta understrykes).					
3. Ladugårdens ålder. Kan åtalet för ny- eller ombyggnad icke angivas exakt, exempelvis beroende på att arbetet utförts före nuvarande brukarens tid, bör tidpunkten angivas ungefärligt, t. ex. "omkring 1910", vilket då innebär att arbetet skett under tiden 1906 till 1915.					
a) Vilket år nybyggdes senast ladugårdens ytterväggar? år					
b) När skedde sist en mera omfattande ombyggnad? år					
Omfattande anses en ombyggnad vara, när exempelvis ladugårdens väggar eller bärlag delvis ombyggs eller när golv, båsplatser och foderbord ändrats och moderniserats - även till lödrift					
Finnes mer än en ladugård, lämna ytterligare uppgifter här nedan:					
Den juni 1953.					
(Uppgiftslämnarens underskrift)					

Officiella statistiska berättelser utgivna intill den 17 juli 1954

Nedanstående publikationer utdelas till svenska myndigheter av de olika ämbetsverk som utger dem. Statistiska centralbyrån distribuerar sålunda inom landet endast sina egna berättelser. Till utlandet sänder centralbyrån även övriga berättelser utom dem som utges av socialstyrelsen. Försäljning sker genom Nordiska bokhandeln, Stockholm.

Om en berättelse förut offentliggjorts såsom en särskild avdelning i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik, angives berättelsens littera i nämnda serie.

Allmänna statistiska publikationer

Utg. av statistiska centralbyrån.

Statistisk tidskrift, Ny följd: årg. 1 (1952)—2 (1953), 3 (1954): 1—6.

Statistisk årsbok för Sverige: årg. 1 (1914)—40 (1953).

Årsbok för Sveriges kommuner: årg. 1 (1918)—37 (1954).

Sveriges officiella statistik

Folkmängden och dess förändringar

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Befolkningsrörelsen: 1911—1950.

Litt. A.

Befolkningsrörelsen. Översikt för åren: 1901/1910, 1911/1920, 1921/1930, 1931/1940.

Litt. A.

Dödlighets- och livslängdstabeller för årtiondet: 1901/1910, 1911/1920, 1921/1930, 1931/1940.

Dödsorsaker: 1911—1950.

Folkmängden inom administrativa områden den 31 december: 1910—1953.

Litt. A.

Folkräkningen den 31 december: 1910: I—IV, 1920: I—V, 1930: I—IX, 1940: I—III, 1945: I, II: 1—3, III: 1—3, IV—VI, VII: 1—2, VIII: 1—2, IX, X: 1—2, XI, 1950: I—III.

Litt. A.

Särskilda folkräkningen 1935/36: I—VIII.

Ut- och invandring: 1911—1938.

Jordbruk med hinärar

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Arealinventeringen, kreatursräkningen och trädgårdsinventeringen den 1 juni 1943.

Arealinventeringen och kreatursräkningen den 1 juni 1945.

Fiske: 1914—1952.

Jordbruk och boskapsskötsel: 1913—1937, 1940—1952.

Litt. N.

Jordbruksräkningen: 1927, 1932, 1937, 1944.

Mejerihantering: 1913—1939.

Ärsväxten: 1911—1953. Litt. N.

Skogshushållning

Kungl. domänstyrelsens förvaltning, av domänstyrelsen: 1911—1921.

Litt. Q. Fortsättes av: Domänverket: 1922—1951.

Domänverket, av domänstyrelsen: 1922—1952. Forts. på: Kungl. domänstyrelsens förvaltning: 1911—1921.

Det enskilda skogsbruket, av skogsstyrelsen: 1942—1950.

Fortsättes av: Skogsstatistisk årsbok: 1951.

Skogsstatistisk årsbok, av skogsstyrelsen: 1951.

Forts. på: Det enskilda skogsbruket: 1942—1950.

Fast egendom

Fast egendom år 1910, av statistiska centralbyrån.

Lantmäteri

Lantmäteri, av lantmäteristyrelsen: 1911—1950.

Litt. O.

Industri och bergshantering

Berättelserna utg. av kommerskollegium, där ej annat angives.

Bergshantering: 1911—1951.

Litt. C.

Industri: 1911—1951.

Litt. D.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien. Specialundersökning. Sthlm 1915.

Statens vattenfallsverk, av vattenfallsstyrelsen: 1920—1952.

Sveriges bergshantering år 1913. Specialundersökning.

Sveriges monterade vattenkraft. Specialundersökning. Sthlm 1919.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930. Specialundersökning.

Textil- och beklädnadsindustrien. Specialundersökning. Sthlm 1914.

Handel

Handel, av kommerskollegium: 1911—1951, 1952: II—III, 1953: III.

Litt. F.

Månadsstatistik över handeln, av kommerskollegium: 1954: 1—5.

1913—53 = Statistiska meddelanden. Ser. C.

Transport- och kommunikationsväsen

Allmän järnvägsstatistik, av järnvägsstyrelsen: 1911—1952.

Litt. L.

Allmänna väg- och vattenbyggnader, av väg- och vattenbyggnadstyrelsen: 1911—1939.

Litt. S. Fortsättes av: Väg- och vattenbyggnadsverket 1/4 1944—3/4 1947.

Lotverket, av lotsstyrelsen: 1911—1952.

Litt. T.

Olyckor vid trafik med motorfordon, av statistiska centralbyrån: 1936—1938.

1935 = Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd

V: 2. Fortsättes av: Vägtrafikolyckor: 1939—1951/1952.

Postverket, av generalpoststyrelsen: 1911—1952.

Litt. M.

Sjöfart, av kommerskollegium: 1911—1951.

Litt. E.

Statens järnvägar, av järnvägsstyrelsen: 1911—1952.
Litt. L.
Telefon och telegraf, av telegrafstyrelsen: 1911—1943.
Litt. I. Fortsättes av: Telefon, telegraf och radio: 1944—1951/1952.
Telefon, telegraf och radio, av telestyrelsen: 1944—1951/1952.
Forts. på: Telefon och telegraf: 1911—1943.
Vagnslastgodstrafiken å statens järnvägar. Bi-hang till järnvägsstyrelsens berättelse om statens järnvägar: 1913, 1916, 1919, 1924, 1929, 1934, 1937.
Litt. L.
Väg- och vattenbyggnadsverket $\frac{1}{2}$, 1944—*/1947, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
Forts. på: Allmänna väg- och vattenbyggnader: 1911—1939.
Vägrafikolyckor, av statistiska centralbyrån: 1939—1951/1952.
Forts. på: Olyckor vid trafik med motorfordon: 1936—1938.

Bankväsen

Allmän sparbanksstatistik, av statistiska centralbyrån: 1911—1950.
Litt. Y.
Postsparbanken, av styrelsen för postsparbanken: 1911—1922.
Litt. Y.
Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspektionen: 1954: 1—5.
1912—53 = Statistiska meddelanden. Ser. E.

Försäkringsväsen

Allmänna pensionsförsäkringen, av pensionsstyrelsen: 1918—1936.
Forts. på: Kungl. pensionsstyrelsen: 1915—1917. Fortsättes av: Folkpensioneringen: 1937—1939/1950.
Enskilda försäkringsanstalter, av försäkringsinspektionen: 1912—1952.
Erkända sjuk-kassor, av pensionsstyrelsen: 1938 jämte översikter för åren 1933—1937; 1939—1951.
Forts. på: Registrerade sjuk-kassor: 1911/1912—1928/1930.
Folkpensioneringen, av pensionsstyrelsen: 1937—1939/1950.
1939/1950 med titel: Folkpensioneringen jämte sjuk-kasseväsendet m. m. Forts. på: Allmänna pensionsförsäkringen: 1918—1936.
Olycksfall i arbete, av socialstyrelsen: 1910/1912—1917; av riksförsäkringsanstalten: 1918—1950.
Olycksfall i arbete, reviderat sammandrag, av riksförsäkringsanstalten: 1918/1922, 1923/1928, 1929/1933, 1934/1938, 1939/1943.
Kungl. pensionsstyrelsen, av styrelsen: 1915—1917.
Fortsättes av: Allmänna pensionsförsäkringen: 1918—1936.
Registrerade sjuk-kassor, av socialstyrelsen: 1911/1912—1928/1930.
Fortsättes av: Erkända sjuk-kassor: 1938—1951.
Riksförsäkringsanstalten, av anstalten: 1911—1952.

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Berättelserna utg. av socialstyrelsen, där ej annat anges.

Anställnings- och avlöningsförhållandena för lägre personal i allmän tjänst. Sthlm 1931.
Arbetsartillgång, arbetstid och arbetslön inom Sveriges jordbruk: 1911—1928.
Arbets- och löneförhållandena för affärsanställda i Sverige. Sthlm 1925.
Arbetsförhållandena för hotell- och restaurangpersonalen i Sverige. Sthlm 1922.
Arbetsförhållandena inom det husliga arbetet å landsbygden. Sthlm 1939.
Arbetsförhållandena inom det husliga arbetets område. Sthlm 1936.
Arbetsinställelser i Sverige: 1911—1922.
Fortsättes av: Arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlikningsmännens verksamhet: 1923—1938.
Arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlikningsmännens verksamhet: 1923—1938.
Forts. på: Arbetsinställelser i Sverige: 1911—1922, och Kollektivavtal i Sverige: 1911—1922.
Arbetslösheten inom fackförbunden samt därmed sammanhängande bestämmelser i förbundsstadgar och kollektivavtal. Sthlm 1931.
Arbetslöshetsräkningen och de lokala arbetslöshetsundersökningarna i Sverige år 1927.
Arbetstiden inom industri och hantverk m. m. i Sverige vid år 1917, av arbetstidskommittén.
Arbetstidens längd vid frisersalonger och badinrättningar i Sverige. Sthlm 1916.
Arbetstidsförhållandena inom detaljhandeln. Sthlm 1933.
Befattningshavare i statens och de större städernas tjänst. Deras antal och löneförmåner åren 1919—1924.
Hamnarbetaryrket i Sverige. Sthlm 1916.
Inre utlänningar åren 1938 och 1939.
Kollektivavtal i Sverige: 1911—1922.
Fortsättes av: Arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlikningsmännens verksamhet: 1923—1938.
Kollektivavtal i Sverige vid årsskiftet 1920/21: I—II.
Kroppsutvecklingen hos minderåriga industriarbetare i Sverige. Sthlm 1925.
Lantarbetarnas arbets- och löneförhållanden inom olika bygder och å typiska lantegendomar. Sthlm 1915.
Löneförhållandena för försvarsväsendets civila arbetare och med dessa jämförliga arbetsgrupper i enskild tjänst. Sthlm 1927.
Löner och levnadskostnader vid statens järnvägsbyggnader och statens vattenfallsverks byggnadsföretag samt inom därmed jämförliga arbetsområden. Sthlm 1924.
Lönestatistik Årsbok för Sverige: 1929—1951.
Den offentliga arbetsförmedlingen i Sverige: 1902/1912—1913/1922.
Sjömansyrket i Sverige: I—II. Sthlm 1915—1919.
Skogsarbetarnas levnads- och arbetsförhållanden i Värmland, Dalarna och Norrland. Sthlm 1916.
Skogsbygdens arbets- och levnadsvillkor: I—II Sthlm 1937—1938.
Statistisk undersökning av statstjänstemännens bisysslor. Sthlm 1928.
Svensk hemindustri: I—II. Sthlm 1917.
Undersökning rörande arbetsförhållandena inom hotell- och restaurangnäringen 1929/30.

Undersökning rörande löneläget och lönevariationerna inom jordbruket 1935—1936.

Undersökning rörande vissa hygieniska förhållanden inom cellulosaindustrien i Sverige. Sthlm 1915.

Undersökningar rörande arbetstidsförhållanden och lönevillkor för privatanställda. Sthlm 1938.

Undersökningar rörande vissa arbetstidsförhållanden inom bagerinäringsen samt hotell- och restaurangnäringsen. Sthlm 1938.

Priser och konsumtion

Alla berättelser utg. av socialstyrelsen.

Detaljpriser och indexberäkningar åren 1913—1930.

Hushållsbudgeter och livsmedelskonsumtion i städer och tätorter 1940—1942.

Levnadskostnaderna i städer och industriorter omkring år 1923.

Levnadskostnaderna i Sverige 1913—1914: I, II: 1—8, III.

Levnadskostnaderna i tätortshushåll år 1948.

Levnadskostnaderna på landsbygden i Sverige vid år 1920.

Levnadsvillkor och hushållsvanor i städer och industriorter omkring år 1933.

Livsmedels- och bostadspriser i Sverige under åren 1910—1912.

Livsmedelsförbrukningen inom mindre bemedlade hushåll under krisåren 1914—1918.

Byggnadsverksamhet och bostadsförhållanden

Berättelserna utg. av socialstyrelsen, där ej annat anges.

Allmänna bostadsräkningen år 1920.

Allmänna bostadsräkningen år 1933 och därmed sammanhängande undersökningar.

Bostadsbyggandet i Sverige, av bostadsstyrelsen: 1949/1950.

Forts. på: Byggnadsverksamheten i Sverige: 1937—1948.

Bostäder och hushåll. Enligt allmänna bostadsräkningen 1945 och därtill anslutna undersökningar.

Byggnadsverksamheten i rikets stadssamhällen: 1912—1918/1920.

Byggnadsverksamheten i Sverige: 1937—1948.

Fortsattes av: Bostadsbyggandet i Sverige: 1949/1950.

Hyresräkningen: 1924: I—II; 1926.

Undersökningar rörande de mindre bemedlades bostadsförhållanden i vissa svenska städer (bostadsbeskrivningar): I—III. Sthlm 1916—1918.

1912—1914 års allmänna bostadsräkningar: I, [II]: 1—12.

II med titel: 1912—1913 års allmänna bostadsräkning.

Ekonomiska och ideella föreningar samt stiftelser

De ideella föreningarna i Sverige och deras ekonomiska förhållanden år 1917, av socialstyrelsen.

Kooperativ verksamhet, av socialstyrelsen: 1908/1910—1949; av kommerskollegium: 1950—51.

Stiftelser år 1910, av statistiska centralbyrån.

Hälsa- och sjukvård

Allmän hälsa- och sjukvård, av medicinalstyrelsen: 1911—1952.

Litt. K.

Det civila veterinärväsendet, av medicinalstyrelsen: 1916—1945; av veterinärstyrelsen: 1946—1949.

Hälsa- och sjukvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse: 1911—1930.

Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet: 1931—1936.

Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, chefen för flygvapnet och överfältveterinären: 1937—1942.

Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet: 1931—1936. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och flygstyrelsen: 1931—1936.

Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid armén: 1911—1930. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén: 1937—1942.

Hälsa- och sjukvård vid försvaret, av försvarets sjukvårdsförvaltning: 1945—1952.

Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén, av försvarets sjukvårdsförvaltning och överfältveterinären: 1943—1944.

Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén: 1937—1942. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret: 1945—1952, och Veterinärvård vid armén: 1945—1952.

Hälsa- och sjukvård vid marinen, av marinöverläkaren: 1911/1912—1942.

Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Sinnessjukvården i riket, av medicinalstyrelsen: 1911—1939.

Litt. K.

Veterinärvård vid armén, av överfältveterinären: 1945—1952.

Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Sinnessjukvården i riket, av medicinalstyrelsen: 1911—1939.

Litt. K.

Veterinärvård vid armén, av överfältveterinären: 1945—1952.

Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Hälsa- och sjukvård vid armén: 1943—1944.

Socialvård

Fattigvården, av statistiska centralbyrån: 1918—1935; av socialstyrelsen: 1936—1951.

Litt. U.

Samhällets barnavård, av statistiska centralbyrån: 1928, 1931, 1934; av socialstyrelsen: 1937, 1940, 1943, 1946, 1949—1951.

Undersökningar angående alkoholens sociala skadeverkningar, av socialstyrelsen. Sthlm 1921.

Ålderdomshemmen och deras vårdtagare år 1950, av socialstyrelsen.

Rättsväsen

Berättelserna utg. av statistiska centralbyrån, där ej annat anges.

Brottalligheten: 1913/1914—1949/1950.

Litt. B.

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet: 1913/1914—1917/1918, 1921/1922—1945/1947.

Litt. B.

Fängvården, av fängvårdsstyrelsen: 1911—1946/1947.

Litt. G.

Konkurser avslutade: 1914/1917, 1918/1920.

Konkurser upphörda åren 1926—1928.

Undervisning

Donationer vid allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk år 1919, av skolöverstyrelsen.

Folkskolorna, av ecklesiastikdepartementet: 1911—1918/1919; av skolöverstyrelsen: 1929/1930. 1914/1915—1915/1916 med titel: Folkskolorna och folkskoleseminarierna.

Litt. P.

Folkskolorna och högre folkskolorna, av skolöverstyrelsen: 1919/1920—1920/1921, 1926/1927.

Det högre skolväsendet, av skolöverstyrelsen: 1927/1928; 1935/1936 jämte översikt för läsåren 1928—1935.

De kommunala mellanskolorna, av ecklesiastikdepartementet: 1917/1918—1919/1920.

Forts. på: De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917. Fortsättes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917, av ecklesiastikdepartementet.

Fortsättes av: De kommunala mellanskolorna: 1917/1918—1919/1920, och Privatläroverken: 1917/1918—1919/1920.

Lärarutbildningen, av ecklesiastikdepartementet: 1916/1917—1919/1920; av skolöverstyrelsen: 1920/1921—1921/1922, 1927/1928, 1928/1929 t. o. m. 1938/1939.

Privatläroverken, av ecklesiastikdepartementet: 1917/1918—1919/1920.

1918/1919—1919/1920 med titel: Statens normalskola för flickor och privatläroverken. Forts. på: De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917. Fortsättes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatskolor samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

Realskol- och studentexamina år 1919, av ecklesiastikdepartementet.

Fortsättes av: Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920.

Statens allmänna läroverk, av ecklesiastikdepartementet: 1911/1912—1918/1919.

Litt. P. Fortsättes av: Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920.

Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatskolor samt realskol- och studentexamina, av skolöverstyrelsen: 1920/1921—1921/1922.

Forts. på: Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920, De kommunala mellanskolorna: 1917/

1918—1919/1920, och Privatläroverken: 1917/1918—1919/1920.

Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920, av skolöverstyrelsen.

Forts. på: Statens allmänna läroverk: 1911/1912—1918/1919, och Realskol- och studentexamina år 1919. Fortsättes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

Yrkesundervisningen, av skolöverstyrelsen: 1919/1921—1921/1922, 1928/1929; 1936/1937 jämte översikt för läsåren 1929—1936.

Inkomst och förmögenhet

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån.

Företagens intäkter, kostnader och vinster: 1951.

Skattetaxeringarna: 1922—1943.

Fortsättes av: Skattetaxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1944—1948.

Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet: taxeringsåren 1952—1953.

Forts. på: Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1949—1951.

Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1949—1951.

Forts. på: Skattetaxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1944—1948. Fortsättes av: Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet: taxeringsåren 1952—1953.

Skattetaxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1944—1948.

Forts. på: Skattetaxeringarna 1922—1943. Fortsättes av: Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1949—1951.

Taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt: 1917, 1920.

Finanser

Berättelserna utg. av kontrollstyrelsen, där ej annat anges.

Accispliktiga näringar: 1911/1912—1952.

Litt. V.

Brännvinsförsäljningen: 1914/1915—1918.

Litt. V. Fortsättes av: Rusdrycksförsäljningen m. m.: 1919—1952.

Kommunernas finanser, av statistiska centralbyrån: 1918/1921—1951.

Litt. U.

Rusdrycksförsäljningen m. m.: 1919—1952.

Forts. på: Brännvinsförsäljningen: 1914/1915—1918.

Allmänna val

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån.

Kommunala valen: 1919—1950.

Litt. R.

Landstingsmannavalen: 1912—1918.

Litt. R.

Riksdagsmannavalen: 1909—1952.

Litt. R.

Statistiska meddelanden

Utg. av statistiska centralbyrån, där ej annat angives. Serien har upphört från 1954.

Ser. A. Tillfälliga statistiska undersökningar.

Band I:

- 1 Dödlighets- och livslängdstabeller för åren 1816—1910.
- 2 Statens utarrenderade domäner arrendåret 1910—1911.
- 3 Stadsfullmäktigvalen åren 1911 och 1912 samt den kommunala rösträtten år 1912 i de städer, som icke deltaga i landsting.
- 4—5 Utom äktenskapet födda barn. I—II. Sthlm 1914—1916.
- 6 Dödligheten i lungsot i Sverige åren 1906—1910.
- 7 Husdjursräkningen sommaren 1915.
- 8 Stadsfullmäktigvalen åren 1913 och 1914.
- 9 Husdjursräkningen den 1 juni 1916.
- 10 Utom äktenskapet födda barn. III. Sthlm 1917.

Band II:

- 1 Husdjursräkningen den 1 juni 1917.
- 2 Arealinventeringen den 20 juni 1917, av folkhushållningskommissionen.
- 3 Husdjursräkningen den 1 juni 1918.
- 4 Stadsfullmäktigvalen åren 1915 och 1916.
- 5 Arealinventeringen den 1 juni 1918, av folkhushållningskommissionen.
- 6 Stadsfullmäktigvalen åren 1917 och 1918.

Band III:

- 1 Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915 med särskild hänsyn till industri, handel och sjöfart, av kommerskollegium.
- 2—3 Arealinventeringen och husdjursräkningen den 1 juni 1919. I—II.

Band IV:

- 1 Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1916—1923.
- 2 Brödsädsförbrukningen vid vissa mindre jordbruk. Sthlm 1928.

- 3 Undersökning rörande försäkrings- och trohetsbrotten åren 1921—1927.
- 4 Undersökning angående mejerihanteringen. Sthlm 1930.
- 5 Svinräkningen den 15 september 1930.
- 6 Inventeringen av vete och råg den 1 februari 1931.
- 7 Svinräkningen den 15 september 1931.
- 8 Kyrkofullmäktigvalen år 1931.
- 9 Svinräkningen den 15 september 1932.
- 10 1931 års företagsräkning, av kommerskollegium.

Band V:

- 1 Undersökning angående foderförsörjningen åren 1935—1936.
- 2 Olyckor vid trafik med motorfordon år 1935.
- 3 Jordbrukets skuldsättning år 1933.
- 4 Pälsdjursräkningen den 15 september 1937.
- 5 Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1924—1937.
- 6 Undersökning angående skogsavverkningen år 1937.
- 7 Pälsdjursräkningen den 30 september 1939.
- 8 Den animaliska produktionen år 1937/1938.

Band VI:

- 1 Priser och taxeringsvärden å jordbruksfastigheter $\frac{1}{4}$ 1938— $\frac{36}{4}$ 1944.
- 2 Pälsdjursräkningen den 30 september 1945.
- 3 Brottslighetens utveckling åren 1913—1947.
- 4 Minnesskrift med anledning av den svenska befolkningsstatistikens 200-åriga bestånd. Sthlm 1949.

Ser. C. Månadsstatistik över handeln, av kommerskollegium: 1913—1953.

Forts. se serien Sveriges officiella statistik. Handel.

Ser. D. Järnvägsstatistiska meddelanden, av järnvägsstyrelsen: 1912—1953.

Ser. E. Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspektionen: 1912—1953.

Forts. se serien Sveriges officiella statistik. Bankväsen.

Ser. F. Sociala meddelanden, av socialstyrelsen: 1912—1953.

Fortsättes utanför serien under samma titel.